শতৰূপা

এচ্. বি. দেওৰা মহাবিদ্যালয় আলোচনী

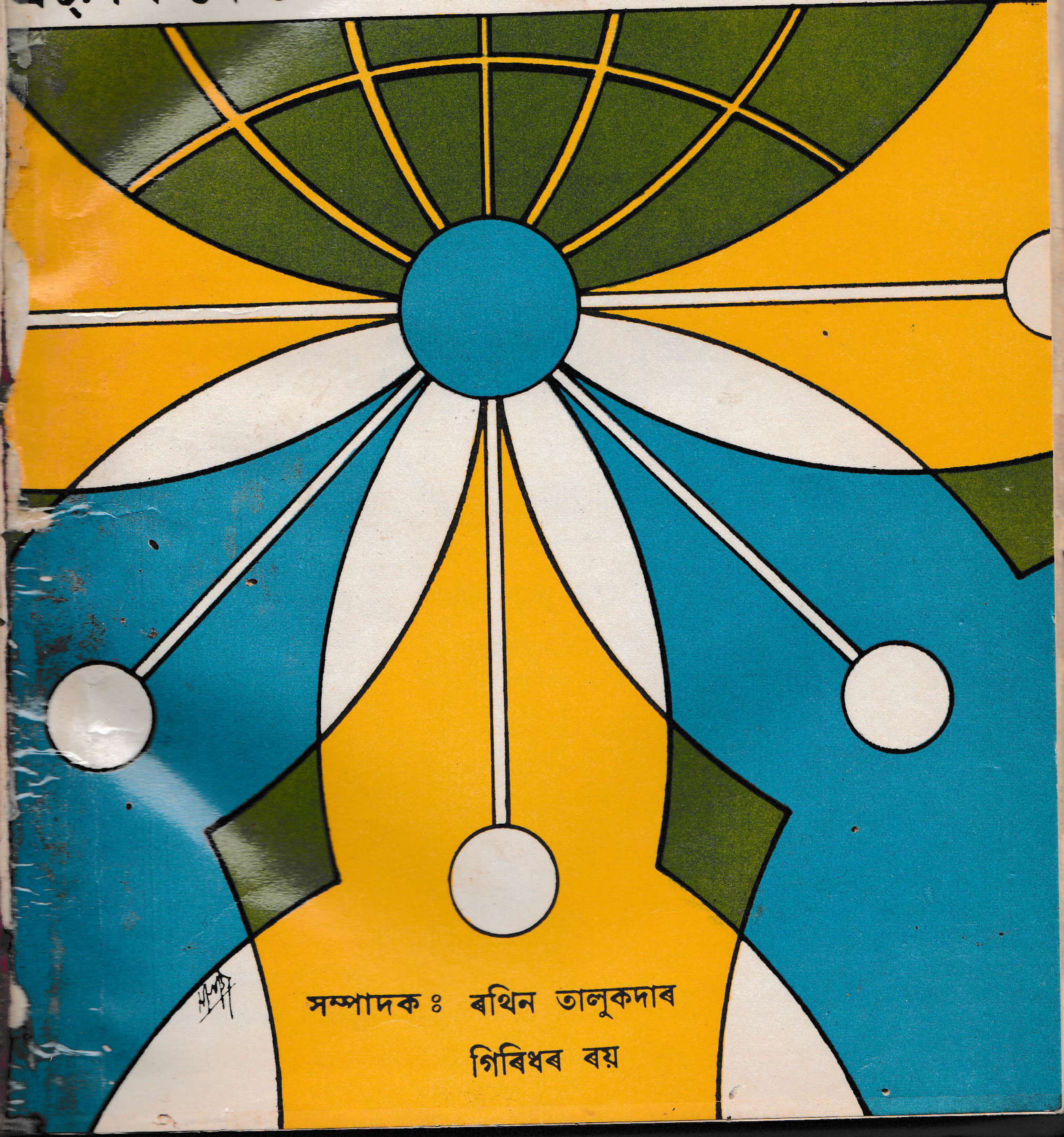

সম্পাদক ঃ ৰথিন তালুকদাৰ

গিৰিধৰ ৰয়

শতৰূপা

এচ. বি. দেওৰা মহাবিদ্যালয় আলোচনী

প্ৰস্তাৱনা সংখ্যা
১৯৯২—১৯৯৩

তত্ত্বাৱধায়ক
অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা
অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

সম্পাদক
ৰথিন তালুকদাৰ
গিৰিধৰ ৰয়

সম্পাদনা সমিতি

Acc. No 27

সভাপতি

শ্ৰীবংশীধৰ দাস, অধ্যক্ষ

তত্বাৱধায়ক

অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা

অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

সদস্য

অধ্যাপিকা মলয়া বৰ্মন

অধ্যাপিকা পূৰবী চক্ৰৱৰ্তী

অধ্যাপিকা শেৱালি মহন্ত

মৃদুল সোনোৱাল

ডিম্বেশ্বৰ দাস

জোনালী উপাধ্যায়

ভাস্কৰণ কোহাঁই

প্ৰচ্ছদ পট

মনোজ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য

সম্পাদক

ৰথিন তালুকদাৰ

গিৰিধৰ ৰয়

॥ শতৰূপা স্তুতি ॥

শতৰূপা নামে ৰসে ৰহনীয়া
তেজে ছন্দে ৰূপে সাজে মোহনীয়া
শত পুৰতি তৰাৰ শুভ-শোভাৰে
চম্পাকঁলি পাহি শত শতৰূপা নবীনা।

প্ৰথম বহাগৰ বৰদৈচিলাৰ দৰে শতৰূপা
গীতি মালিতাৰ লাহি সাজেৰে ন-কইনাজনী অ' শতৰূপা
ডিঙিতে সাতেসৰী কেঁচাসোণ দেহি শতৰূপা
দ্বিতীয়াৰ কেঁচাজোন ওলাওঁনে নোলাওঁকৈ শতৰূপা
বসন্ত গান্ধাৰ ৰাগে শতৰূপা হাঁহে
চেতনাৰ গৰ্ভৰ পৰা উল্কাহৈ শতৰূপা জাগে
জুইৰঙা আইৰ বুকুৰ চোতালত শতৰূপা চামুণ্ডা নাচে
গণদেৱতাৰ হিয়াৰ পোহৰ বিচাৰি শতৰূপা অহোৰাত্ৰি ঘূৰে।

শতৰূপাৰ অসুখ নিয়ত প্ৰতিটো দিন
আকাশ পৃথিৱী সমুদ্ৰৰ দৰেই শতৰূপা কান্দে
এষাৰি আই ঐ দেহি মাতৰ বাবে বৈ থাকে শতৰূপা
বৈ থাকে আহাৰৰ পৰা বসন্তলৈ এনেকৈয়ে শতৰূপা। □

আমি আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু যুগমীয়া অভিনন্দন জনাইছো

- যিসকলৰ উদাৰতা আৰু কল্যাণ ভাবনাৰ পৰিণতি বৰ্ত্তমানৰ এছ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়— আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ভৱন-দাতা সেইসকল শ্ৰীপ্ৰভুদয়াল দেওৰা প্ৰমুখ্যে এছ, বি, দেওৰা চেৰিটেবল ট্ৰাষ্টৰ সমূহ সদস্যক।

- বিগত বছৰবোৰৰ বিভিন্ন ক্ষণত আমন্ত্ৰিত অতিথি হিচাপে আহি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ভূমি ধন্য কৰি থৈ যোৱা প্ৰসিদ্ধ চিন্তাসেৱী ব্যক্তি সকলৰ কেইগৰাকীমান হ'ল শ্ৰীমেদিনী চৌধুৰী, শ্ৰীকেশৱ মহন্ত, ড' গোলোক চন্দ্ৰ গোস্বামী, ড' অনিল কুমাৰ গোস্বামী, তফজ্জুল আলি, শ্ৰীমহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ শ্ৰীভগগিৰী ৰায় চৌধুৰী আৰু শ্ৰীদুৰ্গেশ্বৰ বৰঠাকুৰক।

- বিভিন্ন সময়ত অকুণ্ঠচিত্তে শিক্ষাদানত সহযোগ আগবঢ়াই মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক পৰিবেশ উন্নীত কৰাত অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা কেইগৰাকীমান ব্যক্তিক,-কটন মহাবিদ্যালয়ৰ অৰ্থবিজ্ঞানৰ অধ্যাপক ক্ৰমে শ্ৰীদিলীপ বৰুৱা আৰু বজৰুল ৰহমান বৰুৱা, অসমীয়া বিভাগৰ শ্ৰীপৱন কুমাৰ বৰুৱা আৰু শ্ৰীদ্বীজেন্দ্ৰ নাৰায়ণ গোস্বামী; আৰ্যবিদ্যাপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ইংৰাজী বিভাগৰ শ্ৰীমতী শীলা দাস আৰু বুৰঞ্জী বিভাগৰ শ্ৰীৰামকৃষ্ণ চক্ৰৱৰ্ত্তী; সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰীমতী চেনেহী বেগম আৰু বি, বৰুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰীপ্ৰতুল নায়ক

শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

মানুহ মৰে, মানুহৰ মনুষ্যধৰ্ম শাশ্বতহৈ ৰৈ থাকে। মানুহৰ সৈতে মানুহৰ সংঘাত-সমন্বয়ৰ অবাৰিত গতিধাৰাই পৃথিবীত মানুহৰ কৰ্মযোগ – অতীতৰ পৰা বৰ্ত্তমানলৈ, আজিৰ পৰা আগলৈ, অদূৰৰ পৰা সুদূৰলৈ। মানুহক জীৱলৈ অতীত-মানুহৰ শিক্ষা ও শক্তি লাগে। সেই সকলো মৃতক জীৱিত মানুহৰ পবিত্ৰ স্মৰণত জীয়াই থাকে। সেয়ে শ্ৰদ্ধাঞ্জলি এজন দুজন বা বিশেষজনক যচাতকৈ সত্যৰ হকে জনমলৈ কাল অতিক্ৰম কৰি যোৱা সকলো মহৎ আত্মাৰ প্ৰতি অশ্ৰুৰে নিবেদিছো। কিয়নো কাল নিৰবধি আৰু পৃথিৱীও বিপুলা।

যোগেশ দাস
প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ,
এচ, বি, দেওৰা মাহাবিদ্যালয়,

শুভেচ্ছা বাণী

আমি এচ-বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ (আগৰ উলুবাৰী কলেজ) প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ আছিলোঁ যদিও মাত্ৰ এবছৰৰ কাৰণেহে কলেজখনলৈ সেৱা আগবঢ়াইছিলো। আজি দেখিছোঁ মহাবিদ্যালয়-খনে নিজস্ব ঘৰ-দুৱাৰৰ সৈতে বহুতো উন্নতি কৰিছে। এতিয়া ইয়াৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ত্যাগ-স্বীকাৰ কৰি অহা অধ্যক্ষ, শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী আৰু কৰ্মচাৰীসকলৰ সহযোগত এখনি আলোচনীও উলিয়াইছে। ই এটা গৌৰৱ আৰু গৰ্বৰ বিষয়, যিহৰ ভাগ ময়ো পাওঁ। ছাত্ৰ সমাজৰ পৰা ওলোৱা লিখক-লিখিকাসকলে নানা লিখনিৰে নিজৰ মনৰ ভাব প্ৰকাশ কৰি যুগক প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ উপৰি মহাবিদ্যালয়খনৰ ইতিহাস লিপিবদ্ধ কৰি যায়। ইয়াৰ উপৰি এচ-বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখনে সংশ্লিষ্ট সাহিত্য-কৰ্মীসকলক সংবাদ সেৱাৰো অভিজ্ঞতা দিব। মই তেওঁ-লোকৰ এই কামৰ সম্পূৰ্ণ সফলতা কামনা কৰিলোঁ।

৬ এপ্ৰিল ১৯৯৩, যোগেশ দাস
লাচিত নগৰ
গুৱাহাটী-৭৮১০০৭।

শুভেচ্ছা বাণী

C. Das. M.A.B.L.
Registrar, G. U. (Retd)

G. S. Road, Ulubari
Guwahati- 7

৬–৪–৯৩

এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ চালুকীয়া অৱস্থাতে ছাত্ৰ একতা সভাই আলোচনী এখন প্ৰকাশ কৰাৰ উৎসাহী প্ৰচেষ্টাতো এটা প্ৰশংসনীয় কাম বুলি বিবেচনা কৰিছো। সেইখনলৈ মোৰ পৰা এটা শুভেচ্ছা বাণী বিচৰা তোমাৰ ৩-৪-৯৩ তাৰিখৰ চিঠি খনৰ বাবে ধন্যবাদ জনালো।

বিশেষকৈ শিক্ষা অনুষ্ঠান সমূহত আলোচনী এখনৰ প্ৰয়োজন আৰু গুৰুত্ব সততে স্বীকাৰ্য্য। ই ছাত্ৰ ছাত্ৰী আৰু শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলৰ মাজত সুপ্ত হৈ থকা সম্ভাৱনা আৰু প্ৰতিভা বিকাশ কৰাৰ উপৰিও অনুষ্ঠানখনত সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সুস্থ বাতাবৰণ এটা সৃষ্টি কৰাত বিশেষ অৰিহনা যোগায়।

তোমালোকৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ হ'বলগীয়া আলোচনীখনৰ উজ্জ্বল ভবিষ্যৎ কামনা কৰাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰো গৌৰৱ বৃদ্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হব বুলি আশা ৰাখিলো। ইতি

তোমাৰ
শ্ৰীচিদানন্দ দাস
প্ৰতিষ্ঠাপক সভাপতি,
এচ, বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়
পৰিচালনা সমিতি।

প্ৰতি,
শ্ৰীৰথিন তালুকদাৰ
সম্পাদক (সাধাৰণ)
এচ. বি. দেওৰা মহাবিদ্যালয়
ছাত্ৰ একতা সভা

বিষয় সূচী	পৃষ্ঠা নং
সম্পাদকীয়	১
সশ্ৰদ্ধ উল্লেখ	৩

প্ৰবন্ধ

মানসিক স্বাস্থ্য : নৈতিকতা আৰু শিক্ষা : অধ্যাপিকা মলয়া বৰ্মন	৬
গুৰুত্ব : মুকুট চন্দ্ৰ দাস	৯
সাহিত্য : এটি দৃষ্টিপাত : অধ্যাপিকা পুৰবী চক্ৰৱৰ্তী	১৩
মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ	১৬
গুৰু ছাত্ৰৰ সম্পৰ্ক : তপন পাটোৱাৰী	১৭
বিনয় হেৰাইছে : অধ্যাপিকা শেৱালী দেৱী মহন্ত	১৮

কবিতা

ৰূপহী : বন্দনামনি চৌধুৰী	২১
অনুভৱ : ইছলাম আলী	২১
জীৱনত : পৰেশ কলিতা	২২
সমুখলৈ হাতবোৰ : ৰতন কুমাৰ বৰা	২৩
প্ৰতীক্ষা : গোপাল বৰ্মন	২৪
বঞ্চিতজনৰ কবিতা : জয়ন্ত কুমাৰ কলিতা	২৫
কালৰাত্ৰি : উৎপল ডেকা	২৬
শ্লীলতা : ৰিণ্টুমনি দত্ত	২৭
মাতৃ হৃদয়ৰ উচুপনি : ৰঞ্জিত বৰ্মন	২৮
আপোন : নৃপেন শৰ্মা	২৮

উপন্যাসিকা

দৈহিক দেহাতীত : অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা	৩৩

গল্প

মহাঅষ্টমীৰ বলি : অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	৪১
মানুহ : দেবেন চন্দ্ৰ ডেকা	৪৫
বৰষা ঋতুৰ গান : মৃদুল সোনোৱাল	৪৬
উপলব্ধি : অনুভা দেৱী	৫১
উচ্চাকাংক্ষা : ধনেশ্বৰ দাস	৫৩
চকুলো : পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা	৫৫
ৰহস্য : পুলক বৰ্মন	৫৮
পুষ্পবৃষ্টি : পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা	৬০
ছাত্ৰৰ প্ৰতি : এজন শিক্ষক	৬৪
সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদন, ইত্যাদি	৬৫-৭২

আমাৰ কথা

"যি জীৱনৰ দেশ সেৱনত
আত্মাহুতিৰ অনল শিখা নাই
সেই জীৱনৰ নাই অৱাবত
অধিকাৰৰ উচ্চ দাবী ভাই।"

স্বদেশৰ মাটি, ভাষা-সংস্কৃতি আৰু জাতিক ভাল পাওঁ বুলি যিসকলে স্বাৰ্থহীনতাৰে নিজৰ বুকুৰ তেজ ঢালি স্বদেশ প্ৰেমৰ চিনাকি দি গ'ল সেইসকল শ্বহীদলৈ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম যাচিছোঁ।

কোনো এখন সমাজৰ প্ৰকৃত প্ৰতিচ্ছবি পৰিস্ফুৰণ হয় সেই জাতিটোৰ সাহিত্যত। সেয়েহে "সাহিত্যই হৈছে জাতিৰ দাপোন।" সেইদৰে মহাবিদ্যালয় এখনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী-সকলৰ সাহিত্য প্ৰকাশৰ প্ৰধান প্ৰাংগণ সেই মহাবিদ্যালয়খনৰ আলোচনীখন। সাধা-ৰণতে মহাবিদ্যালয়সমূহত মৌলিক সৃজনীমূলক লিখনিৰ অভাৱ বাৰুকৈয়ে পৰিলক্ষিত হয়।

এতিয়া সাহিত্যৰ সাৰ্থকতানো ক'ত ? প্ৰকৃত সাহিত্যৰ লক্ষণেইবা কি ? সামূহিক বা ব্যক্তিগত জীৱনৰ বিভিন্ন অভিজ্ঞতাবোৰ, বিভিন্ন দিশবোৰ, ভাৱ কল্পনা, অনুভূতিৰ দ্বাৰা সু-শংখল, চিত্ত আকৰ্ষক, ৰসাত্মক আৰু সুন্দৰকৈ সজাই পৰাই প্ৰকাশ কৰিব পৰাটোৱেই নিশ্চয় সাহিত্যৰ সাৰ্থকতা। ঠিক তেনেকৈ সমাজ চেতনাক সঠিক আদৰ্শেৰে বাট বুলাই নিয়াই প্ৰকৃত সাহিত্যৰ লক্ষণ। এই ক্ষেত্ৰত সাহিত্যিকসকল নিশ্চয় দায়বদ্ধ। যিহেতু সমাজ চেতনাক সঠিক আদৰ্শেৰে পথ প্ৰশস্ত কৰি দিয়াই সাহিত্যৰ লক্ষণ, গতিকে এই ক্ষেত্ৰত নবীন চামক আদৰ্শৰ পথ দেখুৱাই দিব পৰাটো সাহিত্যৰ সাৰ্থকতা।

যি সাহিত্যই সমসাময়িক সমাজৰ মূল্যবোধ সুখ-দুখ আদি দাঙি ধৰাৰ উপৰিও সমসাময়িক সমাজত প্ৰগতিশীল প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে, সেই সাহিত্যক লৈহে আমি চিন্তা কৰিবলৈ যোৱাটো নিতান্তই বাঞ্চনীয়।

শঙ্কৰদেৱৰ যুগতেই অসমীয়া সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বহুমুখী বৰ্ণাঢ্য বিকাশ হয়। আচলতে যদিও প্ৰচাৰ আৰু প্ৰদৰ্শন কৰা সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ অংশসমূহৰ সৃষ্টি ধৰ্মীয় কাৰণত, তথাপিও আজি আমি সেইবোৰক বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিৰ মূল্যৱান সম্পদ বুলি নকৈ নোৱাৰোঁ। মহাপুৰুষৰ সৃষ্টিক বাদ দি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ পূৰ্ণ প্ৰতিচ্ছবিখন স্পষ্ট আকাৰত দেখিব'ল পোৱা নাযায়। তেওঁৰ এই অৱদান অসমীয়া সাহিত্য সংস্কৃতিৰ এক অমূল্য সম্পদ।

বৰ্ত্তমান অসমীয়া সাহিত্য, সংস্কৃতি তথা সমাজ গভীৰ সংকটৰ সন্মুখীন হৈছে। নানা ধৰণৰ শোষণৰ কবলত পৰি অসমীয়া সমাজ জৰ্জ্জৰিত হৈ পৰিছে। অসমত বৰ্তমান নিৰনুৱা সমস্যাই প্ৰকট ৰূপ ধাৰণ কৰি এক অসুস্থ বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰা দেখা গৈছে

যাৰ ফলত এতিয়ালৈকে অনেক যুৱক যুৱতীয়ে কৰ্ম সংস্থাপনৰ অভাৱত নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ অক্ষম হৈ পৰিছে। তাৰোপৰি আন বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে স্কুল কলেজ আদিত সুস্থ পৰিবেশ গঢ়ি তোলাত পৰ্যাপ্ত পৰিমানে বাধা প্ৰদান কৰা দেখা গৈছে। সিহঁতৰ কিছুমান হীন মনোবৃত্তিয়ে আৰু নানা ধৰণৰ অসৎ উপায় অৱলম্বনে শৈক্ষিক পৰিবেশ বিনষ্ট কৰা দেখা গৈছে।

ছাত্ৰ শক্তি এক মহান শক্তি। জনবিস্ফোৰণটোৱে গোটেই বিশ্বক প্লাৱিত কৰাৰ সময়ত গণতন্ত্ৰৰ নামত এচাম শাসকে ছাত্ৰ শক্তিক হাতিয়াৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি নিজৰ স্বাৰ্থ পূৰণ কৰি সমাজখনক অস্থিৰ কৰি তুলিছে। এনে সন্ধিক্ষণত ছাত্ৰ শক্তিৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি পোৱাটো স্বাভাৱিক। "পুৰণি পুৰুষে হাত সাৱটি বহুতো হেৰুৱাৰ পিচত" নতুন পুৰুষে এখন নতুন সমাজ গঢ়ি তুলিব লাগিব। এই দায়িত্বখিনি পালন কৰিলে কেতিয়াও ৰাজনীতি কৰা নুবুজায় নিশ্চয়. ছাত্ৰ শক্তি ৰাজনীতিৰ উৰ্দ্ধত। কিন্তু সমাজৰ ক'লা ডাৱৰ আঁতৰোৱাৰ বাবে ছাত্ৰ শক্তিয়ে অসীম ধৈৰ্য আৰু সৎ সাহসেৰে বিশ্ববাসীক নিজৰ অস্তিত্বৰ কথা জনাই দিবলৈও কুণ্ঠাবোধ কৰিব নেলাগিব।

১৯৮৪ চনতেই বৃহত্তৰ উলুবাৰী অঞ্চলৰ কেইজনমান দূৰদৰ্শী চিন্তা, ধ্যান ধাৰণা থকা ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাতে উলুবাৰী মহা-বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল। সেই সময়ৰ পৰাই এই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ সহযোগত পৰিচালনা সমিতিয়ে যথেষ্ট কষ্ট ত্যাগৰ জৰিয়তে বৰ্তমানৰ এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়লৈ মহাবি-দ্যালয়খনৰ উন্নীত ৰূপ দিলে।

মহাবিদ্যালয়খনৰ বৰ্তমান অৰ্থনৈতিক অৱস্থালৈ চাই আলোচনী এখন প্ৰকাশ কৰাটো আমাৰ বাবে তেনেই উজু নহয়। য'ত নেকি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক অধ্যাপিকা তথা কৰ্মচাৰীবৃন্দক ৰাইজৰ বৰঙণিৰে মাহেকীয়া দৰমহা দি থকা হৈছে। তথাপি সকলো অভাৱ অভিযোগ সত্বেও হাতত এটিও মূলধন নোহোৱাকৈ মহা-বিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাই মহাবিদ্যালয় প্ৰস্তাৱনা সংখ্যা আলোচনীখন প্ৰকাশৰ বৈপ্লৱিক সিদ্ধান্ত লয়। আৰু এই সিদ্ধান্তক বাস্তৱ ৰূপ দিব পাৰিছোঁ সমূহ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ দান বৰঙণি তথা অকুণ্ঠ সমৰ্থন সহযোগেৰে। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু তত্বাৱধায়ক নিৰঞ্জন কলিতা আৰু জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা চাৰৰ অৱদান চিৰস্মৰণীয়।

সামৰাৰ আগতে সম্পাদকীয় দায়িত্ব সুকলমে বহন কৰাত সৎ পৰামৰ্শ তথা উপদেশৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় তথা অধ্যাপক অধ্যাপিকা সকললৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ লগতে সমূহ ছাত্ৰ ছাত্ৰীলৈ অভিনন্দন জনালোঁ।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয় তথা 'শতৰূপা'ৰ সাৰ্ব্বাঙ্গীন উন্নতি কামনাৰে সম্পাদকীয় সামৰিছোঁ।

জয় আই অসম

গিৰিধৰ ৰয়

ৰথিন তালুকদাৰ

কৰ্মৰত অৱস্থাত অধ্যক্ষ বংশীধৰ দাসদেৱ

[১৯৮৬ চনৰ এক জুলাইৰ পৰা ১৯৯৩ চনৰ ৩১ জুনলৈ বিশিষ্ট সেৱা আগবঢ়াই মাননীয় অধ্যক্ষ বংশীধৰ দাসদেৱে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে আৰু সেইদিনাই মাননীয় ড° অখিল শৰ্মাদেৱে অধ্যক্ষ হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে ।]

কাৰ্য্যালয় কৰ্মীবৃন্দ

বাওঁফালৰ পৰা, বহি ঃ বলীন্দ্র কুমাৰ দাস, নিৰঞ্জন কলিতা
থিয় হৈ ঃ অতুল ডেকা, ৰথিন তালুকদাৰ (সাঃ সঃ) দুৰ্গেশ্বৰ ডেকা ।

মহাবিদ্যালয় ছাত্র একতা সভাৰ বিষয়ববীয়াসকল
(১৯৯২-১৯৯৩)

বহি ঃ (বাওঁফালৰ পৰা) জোনালী উপাধ্যায় (সম্পাঃ, ছাত্রী জীৰণী কোঠা), গিৰিধৰ ৰয় (উপসভাপতি), বংশীধৰ দাস, অধ্যক্ষ (সভাপতি), ৰথিন তালুকদাৰ (সাধাৰণ সম্পাদক)

থিয় হৈ ঃ দিলীপ কুমাৰ (সম্পাঃ হিচাপ পৰীক্ষক), কুলেন শৰ্মা (সম্পাঃ বহিঃ ক্রীড়া) নুৰুদ্দিন আহমেদ (সহ-সম্পাদক) সুমন পাটোৱাৰী (সম্পাঃ সমাজ সেৱা), মৃদুল সোনোৱাল (সম্পাঃ সাংস্কৃতিক) ডিম্বেশ্বৰ দাস (সম্পাঃ আন্তঃ ক্রীড়া) পৰাশ শৰ্মা, অনুপস্থিত (সম্পাঃ ছাত্র জীৰণী কোঠা, তপন কুমাৰ শৰ্মা অনুপস্থিত (সম্পাঃ তর্ক আৰু আলোচনী)।

মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষকমণ্ডলী

বাওঁফালৰ পৰা বহি ঃ অধ্যাপিকা দিজুমনি গোস্বামী, অধ্যাপিকা পূৰবী চক্ৰৱৰ্ত্তী, অধ্যাপিকা শেৱালি মহন্ত, অধ্যক্ষ বংশীধৰ দাস, অধ্যাপিকা মলয়া বৰ্মণ, অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা. অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা।
থিয় হৈ ঃ অধ্যাপক বিনয় কুমাৰ চক্ৰৱৰ্ত্তী, অধ্যাপিকা প্ৰতিমা মহন্ত, অধ্যাপিকা অঞ্জলি পাটোৱাৰী, অধ্যাপিকা নবনীতা ভূঞা, অধ্যাপিকা জয়ন্তি দাস. অধ্যাপিকা বন্দনা বৈশ্য আৰু অধ্যাপিকা শিখা দাস অনুপস্থিত।

উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ
বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ সংগীত শিল্পী

মমতা দেৱী, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ
বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ (ছোৱালী)

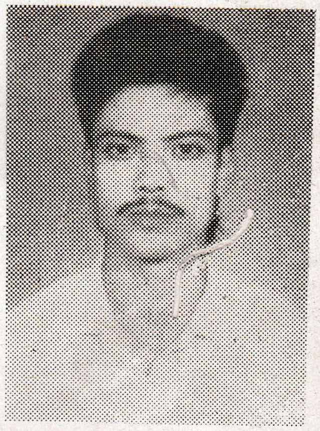

দেৱকুমাৰ দাস, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ
বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ (ল'ৰা)

সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ কলমৰ পৰা

ই মহা ছাতৰসকলৰ সমবেত শক্তি বৰ ডাঙৰ শক্তি। সি উপলুঙাৰ পাত্ৰ নহয়। জগতৰ ইতিহাসৰ পাতে পাতে ছাত্ৰসকলৰ সন্মিলিত শক্তিৰ মহাপ্ৰভাৱ জিলিকি আছে। ... . কিন্তু ছাত্ৰ শক্তি যদিও প্ৰবল শক্তি, সি সংযত হ'লেহে দেশহিতকৰ হ'ব ; নতুবা সি অনৰ্থ উৎপাদন কৰে। প্ৰবল ভাপ কল (ষ্টিম ইঞ্জিন) সংযত আৰু নিয়মৰ বশীভূত হলেহে তাৰ দ্বাৰাই মহোপকাৰ সাধিত হয় নতুবা অসংযত আৰু উদ্দাম শক্তি পুঞ্জৰ দ্বাৰাই অনৰ্থহে সংঘটিত হয়। সংযম দুই ভাৱে হব লাগিব। ব্যক্তি আৰু সমষ্টিভাৱে আৰু সমাজগতভাৱে অৰ্থাৎ উজুকৈ কবলৈ গলে গাইগোটা ভাৱেও আৰু সৈয়া ভাৱেও। ... ...

জগতত সকলো শৃংখলিত, সংযত আৰু নিয়মৰ তলতীয়া। উদ্দাম উশৃংখলতালৈ ঈশ্বৰৰ ৰাজ্যত ঠাই নাই। চন্দ্ৰ,সূৰ্য, গ্ৰহ, নক্ষত্ৰৰ পৰা গছ-লতা, পশু-পতং আৰু ক্ষুদ্ৰাতিক্ষুদ্ৰ ধূলিকণালৈকে সকলো অখণ্ডনীয় নিয়মৰ বশীভূত হৈ চলিছে। তেন্তে কিয় আমি উদ্দাম অসংযতভাৱে চলি নিজৰ আৰু পৰৰ অনৰ্থ ঘটাওঁ আৰু ঈশ্বৰৰ নিয়মৰ বিৰোধী হৈ থিয় হৈ এই জীৱন দুখময় আৰু অসাৰ্থক কৰোঁ ? ... ...

ছাত্ৰজীৱনৰ দায়িত্ব বৰ ডাঙৰ দায়িত্ব। এইটো ছাত্ৰসকলে চৌপৰত হৃদয়ঙ্গম কৰি থাকিবলগীয়া। ছাত্ৰজীৱন, ভৱিষ্যতৰ মানবৰ সাৰ্থক, সফল আৰু লাগতিয়াল জীৱনৰ ভেটি। এই ভেটি পকা হলেহে সমাজৰ অঙ্গীভূত মানুহৰ জীৱন সুদৃঢ় সৌষ্ঠৱ হব। এই জীৱন হেলেক্ লেক্‌ভাৱে দায়িত্ব শূন্যভাৱে, অসাৱধানভাৱে গঠিত হ'লে গোটেই জীৱন ভগা, ফটা খাজ নোখোৱা লৰক্‌ফৰক্ হব। তেতিয়া নিজৰ ভুল পদে পদে বুজি অনুতাপ কৰি কটাব লাগিব আৰু জোৰাফোন্দা বান্ধছাট দি কোনোমতে তাক মজবুত কৰি ৰাখিলেও তাৰ তলডোখৰৰ দুৰ্ব্বলতাৰ বাবে সি 'টপ হেভি' অৰ্থাৎ মুৰ গধুৰ, ভৰি চিয়া দুৰ্ভগীয়াৰ দৰে বোজাৰ ভৰত বাগৰি পৰিব। ছাত্ৰ জীৱনত কৰা একোটা মহাভুলৰ বাবে আৰু সেই কালত ভৱিষ্যত জীৱনলৈ লক্ষ্য নেৰাখি চৰিত্ৰ হেৰুৱাই তমোময়ভাৱে চলা বাবে আমাৰ বয়সিয়াল সকলৰ ভিতৰত কত এনেকুৱা পৰোঁ পৰোঁ হোৱা থৰক্‌বৰক্‌কৈ থকা মানুহ আছে, যাৰ অনুতাপ মাথোন তপত উশ্ আস্‌তে অন্ত। সেইদেখি চৰিত্ৰ গঠন ছাত্ৰজীৱনৰ প্ৰধান অঙ্গ। চৰিত্ৰ গ'লেতো তোমাৰ সকলো গ'ল আৰু চৰিত্ৰ ৰ'লেতো তোমাৰ সকলো ৰ'ল। □

॥ সশ্ৰদ্ধ উল্লেখ ॥

ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ কলমৰ পৰা

এই মনটোৱে নিজে ওপজা মাটি কঠাতে তাৰ স্থিতি লৈ তাতেই থিয় হৈ, নিজৰ ভৰিৰ তলৰ মাটিৰেই ৰস খাই আৰু সি যি জলবায়ুৰ মাজত জনম লভিছে তাৰ পৰাই সি বিকাশৰ সমল আহৰণ কৰি আকাশমুৱা হৈ বিশ্বৰূপ ধৰিবলৈ বিচাৰিছে। এই মনটোৱেই হৈছে পৃথিৱীৰ প্ৰগতিবাদীৰ মন। ভাৰতীয় প্ৰগতিবাদীৰ তথা অসমীয়া প্ৰগতিবাদীৰ মনটোও হৈছে এয়েই। তাৰ মানে হৈছে আজি আমি আমাৰ ঘৰুৱা বৈশিষ্ট্য আৰু সভ্যতা সংস্কৃতি প্ৰকাশৰ এটা স্থানীয় বৈচিত্ৰ্য ৰক্ষা কৰিবলৈ এটা বিশ্ব সভ্যতা সংস্কৃতি গঢ়িবলৈ আগবাঢ়ি ওলাইছোঁ। সেই কাৰণেই বিশ্ব বৈচিত্ৰ্য ৰক্ষা কৰিবলৈ যি চিন্তা বা কৰ্ম কৰিম সি সংকীৰ্ণ প্ৰাদেশিকতা হব নোৱাৰে। কিন্তু আমি যদি আমাৰ সভ্যতা সংস্কৃতি এই সাৰ্ব্বভৌম আদৰ্শৰ পৰা আঁতৰাই আমাৰ মনটোক কেৱল লুইতৰ বৰ চাপৰিতেই এৰাল দি থওঁ তেন্তে আমাৰ মনটো অসমৰ গৰুৰ দৰেই টিলিকা হৈ থাকিব। আমাৰ সংস্কৃতি, সাহিত্য, ক'লা. সকলোৱেই থাকিব অসমৰ নামঘৰতে পৰি। অসমীয়া সাহিত্যক আমি যদি বিশ্বসভাত আগশাৰীত বহুৱাব খোজোঁ তেন্তে অসমীয়া সাহিত্যিকৰ চিন্তাই বিশ্বক সামৰিব পৰা হব লাগিব। অসমীয়া ৰাজনৈতিক এজন যদি সৰ্ব্বভাৰতীয় ৰাজনৈতিক হিচাপে জিলিকিব খোজে তেন্তে সেইজনে সৰ্ব্বভাৰতৰ বিষয়ে গোটেই ভাৰতীয়সকলৰ সমস্যাৰ বিষয়ে চেষ্টা কৰিব পৰা মনৰ অৱস্থালৈ যাব লাগিব। সেইদৰে এজন অসমীয়া বিশ্বকবি হ'বলৈ হ'লে তেওঁৰ চিন্তাত জ্বলি উঠিব লাগিব সমগ্ৰ মানৱ জাতিৰ সমস্যা। ... . আমি সাৰ্ব্বজনীন বিশ্বসংস্কৃতিৰ এটা বৈচিত্ৰ্য হিচাপে অসমীয়া সংস্কৃতি সভ্যতা গঢ়িবলৈ গৈ সেই ভাবেৰে চিন্তা আৰু কৰ্ম কৰিলে সি কেতিয়াও প্ৰাদেশিক সংকীৰ্ণতা নহব। তাকে নকৰিলেই আমি সংকীৰ্ণতাত বান্ধ খাম। আৰু সেয়ে হলেই আমি বিশ্বসভাত যি আসন বিচাৰি ওলাইছোঁ তাক পাবলৈ অসমৰ্থ হম। মুঠৰ ওপৰত, আমি অসমীয়াই বিশ্ব মানৱ হৈ ফুটি উঠিব খোজোঁ, তাকে আমি হব খোজোঁ। সভ্যতা সংস্কৃতিৰ মৌলিকতাৰ মাজেদি, আমাৰ বৈশিষ্ট্যৰ ভিতৰেদি। ... . এই বিশ্ববৈচিত্ৰ্য বোধৰ ভাবেৰে সকলো জাতি, মহাজাতি, উপজাতিয়ে নিজৰ সভ্যতা সংস্কৃতি গঢ়িবলৈ আগবাঢ়িলে তাত আৰু সংঘৰ্ষৰ ঠাই ক'ত ? ... বিশ্ব সংস্কৃতিৰ বৈচিত্ৰ্যবোধ থাকিলেই যাক লোকে সাংস্কৃতিক সংঘৰ্ষ বুলিব খোজে সি আৰু কেনেকৈ থাকিব ? বিশ্ব-শান্তিৰ বাটো এই ফালেদিয়েই। □

॥ সত্ৰৰ উল্লেখ ॥

সৈনিক-শিল্পী বিষ্ণু ৰাভাৰ কলমৰ পৰা

অসমীয়া কৃষ্টি, সংস্কৃতি আৰু সাহিত্য ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দৰে বিশাল আৰু বিৰাট। সৰু সৰু জুৰি নিজৰি উপনৈৰ সমন্বিত শকতিৰ দ্বাৰা যেনেকৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰই তাৰ বিশালতা আৰু বিৰাটতা লাভ কৰিছে, ঠিক তেনেকৈ অসমৰ বহু জাতি, উপজাতি আৰু জন-জাতিৰ কৃষ্টি, সংস্কৃতি আৰু সাহিত্যৰ সমন্বিত শকতিৰ দ্বাৰা অসমীয়া কৃষ্টি সংস্কৃতি সাহিত্যয়ো বিশালতা আৰু বিৰাটতা লাভ কৰিছে। কোনো প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিয়ে যেনেকৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰক ভেটিব নোৱাৰে, তেনেকৈ কোনো চক্ৰান্তকাৰী ষড়যন্ত্ৰকাৰীয়ে অসমীয়া কৃষ্টি, সংস্কৃতি, সাহিত্যৰ সৰ্ব্বনাশ সাধন কৰিব নোৱাৰে।

● ● ●

কৃষ্টিৰ বিষয়ে কেতিয়াও অসম পিছপৰা নাছিল। ...... এই কৃষ্টি, সংস্কৃতি, আৰু সভ্যতা ধনী অসমীয়াৰ হাতত নাই। চফল নগৰীয়া প্ৰাণত নাই আছে দুখীয়া হজুৱা, হলুৱা, বনুৱা অসমীয়া গাৱঁলীয়া হিয়াৰ অন্তঃস্থলত। সেই অন্তৰ ভেদি আজিও বৈ আছে সেই মন্দাকিনীৰ কুলু কুলু গতি। সেই গতিৰ মাজতে অসমীয়া জাতিৰ ছন্দ, অসমীয়া কৃষ্টিৰ স্পন্দন ছন্দিত স্পন্দিত হৈ আছে।

এই কুৰি শতিকাত সাম্ৰাজ্যবাদীৰ যি ধুমুহা বলিছে, ধনতান্ত্ৰিকতাৰ বিজয় বৈজন্তী ধ্বজা উৰিছে সেই ধনতান্ত্ৰিকতা আৰু সাম্ৰাজ্যবাদৰ হেঁচাত অসমীয়া গাঁৱলীয়া দুখীয়া, হজুৱা, হালুৱা বনুৱা বাঁচি থাকিব নে? যদি অসমীয়াৰ এই দুখীয়া শ্ৰেণী মৰে, তেন্তে অসমীয়া জাতিও মৰিব, লগে লগে লয় পাব অসমীয়া কৃষ্টি, অসমীয়া সংস্কৃতি, অসমীয়া সভ্যতা। এই কৃষ্টি, এই সংস্কৃতি, এই সভ্যতা বচাবলৈ লাগিব। এই নিষ্পেষিত নিৰ্য্যাতিত, নিপীড়িত দুখীয়া অসমীয়াক বচাব হ'লে, বচাব লাগিব বিপ্লৱৰ মাজেদি সেই ধনী সকলৰ বিপক্ষে যুঁজি, যি ধনীৰ কোনো জাতি নাই, সমাজ নাই, ধৰ্ম্ম নাই .... সিহঁতে গাঁৱলীয়া অসমীয়াৰ তেজ শুহিছে, পটাশিলত পিহিছে, পিণ্ডত দিছে, বিচাৰ কৰিছে, বক্তৃতা দিছে, ৰাইজৰ ব্যক্তিগত স্বাধীনতা হৰণ কৰিছে ...... সিহঁতৰ বক্তৃতা, লিখন, সাহিত্য সকলো ভুৱা। সকলো মিছা। কলিৰ পাছত সত্য যুগ আহিব বুলি শাস্ত্ৰই কয়। সেই সত্যযুগ আহিছে। সেই সত্য বুজিব লাগিব, জানিব লাগিব, আয়ত্ব কৰিব লাগিব। সেই সত্য হৈছে মুক্তি, হেজাৰ হেজাৰ বছৰৰ বন্দীশালত বন্দী হৈ থকা দলৰ মুক্তি, হালুৱাৰ মুক্তি, হজুৱাৰ মুক্তি, বনুৱাৰ মুক্তি। সেই সত্য হৈছে—মানুহেই সত্য। সেই সত্যৰ মাজত শ্ৰেণী ভেদ নাই, আছে সাম্য। □

মানসিক স্বাস্থ্যঃ নৈতিকতা আৰু শিক্ষা

মলয়া বৰ্মণ ॥ এম এ, বি, এড
অধ্যাপিকা, শিক্ষা-বিভাগ

শিক্ষা এটা জাতিৰ, এখন দেশৰ সভ্যতা সংস্কৃতি আৰু ক্ৰমোন্নতিৰ বাহন। শিক্ষাৰ প্ৰকৃত আদৰ্শৰ ওপৰত সমাজৰ ক্ৰমোন্নতি নিৰ্ভৰশীল। মানুহৰ সততা, বিশ্বাস তথা মানসিক সৌন্দৰ্য আৰু সুস্থতাৰ ওপৰত এখন সমাজৰ উজ্বল ভবিষ্যত নিৰ্ভৰশীল। যেতিয়াই এই সততা, বিশ্বাস কৰ্মনীতি, পৰম্পৰা ৰীতি-নীতি আৰু নৈতিকতা হেৰুৱায় তেতিয়াই সেই সমাজ বা জাতি ধ্বংসৰ ফালে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে আগবাঢ়ি যাবলগীয়া হয়।

দাৰ্শনিক তথা মনোবৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাৰে বিশ্লেষণ কৰি চালে বুজা যায় যে সুস্থ মানসিকতা আৰু ব্যক্তিৰ নৈতিক চৰিত্ৰৰ ওপৰত শিক্ষাৰ কৃতকাৰ্যতা বাৰুকৈয়ে নিৰ্ভৰশীল। এজন ব্যক্তি সুস্থ বুলি কলে আমি তেওঁৰ দেহ মানসিক—দুয়োটা দিশৰ কথাকেই হিচাব কৰোঁ। বাস্তৱ জীৱনৰ বাঞ্চিত অথবা অবাঞ্চিত সকলো অৱস্থাতে যেতিয়া এজন ব্যক্তিয়ে স্বাভাৱিব দেহ-মানসিকতাৰে সমাযোজনা (adjustment) কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা চলায় বা পাৰে তেতিয়া তেওঁক আমি সুস্থ মানসিক স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰী বুলি কওঁ। ব্যক্তি স্বাভাৱিকতেই এক প্ৰতিক্ৰিয়াশীল জীৱ। মানৱ জীৱন সদায়েই সমস্যাবহুল। সমাজ সদায় পৰিবৰ্ত্তনশীল। এই সকলো অৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সমাজৰ সভ্যতা সংস্কৃতিয়ে মোট সলায়। ব্যক্তিজীৱনৰ প্ৰয়োজন সমূহৰ সালসলনি ঘটে। এনে এক প্ৰবাহিত অন্তহীন গতিৰ মাজেৰে এজন ব্যক্তিয়ে গৰ্ভকালীন অৱস্থাৰ পৰা এজন পৰিপূৰ্ণ মানব শৰীৰলৈ অৱতীৰ্ণ হোৱালৈকে এই পৰিবৰ্ত্তিত পৰিয়াল, সমাজ, শিক্ষানুষ্ঠান আৰু প্ৰকৃত জীৱনৰ লগত সমযোজনা কৰিবলগীয়া হয়। সুস্থ মানসিক আৰু শক্তিশালী নৈতিক চৰিত্ৰৰ অধিকাৰী জনেহে এই জীৱন যুঁজত সফল হৈ চিৰযুগৰ বাবে আদৰ্শৰ প্ৰতীক হিচাবে ইতিহাসত জীয়াই থাকিব পাৰে।

শিক্ষা হৈছে আমাৰ মনৰ অন্তনিহিত শক্তিসমূহৰ ক্ৰমবিকাশ, শৰীৰ মন আৰু আত্মাৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ প্ৰচেষ্টা। কিন্তু বৰ্ত্তমান সমাজত শিক্ষাৰ অৰ্থই জানো ইয়াকেই বুজাইছে ???... ? বৰ্ত্তমান শিক্ষা ব্যৱস্থা প্ৰকৃত অৰ্থত নৈতিকতাহীন জড়মুখী শিক্ষা ব্যৱস্থা। শিক্ষাব্যৱস্থা সৃষ্টিৰ হোৱাহেতেন জাল জুৱাচুৰী, প্ৰৱঞ্চনা, ক'লাবেপাৰীৰ আবৰ্জ্জনাৰে আমাৰ সমাজখন ঠাহখাই নপৰিলেহেঁতেন। বৰ্ত্তমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক অস্থিৰতা, যৌন উশৃংখলতা, অপৰাধ প্ৰৱণতা, (Delingnency) অৱদমন (epression), অনুশাসনহীনতা, নৈতিকতাহীন আচৰণ, অবাধ্যতা বোৰলৈ চালে আজিৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ অন্তঃসাৰশূন্যতা আৰু লক্ষ্যবিমুখতাৰ পৰিচয় পাওঁ। আজি কিছুবছৰৰ পৰা বাতৰি কাকতৰ শিৰোনামা বা আলোচনী আদিতো হত্যাকাণ্ড' ধৰ্ষণ যৌন অপৰাধ আত্মহত্যা, লুণ্ঠন আদিৰ বা বাতৰিয়ে বেছি ভাগ ঠাই আগুৰি থাকে। চমুকৈ ক'বলৈ গ'লে ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল- ''বিকৃত বা বিৰূপ মানসিকতা' (Mental Rerversion,) আৰু নৈতিকতাহীন শিক্ষানীতি আৰু 'সমাজব্যৱস্থা। 'ধনৰ প্ৰয়োজন ক্ষমতাৰ প্ৰয়োজন' মান-সন্মানৰ প্ৰয়োজন' পোৱা-নোপোৱাৰ হেঁপাহে- সকলো মানসিক অশান্তি আৰু উদ্বিগ্নতাৰ কাৰণ হৈ পৰিছে। গতিকে এনে এটি অৱস্থাতেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ প্ৰয়োজন।

আন সকলো সময়তকৈ বেছি।

মানসিক স্বাস্থ্যৰ দিশ দুটা। ই সদায় ব্যক্তিমুখী আৰু সমাজমুখী। ব্যক্তিমুখী হিচাবে ব্যক্তিয়ে নিজৰ দৃঢ় মনোবল, আস্থা আৰু আত্মবিশ্বাসেৰে সন্তুষ্টপূৰ্ণ সকলো অন্তৰ্মুখী অস্থিৰতা বা অশান্তিৰ পৰা মুক্ত হৈ থকাৰ লগতে সমাজমুখী হিচাবে অন্তৰ্মুখী সমাযোজনাৰে (Internal adjustment) বহিৰ্মুখী সামাজিক সমাযোজনাৰ (External Social adjustment) কৌশলসমূহ অৱলম্বন কৰা দৰ্কাৰ। সামাজিক ৰীতি-নীতি পৰিবেশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিয়েই ব্যক্তিৰ অন্তৰ্মুখী সমাযোজনাই গঢ় লয়। ই এক পৰম্পৰা ব্যৱস্থা।

আজিৰ সমাজৰ উঠি অহা যুৱসমাজৰ মনৰ পৰা অপসঙ্গতি (maladjustment) বা বিকৃত মনোবৃত্তি দূৰ কৰিবলৈ মানসিক স্বাস্থ্যবিধিৰ নিয়মানুসৰি তিনিটা দিশৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা উচিত। যেনে:—

১) সংৰক্ষণমূলক (Conservative)

২) প্ৰতিৰোধমূলক (Preventive)

৩) প্ৰতিকাৰমূলক (Curative)

সংৰক্ষণমূলক ব্যৱস্থা হল সেইবোৰ যাৰদ্বাৰা আমি ল'ৰা-ছোৱালীয়ে জন্মগতভাৱে লৈ অহা মৌলিক শক্তিসমূহৰ সঙ্গতি বিধানৰ ক্ষমতা আৰু প্ৰৱণতাক বাহ্যিক বিকৃত পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ পৰিব নিদিয়াকৈ ধৰি ৰখা। ইয়াৰ বাবে ঘৰুৱা পৰিবেশ আদৰ্শনীয় হোৱাটো প্ৰথম গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। পিতৃ-মাতৃয়ে সকলো ত্যাগ স্বীকাৰ কৰি মৰম চেনেহৰ দ্বাৰা প্ৰথম অৱস্থাৰ পৰাই আধ্যাত্মিকতা নৈতিকতা, নিয়মানুবৰ্তিতা আত্মবিশ্বাস শুদ্ধ আচৰণ প্ৰদৰ্শনৰ সকলো ব্যৱস্থা কৰি আদৰ্শনীয় বংশগত পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত।

প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হ'ল — ব্যক্তিৰ অপসঙ্গতিমূলক আচৰণসমূহ ৰোধ কৰাৰ ব্যৱস্থাকৰণ। মানুহৰ চাহিদা দুই ধৰণৰ — দৈহিক আৰু মানসিক। আহাৰ, পানী, কাপোৰ, বতাহ, নিদ্ৰা, আশ্ৰয় আদি দৈহিক তথা প্ৰথম পৰ্যায়ৰ চাহিদা। আনহাতে নিৰাপত্তাৰ চাহিদা, কৌতুহল তৃপ্তিৰ চাহিদা, স্বীকৃতিৰ চাহিদা, আত্মতৃপ্তিৰ চাহিদা ইত্যাদিবোৰ হ'ল মানসিক চাহিদা। কিবা কাৰণত এইবোৰ চাহিদা অতৃপ্ত হলে ব্যক্তিৰ আচৰণত বিসঙ্গতিয়ে দেখা দিয়ে। ভীৰুতা, স্কুলৰ পৰা পলায়ন, আক্ৰমণধৰ্মিতা, মিছা-কথা কোৱা, অপহৰণ, নেতিমনোভাৱ (Negativism) গোঁৱাৰ মনোভাৱ (Obstinacy), যৌন অপৰাধ স্বাৰ্থপৰতা শিক্ষকৰ প্ৰতি কৰা অসন্মানসূচক ব্যৱহাৰ ইত্যাদিবোৰ বিসঙ্গতিৰ প্ৰকাশ্য ৰূপ। অৱশ্যে বয়সৰ স্তৰ অনুপাতে এইবোৰ প্ৰকাশৰ গভীৰতাৰ সালসলনি ঘটে। সুষম খাদ্য, জিৰণি, স্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশ, শিক্ষক তথা পিতৃ-মাতৃৰ লগত থকা মধুৰ সম্পৰ্ক, নিয়ন্ত্ৰিত স্বাধীনতা, স্বীকৃতি প্ৰদানৰ প্ৰচেষ্টা, কঠোৰ দৈহিক শাস্তি বা কটু সমালোচনাৰ পৰিবৰ্তে উৎসাহজনক পৰিবেশৰ মাধ্যমত অনুশাসন বজাই ৰখা, সময়ে সময়ে কৰা ভ্ৰমণ, খেলা-ধূলা, গান বাজনা ইত্যাদিৰ দ্বাৰা আমি বহুতো সময়ত ল'ৰা-ছোৱালীৰ অপসঙ্গতি ৰোধ কৰিব পাৰোঁ। শিক্ষানুষ্ঠানত ক্ৰীড়াভিত্তিক শিক্ষণ পদ্ধতি, গান্ধীৰ দৰ্শননীতি — 'কৰ্মৰ মাজেৰে শিক্ষাদান' (learning by doing), উন্নতিকৰণ (Sublimation) পদ্ধতিৰ দ্বাৰা আমি বহুতো সময়ত উপকৃত হ'ব পাৰো। প্ৰবৃতিমূলক কাৰ্য্যসমূহ আমি নাইকীয়া কৰিব নোৱাৰো, মাত্ৰ আমি কৌশলপূৰ্ণ উপায় অৱলম্বনৰ দ্বাৰা তাৰ প্ৰভাৱ সংযত আৰু নিয়ন্ত্ৰিতহে কৰিব পাৰো। Prevention is better than cure. গতিকে সমস্যাই দেখা দিব বুলিয়েই আমি প্ৰথমাৱস্থাৰ পৰাই প্ৰতিৰোধমূলক আঁচনিসমূহ যুগুতোৱা উচিত।

প্ৰতিকাৰমূলক ব্যৱস্থা সমুহ হ'ল মানসিক প্ৰতিকাৰ সম্বন্ধে লোৱা আঁচনিসমূহ। সংৰক্ষণমূলক বা প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থাবোৰ অনুশীলন কৰাৰ পিচতো যদি আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনৰ পৰা অপসঙ্গতি আঁতৰ কৰিব নোৱাৰোঁ— তেতিয়া হলে মানসিক চিকিৎসকৰ ওচৰ চপা উচিত। পৰিয়ালত অনবৰত হাই-দ্বন্দ্ব লাগি

থাকিলে, পিতৃ-মাতৃৰ মাজত ভুল বুজাবুজি হ'লে, পতি-পত্নীৰ এবা এৰি, অসৎ উপায় অৱলম্বন আদিয়ে, (যাক আমি 'Broken homes' বুলি কওঁ) শিশুৰ মনত ভীতি প্ৰদান কৰে আৰু কুমলীয়া মনত অস্থিৰতাৰ সৃষ্টি কৰাই নিৰাপত্তাহীন বা নিঠৰুৱা অনুভৱ কৰায়। চিকিৎসকেও এই সকলো কথাৰ বিচাৰ খৰচি মাৰি কৰা প্ৰয়োজন।

গতিকে মানসিক সুস্থতা ৰক্ষা কৰিবলৈ আমি শিশুক শৈশৱাবস্থাৰ পৰাই নৈতিকজ্ঞানৰ আদৰ্শৰ দ্বাৰা কৰ্মত অভিৰোচন (Motivation) জগোৱা দৰ্কাৰ। শিষ্টাচাৰ, অমায়িকতা, দয়া, ক্ষমা, সংচৰিত্ৰ, নিয়মানুবৰ্তিতা, পুতৌ, একান্ত শ্ৰদ্ধা ইত্যাদি— গুণসমূহক বৰ্তমান অৱহেলা কৰি বৌদ্ধিক ভিত্তিত শিক্ষানুষ্ঠানত ল'ৰা-ছোৱালী সমূহক শ্ৰেনীত ভৰ্ত্তিকৰণ কৰা হয়। ফলত পঢ়া শুনাত ভাল নম্বৰ পাইয়ো ছাত্ৰই বহুতো ক্ষেত্ৰত অনুষ্ঠানত সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে। প্ৰকৃত চৰিত্ৰ গঠনৰ লগত নৈতিকজ্ঞান গভীৰভাৱে বান্ধ খাই আছে। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰী সকলোৰে অধিক গুৰুত্ব আছে। শ্ৰেনীত পাঠদান কাৰ্য বা কিতাপৰ বিদ্যাৰ দ্বাৰা নৈতিক চৰিত্ৰ জ্ঞান ছাত্ৰক দিয়াটো সম্ভৱপৰ নহয়। মেজখন পৰিস্কাৰ কৰাৰ আগতে মেজমচা কাপোৰখন পৰিস্কাৰ কৰাটো যিদৰে দৰ্কাৰ, শিক্ষক শিক্ষয়ত্ৰী অভিভাৱক সকলেও নিজে এই ক্ষেত্ৰত সতৰ্ক হোৱা উচিত।

প্ৰাচীন আৰ্যগুৰু সকলেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক এই লক্ষ্য লৈ প্ৰত্যুষতে গা ধুই উঠি সূৰ্য বন্দনা কৰিবলৈ ছাত্ৰসকলক শিকাইছিল এনে এটি উপনিষদৰ উপাসনা বাণীৰে—

"অসতো মা সংগময়ঃ
তমসো মা জ্যোতিৰ্গময়ঃ
মৃত্যুৰ্মা অমৃতোৰ্গময়ঃ—অৰ্থাৎ মোক অসত্যৰ পৰা সত্যৰ পথলৈ নিয়া, এন্ধাৰৰপৰা পোহৰলৈ নিয়া আৰু মৃত্যুবিজয়ী অমৃতৰ পথেদি নিয়া।" প্ৰকৃততে ইয়াৰ বিজ্ঞান সম্মত কাৰণ আছে। অতীতৰ দেশীয় শিক্ষা পদ্ধতিৰো প্ৰধান উদ্দেশ্য আছিল সংচৰিত্ৰ গঠন, সুন্দৰ নিৰোগী স্বাস্থ্য, সংযম প্ৰতিভাশালী মনৰ দ্বাৰা প্ৰকৃত জ্ঞান লাভ কৰা যাৰ শেষ লক্ষ্য হৈছে আত্মাৰ মুক্তি। আজিৰ দৰে তেতিয়াৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই সমাজক উশৃংখলতাৰ চৰম পৰ্যায়লৈ নিনি শান্ত সৌম্য ৰূপহে প্ৰদান কৰিছিল। বৰ্তমান শিক্ষানীতি যিমানেই কৰ্মমুখৰ কৰাৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে সিমানেই কৰ্মবিমুখ হৈ উঠিছে। গতিকে অতীতৰ সত্যসন্ধানী পথৰ লগত মিল ৰাখি, যুগৰ সংস্কাৰকো আঁকোৱালি লৈ সুস্থ মানসিকতা আৰু নৈতিকতাৰ বিচাৰ কৰি আজিৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই আগবঢ়া উচিত।

—□—

গুৰুতত্ত্ব

মুকুট চন্দ্ৰ দাস
উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ ১ম বাৰ্ষিক

মানৱ সমাজত সাধাৰণতে তিনিজন গুৰু পোৱা যায়। প্ৰথমে হ'ল পিতৃ-মাতৃ গুৰু, দ্বিতীয়তে হ'ল শিক্ষাগুৰু আৰু তৃতীয়তে হ'ল দীক্ষাগুৰু। এই তিনিজন গুৰুৰ ভিতৰত দীক্ষা গুৰুকে শ্ৰেষ্ঠ গুৰু হিচাবে স্থান দিয়া হয়।

"যাত হন্তে উপজয় ইটো সংসাৰত।
জন্মদাতা পিতা পূজ্য গুৰু প্ৰথমত॥" শ্ৰীমদ্ভাগৱত॥

আমি পৃথিৱীত জন্মলাভ কৰি এই সুন্দৰ জগতখন বিচৰণ কৰাৰ সৌভাগ্যকণ পিতৃ মাতৃৰ অনুগ্ৰহতহে লাভ কৰোঁ। ভগৱানে সৃষ্টি কৰা এই বিনন্দীয়া প্ৰকৃতিৰ দৃশ্য উপভোগ কৰি সমাজৰ লগত মিলা প্ৰীতিৰে বসবাস কৰাৰ সুবিধাকণ পিতৃ-মাতৃ নহ'লে একেবাৰেই নাপালোহেঁতেন। জন্মৰ পাচতে সমাজ তথা জগতখনক চিনাকি কৰি দিয়াৰ মূলতে হ'ল পিতৃ-মাতৃ। পিতৃ-মাতৃৰ পৰা আমি প্ৰথমে সাধাৰণ জ্ঞানখিনি আহৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হওঁ তাৰ পাচত লাহে লাহে বয়স বাঢ়ি তহাৰ লগে লগে সমাজৰ অন্যান্য ব্যক্তিসকলৰ পৰা বিভিন্ন ধৰণৰ জ্ঞান আৰু অভিজ্ঞতা লাভ কৰোঁ। সকলো পিতৃ-মাতৃয়ে নিজ সন্তানক সৰুৰে পৰা তুলি তালি ডাঙৰ দীঘল কৰি উপযুক্ত শিক্ষা প্ৰদানৰ সুবিধা দি নিজৰ ভৰিত নিজে থিয় দিবলৈ সক্ষম কৰি তোলে আৰু এইখিনি সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ হয়তো বহুতো পিতৃ-মাতৃয়ে জীৱনটোত অশেষ দুখ কষ্ট বাধা বিঘিনিৰ সন্মুখীন হয়। তথাপি এইবোৰৰ মাজেদিও প্ৰকৃত কৰ্তব্যৰ পৰা বিচলিত নহৈ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে। সন্তানৰ সকলো দুখ কষ্টৰ বোজা নিজে মূৰ পাতি লৈ হ'লেও সন্তানৰ আশা আকাঙ্খা পূৰণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে।

গতিকে এই ক্ষেত্ৰত সন্তানৰো পিতৃ-মাতৃৰ প্ৰতি কৰ্ত্তব্য থকাটো বাঞ্চনীয়। পিতৃ মাতৰ প্ৰতি একান্ত ভক্তি আৰু আনন্দ প্ৰদান কৰাটো প্ৰত্যেক সন্তানৰে প্ৰধান কৰ্ত্তব্য। যিদৰে পিতৃ-মাতৃয়ে সন্তানৰ জন্মৰ পাছৰে পৰা এক দীঘলীয়া সময়ৰ ব্যৱধানৰ মাজেদি সন্তানক কাৰ্যক্ষম কৰি তোলে, ঠিক সেইদৰে জীৱনৰ অন্তিম কাললৈকে পিতৃ-মাতৃক সেৱা শুশ্ৰুষা কৰা প্ৰত্যেক সন্তানৰে এক মহান দায়িত্ব তথা কৰ্তব্য।

"জ্ঞান চক্ষু দিয়া যিটো নৱ জন্ম দিলা।
আচাৰ্য্য দ্বিতীয় গুৰু বুলি তাংক কৈলা॥"
॥ শ্ৰীমদ্ভাগৱত॥

দ্বিতীয় গুৰু হিচাবে আমি জ্ঞানদাতা গুৰুৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ। অৰ্থাৎ শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীসকল পিতৃ-মাতৃৰ পাছতে শিক্ষাগুৰু সকলকে দ্বিতীয় গুৰু হিচাবে স্থান দিয়া হয়। আমাৰ সমাজত প্ৰাচীন কালৰে পৰা শিক্ষাগুৰু সকলেই এক উচ্চস্থান লাভ কৰি আহিছে। সেয়েহে পিতৃ গুৰুতকৈয়ো জ্ঞান চক্ষু দাতা শিক্ষাগুৰুক উচ্চ স্থান দিয়া হয়।

পৰিয়ালত সাধাৰণ জ্ঞান লাভ কৰাৰ পাছতে শিক্ষকসকলেই আমাক উচ্চ শিক্ষাৰ জ্ঞান প্ৰদান কৰে। আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ জৰিয়তে শিক্ষকসকলে প্ৰদান কৰা জ্ঞানে আমাক সমাজত এজন সৎব্যক্তি হিচাবে প্ৰতিষ্ঠা কৰাত যথেষ্ট সহায় কৰে। শিক্ষকসকলে প্ৰদান কৰা জ্ঞানে ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ ওপৰত যথেষ্ট প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। সমাজত বাস কৰোতে বিভিন্ন ব্যক্তিৰ সান্নিধ্য আৰু সংস্পৰ্শই আমাৰ জীৱনত ভিন ভিন প্ৰভাৱ পেলায়। কিন্তু এই প্ৰভাৱ সাময়িক আৰু ক্ষণস্থায়ী হয়। আনহাতে এজন আদৰ্শ শিক্ষকৰ প্ৰভাৱ আমাৰ সমগ্ৰ জীৱনৰ বাবে, অনুপ্ৰেৰণাদায়ক হৈ

উঠে। প্ৰকৃত অৰ্থত ক'বলৈ গলে শিক্ষকসকল কেৱল শিক্ষানুষ্ঠানৰেই নহয়, এখন সমাজৰো পৰিচালক হিচাবে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে।

গতিকে এই সকলোবোৰ কথা আলোচনা কৰিলে দেখা যায় যে শিক্ষকে একো একোজন ছাত্ৰৰ জীৱনত ভৱিষ্যতৰ পথ প্ৰদৰ্শক বা পথ নিৰ্ণায়ক হিচাবে ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। সেয়েহে শিক্ষকসকলৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰাটো সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে মহান কৰ্ত্তব্য। গতিকে শিক্ষকে প্ৰদান কৰা উপযুক্ত আদৰ্শৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হৈ প্ৰত্যেক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজকে একো একোজন সুস্থ তথা সৎ নাগৰিক হিচাবে গঢ় দিবলৈ যত্নপৰ হোৱাটো নিতান্তই আৱশ্যক।

"তৃতীয় গুৰুক দিবে নাহিকে উপাম।
ব্ৰহ্মবিদ্যা কহে যিটো মোৰ গুণনাম।।
সবাটো অধিক তাক কৰিবে সেৱন।
জানিবা সাক্ষাতে সিটো মই নাৰায়ণ।।

।। শ্ৰীমদ্ভাগৱত।।

সমাজত তৃতীয় গুৰুৰূপে খ্যাতি লাভ কৰা পুৰুষজনেই হৈছে দীক্ষাগুৰু। শাস্ত্ৰত যাক বাখ্যা কৰিবলৈ উপমা নাই। শাস্ত্ৰত এই তৃতীয় গুৰুজনাকে শ্ৰেষ্ঠ গুৰুৰূপে আখ্যা দিয়া হৈছে।

'গুৰু' শব্দৰ এক আধ্যাত্মিক তাৎপৰ্য আছে। 'গু' শব্দৰ অৰ্থ হ'ল 'অজ্ঞান' আৰু 'ৰু' শব্দৰ অৰ্থ হ'ল 'পোহৰ', অৰ্থাৎ যিজনে আমাক অজ্ঞান আন্ধাৰৰ পৰা বাট মোকোলাই পোহৰৰ সন্ধান দি ঈশ্বৰতত্ত্ব উপলব্ধিৰ জ্ঞান দিয়ে তেৱেঁ গুৰু। যিজন বৈষ্ণৱে ব্ৰহ্মবিদ্যা অৰ্থাৎ ঈশ্বৰৰ পথৰ সন্ধান দিয়ে তেওঁৱে দীক্ষা গুৰু। গুৰু এক মহাতত্ত্বহে, এজন ব্যক্তি নহয়। যুগে যুগে পৰমেশ্বৰে শৰীৰ ধাৰণ কৰি বিপথে যোৱা মানুহক সৎপথৰ সন্ধান দি আহিছে। ইয়াৰ ফলতেই পৃথিৱীত যুগে যুগে অৱতাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল যীশুখ্ৰীষ্ট, হজৰত মহম্মদ, বুদ্ধদেৱ, গুৰুনানক, শংকৰদেৱ আদি মহাপুৰুষসকলে। ভক্তিৰ সাধন মাৰ্গত সদ্‌গুৰুৰ আৱশ্যকতা অপৰিহাৰ্য। হৰি ভক্তি সাধন কালত এজন সদ্‌গুৰু অবিহনে সাধনা ভ্ৰষ্ট হয়। সেয়েহে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে কৈছে—

"বিনাগুৰু চৰণে ভকতি ৰকতি
মুকুতি কবহো নহয়।" (নামঘোষা)

এই ক্ষেত্ৰতে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱেও কৈছে—

বিষ্ণু ভকতৰ সঙ্গ লৈবা প্ৰথমত।
গুৰু মানি শুশ্ৰূষা কৰিবা ভালমত।।

।। শ্ৰীমদ্ভাগৱত।।

গতিকে মানুহে সৎপথত বিচৰণ আৰু ঈশ্বৰতত্ত্ব লাভ কৰিবলৈ হ'লে সদ্‌গুৰুৰ ওচৰত আশ্ৰয় অৰ্থাৎ শৰণ ল'বই লাগিব।

সদ্‌গুৰু হবলৈ হ'লে—

"বেদৰ ৰহস্য তত্ত্ব জানন্ত।
কৃষ্ণক ভকতি বলে সাক্ষাত কৰন্ত।।
সেহিষে উত্তম গুৰু সেহিষে উত্তম ভকত।
ভক্তি উপদেশ দিবে হোৱয় শকত।।"

।। ভক্তি ৰত্নাকৰ

অৰ্থাৎ, সদ্‌গুৰুৱে বেদৰ গোপন তত্ত্ব জনাৰ উপৰিও শাস্ত্ৰ জ্ঞানত পাৰ্গত নহ'লে শিষ্যৰ সংশয় ছেদ কৰিব নোৱাৰে। তদুপৰি নিজে ভক্তিৰ বলত ভগৱানক সাক্ষাত কৰিব নোৱাৰিলে সেইজনে ঈশ্বতত্ত্বৰ উপদেশ দিবলৈ যোৱাটো বিড়ম্বনা বা আত্মপ্ৰৱঞ্চনাহে মাথোন। মদ মল, কাম, দম্ভ, দ্বেষ্য, অহঙ্কাৰ শূন্য, সদ্‌গুৰুৰ বাক্যৰ লগত আচৰণ, কৰ্ম আৰু স্বভাৱৰ বিন্দুমাত্ৰও পাৰ্থক্য নাথাকে। অহঙ্কাৰী, অভিমানী আৰু ইন্দ্ৰিয়াসক্ত জনে গুৰুৰ ভাও ধৰি ঈশ্বৰ তত্ত্ব উপদেশ দিবলৈ যোৱাটো অন্ধই অন্ধক পথ দেখুৱাৰ লগত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে কীৰ্ত্তনত উল্লেখ কৰিছে -

'আপুনি বিষয়ী হুয়া যিটো নৰে
বিষয়ীক গুৰু মানে
যেন অন্ধলোক অন্ধে উপদেশ

বিষ্ণুক সিটো নজানে ।।"

।। প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ ।।

সদ্‌গুৰুক কেতিয়াও জাত-পাত, বয়স, দেশ ভাষাৰ ক্ষিাৰেৰে বিচাৰ কৰিব নালাগে। তেনে কৰিবলৈ যোৱা জনৰ ভক্তি ভ্ৰষ্ট হয়। সৎগুৰুৱে আচৰণৰ যোগেদিয়েই বহু সময়ত শিষ্যক সৎশিক্ষা দিয়ে। মনুষ্য শৰীৰধাৰী সদ্‌গুৰু আৰু নিৰাকাৰ পৰমাত্মা একে তত্ত্ব।

গীতাত উল্লেখ আছে যে যেতিয়াই পৃথিৱীত ধৰ্মৰ গ্লানি হয় আৰু অধৰ্মই দেখা দিয়ে, সমাজত অৰাজকতাই দেখা দিয়ে মানুহে মানুহক নিচিনা হয়, তেতিয়াই নিৰাকাৰ পৰমব্ৰহ্মই সাকাৰৰূপ ধাৰণ কৰি পৃথিৱীত অৱতাৰ গ্ৰহণ কৰে। দুষ্টক দমন, সন্তক পালন আৰু সমাজৰ দ্বাৰা শোষিত তথা নিষ্পেষিত লোক সকলৰ উদ্ধাৰৰ পথ মোকোলাই দিয়ে। সেয়েহে গীতাত শ্ৰীকৃষ্ণই গাণ্ডীৱধাৰী অৰ্জুনক সম্বোধি উল্লেখ কৰিছে যে -

"যদা যদা হি ধৰ্মস্য গ্লানিৰ্ভৱতি ভাৰত।
অভ্যুত্থানমধৰ্ম্মস্য তদাত্মানং সৃজাম্যহম ।। ৭
পৰিত্ৰাণায় সাধুনাং ৱিনাশয় চ দুষ্কৃতাম।
ধৰ্ম্মসংস্থাপনাৰ্থায় সম্ভৱামি যুগে যুগে ।।" ৮

।। শ্ৰীমদ্ভাগৱত গীতা ।।

আমাৰ পৰম সৌভাগ্য যে আজিৰ পৰা ৫৪৪ বছৰ পূৰ্বে এই অসমভূমিতে নিৰাকাৰ পৰমব্ৰহ্মই সাকাৰ-ৰূপ ধাৰণ কৰিছিল আৰু জনসমাজত পৰিচিত হৈছিল শংকৰদেৱৰূপে। শংকৰদেৱে একশৰণ হৰিনাম প্ৰচাৰ যোগেদি সমাজৰ সকলো লোককে একতাৰ দোলেৰে বান্ধি ঈশ্বৰ পথৰ সন্ধান দিছিল। তেখেতে আগবঢ়োৱা সংস্কৃতিৰ অৱদান আজিও আমাৰ সমাজত স্মৰণীয় হৈয়ে আছে। তেখেতৰ বৈকুণ্ঠপ্ৰয়াণৰ আগতে একান্ত শিষ্য মাধৱদেৱক গুৰুভাৰ অৰ্পন কৰিছিল। কিন্তু মাধৱদেৱৰ পাছত আৰু গুৰুভাৰ দিব পৰা কোনো ব্যক্তি নোলাল যাৰ ফলস্বৰূপে সমাজত পুনৰ বিশৃঙ্খলতাই দেখা দিলে সমাজৰ লোকসকল পথভ্ৰষ্ট পক্ষীৰ দৰে ভুল পথেৰে পৰিচালিত হ'ব ধৰিলে। এক শৰণ হৰি নাম ধৰ্ম বিভিন্ন শাখা-প্ৰশাখাত বিভক্ত হৈ গ'ল।

বৰ্তমান আমাৰ সমাজ তথা গোটেই বিশ্বতে কলিৰ প্ৰভাৱে সকলো মানুহৰে দেহ, মন, চিন্তা-ভাৱনা আদি গ্ৰাস কৰিব ধৰিছে। ফলত মানুহৰ অন্তৰত মানুহৰ প্ৰতি সৎভাৱ, দয়া, ক্ষমতা আদি লোপ পাইছে। সমাজ তথা বিশ্বত সঘনে ঘটি থকা হত্যা লুণ্ঠন, যুদ্ধ-বিগ্ৰহ আদিয়ে জ্বলন্ত উদাহৰণ। আজিৰ পৰা কত হাজাৰ হাজাৰ বছৰ আগতে শাস্ত্ৰই প্ৰদান কৰা সিদ্ধান্তসমূহ আজি আমি বাস্তৱায়িত হোৱা দেখিবলৈ পাইছো, মহাপুৰুষ মাধৱদেৱেও নামঘোষাত উল্লেখ কৰিছে যে—

"কলিৰ শেষত হ'ব কল্কি অৱতাৰ
কাটি মাৰি ম্লেচ্ছক কৰিব বোন্দামাৰ।"

।। নামঘোষা ।।

আকৌ কলিযুগৰ লোকক সম্বোধি শাস্ত্ৰই সিদ্ধান্তই দিছে-

"কলিত হৰিৰ কীৰ্ত্তন বিনাই
আৱৰ নাহিকে দুজা।।" (নামঘোষা)

গতিকে কলিৰ এই সন্ধিক্ষণত অল্পমতি মনুষ্যই সদগুৰুৰ ওচৰত দৃঢ়ভাৱে বিশ্বাস ৰাখি পৰম শান্তি আনন্দ আৰু মুক্তি পথৰ সন্ধান পাব পাৰে। কিন্তু এইখিনিতে এটা প্ৰশ্নৰ উদয় হয় যে সদ্‌গুৰু কোন? কাক সদ্‌গুৰুৰূপে গ্ৰহণ কৰিম? দীক্ষাগুৰু সন্ধানৰ ক্ষেত্ৰত শাস্ত্ৰই আমাক সাৱধান কৰি দিছে যে আমি সাধাৰণতে সমাজত দুই ধৰণৰ গুৰু পাওঁ। প্ৰথমজনে ব্ৰহ্মতত্ত্ব নজনাকৈয়ে নিজকে সমাজত গুৰুৰূপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে। প্ৰকৃতাৰ্থত এইসকল গুৰুৱে শিষ্যৰ সংশয়ো ছেদ কৰিব নোৱাৰে কিন্তু দান, দক্ষিণা আদায়ৰ ক্ষেত্ৰত হ্ৰাস হোৱাটো নিবিচাৰে অৰ্থাৎ—

"নাজানে শাস্ত্ৰৰ লয় যেহি আছে তাকে কয়
ছেদিবাক নপাৰে সংশয়।
গুৰু বোলয় তথাপিটো ফুৰিয়া লোকৰ মাজে
মান্য সতকাৰ খুজি লয় ।।" (নামঘোষা)

গতিকে দীক্ষাগুৰু নিৰ্বাচনৰ ক্ষেত্ৰত আমি অতি সাৱধান হোৱা উচিত । সমাজত সিজনাই সদ্‌গুৰু হিচাবে প্ৰাধান্য লাভ কৰে, যিজনাই ব্ৰহ্মতত্ত্বৰ উপৰিও বেদৰ গুপুত ৰহস্য জানে, সংসাৰৰ বান্ধোনত থাকিও মায়ামুক্ত, শিষ্যৰ মনৰ সংশয় ছেদ কৰি জনসমাজৰ মুক্তিৰ বাবে ঈশ্বৰ তত্ত্বৰ সন্ধান দি একনাম প্ৰদান কৰে আৰু নাম প্ৰদানৰ বিনিময়ত কোনো মূল্য নলয় তেওঁকেই সদ্‌গুৰু হিচাবে আখ্যা দিয়া হয় । অৰ্থাৎ শাস্ত্ৰৰ সিদ্ধান্ত মতে—

"মোহ মায়া ৰাগ মদ মল কাম
দম্ভ দ্বেষ আদি ভাৱ।
যিগুৰু জনত ইসৱ নাথাকে
প্ৰণামো তাহান পাৱ ॥" (নামঘোষা)

সদ্‌গুৰুৱে ঈশ্বৰৰ নামত শৰণ দিয়ে । গুৰুৱে প্ৰদান কৰা নাম একান্ত মনে আৰু সভক্তিৰে জপ কৰিলে। কলুষিত মন শৰৎকালৰ পুখুৰীৰ পানীৰ নিছিনা স্বচ্ছ আৰু নিৰ্মল হয়। সকলো জীৱ আৰু মানৱক ঈশ্বৰ জ্ঞান কৰাৰ উপলব্ধি আনি দিয়ে। আমাৰ সকলোৰে হৃদয়ত পৰমব্ৰহ্ম পৰমাত্মাৰ অংশ জীৱ বা আত্মা হিচাবে আছে। গতিকে গুৰুৱে প্ৰদান কৰা ঈশ্বৰৰ নাম জপ কৰিলে হৃদয়ত সুপ্ত অৱস্থাত থকা আত্মা জাগৃত হয় আৰু পৰমাত্মাৰ লগত সংযোগ স্থাপন হয় ! ফলত আমাৰ অন্তৰাত্মাৰ উপলব্ধিৰে সমগ্ৰ জীৱকে হৰিময় দেখাত সহায় কৰে ।

বৰ্তমান আধুনিক বিজ্ঞানে এক চৰম সীমাত উপনীত হৈছে যদিও এই বিজ্ঞানৰ উন্নতিয়ে মানৱ সমাজক স্থায়ী আনন্দ আৰু শান্তি প্ৰদান কৰিব নোৱাৰে যদিহে আধ্যাত্মিক উপলব্ধি নাথাকে।

সেয়েহে বৰ্তমানৰ উশৃঙ্খল পৰিস্থিতি আৰু শাস্ত্ৰসমূহে প্ৰদান কৰা সিদ্ধান্ত অনুসৰি আধ্যাত্মিক চিন্তাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে । একমাত্ৰ আধ্যাত্মিক চিন্তাৰ জাগৰণৰ বাহিৰে আন আৰু একো চিন্তাই সমাজত শান্তি আৰু আনন্দৰ আধাৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি নোৱাৰে । আধ্যাত্মিক উপলব্ধিয়ে "মানুহে মানুহৰ আৰু ভগৱানৰ লগত সম্পৰ্ক স্থাপন কৰে।" গতিকে ভৱিষ্যত সমাজ তথা বিশ্বত শান্তি স্থাপনৰ বাবে বৰ্তমানৰ মানৱ সমাজে আধ্যাত্মিক ভাৱেৰে উদ্বুদ্ধ হোৱাটো অতি প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে । □

সাহিত্য ঃ এটি দৃষ্টিপাত

পুৰবী চক্ৰৱৰ্তী
প্ৰবক্তা, ইংৰাজী বিভাগ

কলা-শিল্পৰ বহুধা বিভক্ত চিন্তা-চৰ্চাৰ সাম্প্ৰতিক সময়ত, সাহিত্য' শব্দটোৱে দৈনন্দিন সমাজ জীৱনত এক সুকীয়া স্থান লাভ কৰিছে। প্ৰায়ে আমি সাহিত্যৰ লগত জড়িত বা সাহিত্যানুৰাগী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সান্নিধ্যলৈ আহোঁ। যিকোনো জ্ঞানান্বেষী মানুহৰ মনতে প্ৰশ্নৰ উদয় হব পাৰে - সাহিত্যনো কি? এজৰা পাউণ্ডৰ ভাষাত সাহিত্য হ'ল "*Simple Language Charged with meaning to the utmost possible degree,*" এতিয়ালৈ উপলব্ধ বিশ্বৰ সাহিত্য সম্পৰ্কীয় চিন্তাপ্ৰসূত উক্তি সমূহৰ ভিতৰত এইটোৱে সম্ভৱতঃ আটাইতকৈ কলাসন্মত প্ৰকাশ। সাহিত্য আচলতে এখনি দাপোন, যিয়ে মানুহৰ আশা আকাংক্ষা, সপোন আদৰ্শ আদিৰ লগতে ব্যৰ্থতা হতাশা, অভিজ্ঞতা আৰু পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাও প্ৰতিফলিত কৰে। অস্কাৰ ৱাইল্ডে "*The Decay of Lying*" গ্ৰন্থত প্ৰকাশ কৰা মতে সাহিত্যই জীৱনৰ নগ্ন ৰূপ প্ৰকাশ নকৰে, জীৱনৰ কোনটি লক্ষ্যলৈ বিকাশৰ বাবে জীৱনে জগাই তোলা প্ৰত্যাশাতহে ই আলোকপাত কৰে। জাতীয়তাৰ পৰিসীমাৰ উৰ্দ্ধত সাহিত্যই তাৰ বুকুত বহন মানৱতাক সততে লয়। সেয়ে মহৎ সাহিত্য আচলতে বিভিন্ন যুগ আৰু পুৰুষৰ মাধ্যমেৰে জীৱন প্ৰবাহৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশ।

সাহিত্যই একেটা প্ৰয়াসতে তিনিটা কাৰ্য সাধন কৰে। ই সততা, মহত্ব আৰু সৌন্দৰ্যৰ প্ৰত্যাশা পূৰণ কৰে। ভিক্টোৰিয়া যুগৰ প্ৰখ্যাত ঔপন্যাসিক জৰ্জ ইলিয়টৰ ভাষাত—"*Literature is a mode of amplifying experience and extending our contact with our fellow men beyond the bounds of our personal lot.*" অতীতৰ মহৎ লেখকসকলৰ লেখনিৰ মাধ্যমেৰে আমি সেই যুগৰ সমৃদ্ধ মানসিকতাৰ উমান পাব পাৰো। বিখ্যাত কবি ৰবাৰ্ট চ'দীয়ে (*Robert Southey*) তেওঁৰ '*The Scholar*' কবিতাত মহৎ লেখকৰ সৃষ্টিক 'অপৰাজেয় বন্ধু' (*Never failing friends*) বুলি উল্লেখ কৰিছে। বিগত সময়ৰ অভিজ্ঞ সকলৰ জ্ঞান সংক্ষৰক এই কিতাপবোৰ। জ্ঞানীৰ জ্ঞান, নৱন্যাসিক সকলৰ কল্পনা প্ৰবণতা, ধ্ৰুপদী লেখকৰ ত্ৰিসংহতি, দাৰ্শনিকৰ তত্ত্বদৰ্শন, বুৰঞ্জীৰ অবিস্মৰণীয় সংঘটন, অগ্ৰণীসত্বাৰ দুঃসাহসিকতা আদি কোষবদ্ধ হৈ থাকে কিতাপৰ বুকুত। হাডচনে যথাৰ্থতে মন্তব্য কৰিছে - "*a great book is born of the brain and heart of the author.*"

কিন্তু কিতাপ মাত্ৰকে সাহিত্য পদবাচ্য কৰিবলৈ যোৱাতো ভুল। সাহিত্যই সাৰ্বজনীন গ্ৰহণযোগ্যতা আৰু আবেদন আৰু কলাত্মক আংগিকেৰে ইয়াৰ স্বৰূপ সাব্যস্ত কৰে। সাহিত্যক বান-বন্যাৰে পূৰ্ণ নদীৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি, যিয়ে বোকাবোৰ তললৈ পেলাই আৰু জাঁজীবোৰ ওপৰলৈ ওপঙাই নিজক পৰিশুদ্ধ কৰে।

প্ৰকৃতাৰ্থত, প্ৰকৃত সাহিত্য কৰ্মই নান্দনিক আনন্দ প্ৰদানৰ উপৰিও জ্ঞান আৰু শক্তিও যোগায়। কাৰণ, যিকোনো মহৎ গ্ৰন্থই জীৱনৰ বৈচিত্ৰপূৰ্ণ প্ৰত্যক্ষ অভিজ্ঞতাৰ প্ৰতিফলন। সাহিত্যই বাস্তৱতে যুগে-যুগে ভাষাৰ মাধ্যমেৰে জীৱনকে প্ৰকাশ কৰি আহিছে। সেয়ে সাহিত্য একে সময়তে জীৱনৰ সমালোচনা আৰু আদৰ্শবাদ।

সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত পোৱা যায়, কেতিয়াবা কোনো বাই পাৰ্থিব জীৱনৰ গতানুগতিকতাৰ পৰা অব্যাহতি বিচাৰি পলায়নবাদী মনোভাৱৰ উন্মেষ ঘটায়। পাহৰণি নৈত (*Lethewards*) নিজকে বুৰাই বা '*Ode to a Nightingale*' কবিতাত কীট্‌চে দেখুৱাৰ দৰে কোনোবা পৰীৰ দেশলৈ আঁতৰি গৈ কোনোৱে জীৱনৰ কঠোৰ বাস্তৱতাক পাহৰিব বিচাৰে। কিন্তু কল্পনাৰ

Acc. No. 27

ৰাজ্যত উটি-ভাঁহি কোনোৱে দীৰ্ঘকাললৈ বাস্তৱতাক এৰাই চলিব নোৱাৰে। স্পৰ্শকাতৰ কবি কীট্‌চেও স্বীকাৰ কৰিব লগা হৈছিল যে কলাই জীৱনৰ সচেতন অনুভূতিক দীৰ্ঘকাললৈ বিচ্ছিন্ন কৰি ৰাখিব নোৱাৰে।

"The fancy Can not Cheat so well,
As she is famed to do, deceiving elf."

আধুনিক সমালোচক সকলৰ দৃষ্টিভংগী অৱশ্যে পৃথক। তেওঁলোকৰ মতে, সাহিত্যত কেৱল জীৱনৰ পৰা পলায়নৰ সুৰুঙাই নাই, সাহিত্যই জীৱনৰ আভ্যন্তৰলৈও গতি দিয়ে। জীৱনমুখিতা নাথাকিলে জীৱনৰ প্ৰতি পৰান্মুখিতাৰ প্ৰেক্ষাপটো নোহোৱা হয়। অৰ্থাৎ সাহিত্যই মানুহক যথেষ্ট সহিষ্ণুতা আৰু অধ্যাবসায়েৰে জীৱনৰ কঠোৰ ক্ৰান্তিসমূহৰ সন্মুখীন হবলৈ প্ৰস্তুত কৰি তোলে। দুৰ্যোগৰ সময়ত, কিতাপৰ বুকুৰ সবল আৰু আকৰ্ষণীয় ব্যক্তিত্ব অধিকাৰী সকলৰ জীৱন যাত্ৰাই মানুহক সাৰ্বিক প্ৰেৰণা যোগায়।

ব্যক্তিগত কলা-কৰ্ম হৈও সাহিত্য সমাজৰ লগত সংশ্লিষ্ট হবই লাগিব। সাহিত্যৰ পাঠকৰ লগতে সমাজ জীৱনক শিক্ষিত আৰু বিকশিত কৰাৰ দায়বদ্ধতা সাহিত্যিকে বহন কৰা উচিত। মেক্সিম গৰ্কিয়ে কৈছিল যে সৃষ্টিশীল বা প্ৰগতিশীল লেখকে কল্পনা প্ৰৱণতা পৰিহাৰ কৰি শ্ৰমজীৱী জনতাৰ সতীৰ্থ হোৱা উচিত।

যিকোনো কলাকাৰ আৰু বুদ্ধিজীৱীৰ সৰ্বপ্ৰধান কৰ্ত্তব্য হ'ল নিজৰ আভ্যন্তৰীন অভীপ্‌সা আৰু যুক্তিনিষ্ঠাক সন্মান জনোৱাটো। কিন্তু, দুৰ্ভাগ্যক্ৰমে বৰ্ত্তমান মূল্যবোধৰ পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। সাংবাদিকতাৰ ব্যাপ্তিমান পথাৰত সাম্প্ৰতিক সাহিত্য সামাজিক প্ৰচাৰৰ বাহন হৈ উঠা বুলি কলেও অত্যুক্তি কৰা নহয়। মানুহৰ ৰুচিবোধ সলনি হব পাৰে; কিন্তু, সময়ৰ গৰাহতো অপৰিবৰ্ত্তনীয় মূল্যবোধ কিছুমান আছে আৰু সাহিত্য সেইবোৰৰ প্ৰতি সন্মানশীল হোৱা কাম্য।

সাহিত্য পোহৰ বিচ্ছুৰণ কৰা টৰ্চৰ দৰে, যিয়ে অজ্ঞতা আৰু জ্ঞানান্ধকাৰৰ পৰা বৈচিত্ৰ্য পূৰ্ণ উপলব্ধিৰ পোহৰলৈ মানুহক পৰিচালিত কৰে। ই মানুহৰ নান্দনিক ৰুচিবোধ সমৃদ্ধ কৰে আৰু জীৱনৰ সৌন্দৰ্য তথা মহত্বৰ প্ৰতি মানুহক সজাগ কৰি তোলে। ধ্যান ধাৰণাৰ পাৰস্পৰিক সংলগ্নতা আৰু বৈচিত্ৰ্যৰ সমন্বয় সাধি সাহিত্যই মানৱতাৰ বাণীকেই প্ৰচাৰ কৰি আহিছে। সাহিত্যই বাস্তৱিকতে সময়ৰ আহ্বান আৰু যুগৰ চেতনাকে প্ৰতিফলিত কৰে। □

শায়েৰী

* আগৰ আঁ তুৰ্ক চিৰাজী বদস্ত আৰদ. দিলে মা-ৰা।
বখা'লে হিন্দুৱ হু বখছম চমৰকন্দ. ৱ বোখাৰা ৰা।"

—হাফিজ

(মোৰ হৃদয়ে যদি সেই সৌন্দৰ্যক নিজ হাতলৈ আনিব পাৰিলেহেঁতেন, তেনে-হ'লে তেওঁৰ গালৰ এটা তিলৰ কাৰণে মই নিঃশেষ কৰি বিলাই দিলোহেঁতেন—হিন্দুস্থান, বোখাৰা, চমৰকন্দ—সকলো ৰাজ্য-সাম্ৰাজ্য!)

এচ. বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ

দুবছৰ আগৰ কথা। ১৯৯১ চনৰ কথা।

১৯৮৪ চনত স্থাপিত উলুবাৰী মহাবিদ্যালয় তেতিয়াও এচ. বি. দেওৰা মহাবিদ্যালয় নামাৰে নামাংকিত হোৱা নাই। আজিৰ দৰে পকী মহাবিদ্যালয় ভৱনো নাই। টিনৰ ঘৰটোৰ ঠন ধৰি উঠিব ধৰা মহাবিদ্যালয়খনলৈ এতিয়াৰ দৰে উন্নত মানৰ আৰু ব্যাপক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰো আগমন হোৱা নাই। কিন্তু বোকাতে পদুম ফুলে, বোকাত ফুলা পদুম ফুলৰো সুগন্ধি আছে। অযত্নপালিত বনৰীয়া ফুলৰো সৌন্দৰ্য্য-সুবাস আছে। শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰাছত্ৰীৰ ব্যক্তিগত চিনা-জনা আৰু সু-সম্পৰ্কৰ পৰিবেশত তেতিয়া পাঠদান আৰু গ্ৰহণৰ লগতে বৌদ্ধিক আৰু সাংস্কৃতিক চিন্তা চৰ্চাৰ প্ৰক্ৰিয়াও আৰম্ভ হৈছিল। তাৰ ফলস্বৰূপেই, সাহিত্য-প্ৰেমী কিছুসংখ্যক ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ উদ্যোগত এদিন গঠিত হৈছিল—উলুবাৰী মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসমূহৰ বৌদ্ধিক উৎকৰ্ষ সাধন কৰা, সৃষ্টিশীল প্ৰতিভাৰ বিকাশ ঘটোৱা আৰু শৈল্পিক-সাহিত্যিক চিন্তা চৰ্চাৰ প্ৰেৰণা যোগোৱা— শিক্ষাৰ লগত অংগাংগীভাৱে জড়িত এই পৰিপূৰক উদ্দেশ্য সমূহ আগত লৈয়ে গঢ়ি উঠিছিল উলুবাৰী মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ। তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে পৰিষদৰ কাৰ্যকৰী কমিটিটো গঠন কৰা হয়—

সভাপতি ঃ অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা

তত্বাবধায়ক : অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

সম্পাদকদ্বয় ঃ জয়ন্ত কলিতা, সবিতা মহন্ত

সহঃ সম্পাদক ঃ তপন পাটোৱাৰী, জয়া ভট্টাচাৰ্য

সদস্য/সদস্যা ঃ আশা, ৰমেন, মিনতি, ৰাচিক,

ৰীতা, ৰিংকুমণি, ডলি, বিশ্বজিত, অজিৎ, আৰু প্ৰাণজিৎ।

বিশিষ্ট সাহিত্যিক সমালোচক বুদ্ধিজীৱীক আমন্ত্ৰণ কৰি মাতি বছৰত এবাৰ বিশেষ বিষয় ওপৰত ভাষন দানৰ ব্যৱস্থা কৰা, আলোচনা চক্ৰৰ আয়োজন কৰা পুস্তিকা তথা পুথি প্ৰকাশ আৰু এখনি প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্ৰকাশ এইবোৰ কাৰ্য-আচনি বুকুত লৈ গঢ়ি উঠিছিল উলুবাৰী মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ।

উলুবাৰী মহাৰিদ্যালয় গৈ এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয় হ'ল। উলুবাৰী মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদো এচ. বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় সাহিত্য পৰিষদ হ'লগৈ। তাৰ আগতে সাহিত্য পৰিষদে 'উদয়ন' নামেৰে প্ৰাচীৰ-পত্ৰিকা এখনিৰ নিয়মিত প্ৰকাশ আৰম্ভ কৰে।

ছপা আলোচনী থকা শিক্ষানুষ্ঠান সমূহতো প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাৰ গুৰুত্ব অধিকতৰ। কিয়নো বছৰত এবাৰ প্ৰকাশ পোৱা আলোচনীখনৰ বুকুত সীমিত সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লিখনিহে প্ৰকাশ সম্ভৱ। কিন্তু মাহে মাহে প্ৰকাশ হোৱা পত্ৰিকাৰ বহল বুকুত যথেষ্ট সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আত্ম প্ৰকাশৰ সুযোগ লাভ কৰে। সেয়েহে ছপা আলোচনী প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা নথকা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত 'উদয়ন'ৰ প্ৰকাশে ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ মনত এটা আনন্দৰ বাতাবৰণ গঢ়ি তোলে, সাহিত্যিক চিন্তা চৰ্চাৰ পৰিবেশ গঢ়ি তুলি তেওঁলোকৰ বুকুত সৃষ্টিশীল মানসিকতাৰ উন্মেষ ঘটায়। এই পৰিপ্ৰেক্ষিততে ক্ৰমান্বয়ে উন্নত মানৰ লিখনিৰে 'উদয়ন'ৰ বুকু চহকী হৈ আহিছে।

তাৰেই চানেকি হিচাপে, মহাবিদ্যালয় আলোচনী 'শতৰূপা'ৰ প্ৰস্তাৱনা' সংখ্যালৈ 'উদয়ন'ৰ বুকুৰ পৰা নিম্ন উল্লেখিত গল্প, কবিতা আৰু প্ৰবন্ধসমূহ আগবঢ়োৱা হ'ল—

গল্প ঃ চকুলো, মানুহ **কবিতা** ঃ জীৱনত, প্ৰতীক্ষা **প্ৰবন্ধ** ঃ গুৰু-ছাত্ৰৰ সম্পৰ্ক। □

বিনয় হেৰাইছে

শেৱালি দেৱী মহন্ত
ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

এই সৰু লেখাটিৰ শিৰোনামা দেখি কোনোবাই ইয়াক গল্প বুলি ভ্ৰম কৰিব পাৰে সঁচা, কিন্তু দ'কৈ চিন্তা কৰিলে এই কথা সকলোৱে অন্ততঃ উপলব্ধি হ'ব যে আলোচনাৰ বিষয়বস্তু এই 'বিনয়' এতিয়া ক্ৰমাগতভাৱে গল্পৰ বিষয়বস্তুৰ দৰেই হৈছেগৈ। বৰ যন্ত্ৰণাসহকাৰে এই কথা ক'বলৈ বাধ্য হ'ব লগা হৈছে যে— বিনয় এতিয়া হেৰাইছে। আমাৰ নিজৰ ঘৰৰ পৰা বিনয় হেৰাইছে, আমাৰ অফিচ কেছাৰীৰ পৰা হেৰাইছে, শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰা হেৰাইছে— বজাৰৰ পৰা হেৰাইছে সভা-সমিতিৰ পৰা হেৰাইছে—হেৰাইছে সমাজৰ পৰা। আমাৰ মাজৰ পৰা বিনয় কিয় নোহোৱা হ'ল ? ক'ত এই খেলিমেলি ? আটাইতকৈ আচৰিত হ'ব লগা কথা— এতিয়াৰ এই একবিংশ শতিকাৰ শিক্ষাৰ পোহৰ পোৱাসকল আমাৰ সমাজৰ ভৱিষ্যতৰ আশাৰ ৰেঙণি আমাৰ চেনেহৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজতো এতিয়া এই বিশেষণটি বিচাৰি পোৱাটো অসহজ। বিশ্ববিখ্যাত পণ্ডিত ৰাস্কিনে কৈছিল – " Education does not mean teaching people to know what they do not know, it means teaching then to behave as they do not behave." --তেনেহ'লে গোটেই দোষখিনি আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত লুকাই থাকিল ন'হলে হয়তো আজিৰ অসমীয়াসমাজৰ এই দশা নহ'লেই-হেঁতেন। আমি অসমীয়াসকল অতীজৰে পৰা এটি সংস্কৃতিবান জাতি হিচাবে চিহ্নিত হৈ আহিছোহঁক। শঙ্কৰ-মাধৱৰ দেশ অসমৰ মানুহক বিনয়ী হ'বলৈ শিকাব লগা কথা সৌ-সিদিনালৈকে নাছিল। এতিয়া তেহিনো দিবসা গতা।

এতিয়া যুগটোৱেই হৈছে ঢাপলি মেলাৰ যুগ। আমি সকলোৱেই মাথোঁ ঢাপলি মেলিছোঁ! ক'লৈ ঢপলিয়াইছোঁ নেজানো। সকলোৰে মুখত কেৱল প্ৰতিযোগিতাৰ কথা। দৌৰিছো, দৌৰি যাওঁতেও বাটত যিবোৰ দেখিছোঁ, যিবোৰ গচকিছো সেইবোৰৰ পৰা অভিজ্ঞতাৰ মানিক বুটলিবলৈ আমাৰ আহৰি নাই। ইলেকট্ৰনিকচ্‌ৰ লগতে আমিবোৰো, যান্ত্ৰিক হৈ গৈছো। ফাষ্ট ফুডত শাৰিৰীক পুষ্টি বিচাৰিছোঁ। আনফালে মানসিক পুষ্টিহীনতাত ভুগিছোঁ। চৰ্চ্চাৰ অভাৱতে সাধনালব্ধ মানৱীয় গুণবোৰো নোহোৱা কৰিছো। শিক্ষা লৈছো, শিক্ষিত হ'ব পৰা নাই। অনুকৰণকে আধুনিকতা বুলিছো। মানসিক ভাৱে আধুনিক হ'ব পৰা নাই। আমাক পোনাই ধৰি ৰখা সংস্কৃতিৰ শিপাইও সিফালে খহনীয়াত নিজৰ খোপনি ৰাখিব পৰা নাই। তলত দুৰ্ব্বল হোৱা শিপা, ওপৰত চুব নোৱাৰা আকাশ মাজত আমিবোৰ ত্ৰিশঙ্কু। ফলস্বৰূপে আমাৰ যুৱ মানসিকতাত খঙে বাহ লৈছে কাৰোবাৰ ওপৰত খং। খঙৰ পৰা হতাশা। হতাশাৰ পৰা বিশৃঙ্খলতা। এই হতাশা, বিশৃঙ্খলতাই কাকো ৰেহাই দিয়া নাই। সচেতন সকলোৰে চকুৰ টোপনি কাঢ়িছে। হতাশাৰ বলি হৈ এচামে অথাই সাগৰত পৰি ৰকবকাই ফুৰাজনে খেৰকুটাকে সাৱটি ধৰাৰ দৰে বিচ্ছিন্নতাবাদকো আকুহি ধৰিছে। আকৌ বিশৃঙ্খলতাৰে জন্ম হৈছে। কিবা এটা পৰিস্কাৰ কৰিবলৈ লোৱা ফটাকানি টুকুৰা পৰিস্কাৰ হোৱাটো তাৰ প্ৰথম চৰ্ত্ত আৰু তাকে কৰিবলৈ কিছু কছৰৎ কৰাটোও বাঞ্চনীয়।

সাধনাই এটা জাতিক একেবাৰে মুমূৰ্ষু অৱস্থাৰ পৰাও উদ্ধাৰ কৰি তাক এক বিশাল শক্তিৰে মহীয়ান কৰি তুলিব পাৰে। তাৰ উদাহৰণ বুৰঞ্জীত দেখাৰ আছে। এগৰাকী ডাঙৰ পণ্ডিতে কৈছিল— "মোক তোমালোকৰ যুৱক কিছুমানৰ মুখামুখী কৰাই দিয়া।

জীৱনত

পৰেশ কলিতা
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

একোৱেইটো নহ'ল জীৱনত
জীৱন বুলিতো একোৱেই নাপালোঁ
কেৱল ধুমুহা, কেৱল সাগৰৰ জোঁৱাৰ
নিৰন্ন নিঃসংগ মূক যন্ত্ৰনা
চৌদিশ ধূলি ধূসৰিত আহত পদাতিক
আজিৰ মানুহ সভ্যতাৰ কৰুণ অভিশাপ।

হায় কবিতা!
তোমাক নিলিখোঁ বুলিওঁ লিখা হ'ল—
জানো তোমাৰ শব্দই কাৰো নজগাই বুকুঃ
স্বাৰ্থান্ধ উন্মাদৰ পাষাণ কলিজা
তথাপি তোমাৰ বুকু সাৱতি,
নীৰবে পাৰ কৰি দিওঁ মহাকাল সময়।
একোৱেইটো নহ'ল জীৱনত
এমুঠি অন্নৰ বাবে যুঁজ কৰোঁতেই
অতীত হ'ল যৌৱন
ইতিহাসৰ নিশ্চল পাত সৰি
এমুঠি শুকান শইচ হৈ ....☐

সমুখলৈ হাতবোৰ

ৰতন কুমাৰ বৰা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বাৰ্ষিক

অনাবশ্যক তাগিদাত উকমুকাই উঠা
আমাৰ দুখবোৰ—
এদিন মিছাতে চকুপানী টুকিছিল
ক'তে বা হেৰাই থাকিল সপোনবোৰ।
হয়তো ভালেই হ'ল এতিয়া আৰু দুখ নাই।
হাতত হাতবোৰ থৈ আমি
এক নতুন প্ৰজন্মৰ বাবে আগবাঢ়িছোঁ,
এতিয়া ইয়াতে প্ৰতিশ্ৰুতি আছে
আকাশ খনেও নেকান্দে
খুউব সেউজীয়া হৈ পৰিছে পথাৰখন। □

প্ৰতীক্ষা

গোপাল কুমাৰ বৰ্মণ
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

হে কমৰেড ৰাভা, তুমি আকৌ কেতিয়া আহিবা ?
তোমাৰ সপোনৰ অসম ভূমিত
এতিয়া জাকে জাকে কুকুৰনেচীয়া বাঘৰ জাক
ধূৰ্ত্ত শিয়ালৰ দৰে সিহঁতে ভেশ ধৰিব পাৰে
শুহি শুহি নিঃশেষ কৰে আইৰ বুকুৰ তেজ
সিহঁত সঁচাকৈয়ে হিংস্ৰ
হে কমৰেড ৰাভা, তুমি আকৌ কেতিয়া আহিবা ?
তোমাৰ সপোনৰ অসম ভূমিত
এতিয়া জাকে জাকে কুকুৰ নেচীয়া বাঘৰ জাক
ধূৰ্ত্ত শিয়ালৰ দৰে সিহঁতে ভেশ ধৰিব পাৰে
সিহঁতেই এতিয়া দেশৰ ভাগ্য নিয়ন্তা, সিহঁতেই সকলো
সিহঁতেই হৰণ কৰিলে মানুহৰ সকলো
কমৰেড ৰাভা, সিহঁতৰ বিপক্ষে
ৰণ দিবলৈ, তুমি আহিবা মানুহৰ মাজলৈ
হাতত কলম, কান্ধত ৰাইফল আৰু
লৈ আহিবা বিপ্লৱৰ ৰঙা পতাকা,
আমি ৰৈ আছোঁ তোমাৰেই প্ৰতীক্ষাত। □

বঞ্চিতজনৰ কবিতা

জয়ন্ত কুমাৰ কলিতা
স্নাতক ২য় বাৰ্ষিক

আধা মিনিটৰ বাবে হোৱা ভূমিকম্পটোত
তুমি আছিলা বোধহয়, কৃত্রিম শীত তাপ নিবাৰক
কোনোবা বিলাসী কক্ষত, অথবা উষ্ণ স্নানাগাৰত।
নতুবা তুমি, আছিলা দামী সুৰাপান কৰি,
কামাসক্ত হৈ কোনোবা গোপন গণিকালয়ত
সিহঁতে তেতিয়া চিন্তাত মগ্ন আছিল, পিছদিনাৰ
হাজিৰা কামৰ অভাৱত
নতুবা উৰলি যোৱা ছালৰ বহল ফুটাৰে
দোকমোকালিৰ প্রজ্বলিত ভোটা তৰাটোলৈ চাই,
পাহৰিব বিচাৰিছিল জীৱন যন্ত্রনা ক্ষন্তেকৰ বাবে
ক'তা তুমিটো সিদিনাও নুবুজিলা
মহাজনী অৰ্থনীতিৰ উল্লাসত থাকি
বাৰে বাৰে কিয় বাৰু
পদানত কৰিলা সিহঁতক।
তুমি জানো নাজানা, হাত ভৰি মুখ
তোমাৰ দৰে সিহঁতেও পাইছে জন্ম লগ্নতে
তত্রাচ, তুমি কিয় ভাবা বাৰু সিহঁতক
ইমান নীচ বুলি।
কিয় বাৰু তোমালোকে তেনেহলে নেদেখা
সিহঁতৰ কামিহাঁড়বোৰত প্রস্ফুটিত জীৱন-জিজ্ঞাসা।
মুক্ত কণ্ঠে আজি তোমাক, উপহাস কৰিছো মই
হে বীৰ মানব, আধিপত্য আৰু ঐশ্বৰ্যাৰ লালসাই
কিমানদূৰ মুকলি কৰিছে

কালৰাত্ৰি

শ্ৰীউৎপল ডেকা
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

ঐ বলিয়া প্ৰেম পূজাৰী,
পূৱাবনে তোৰ কালৰাত্ৰি ?
তই হ'লি মৰম বলিয়া,
কত আশাৰে আঁকিলি কতনা আল্পনা।
ময়ূৰপংখীত উঠি চৌদিশ ঘূৰিলি,
নিষ্ঠুৰ জীৱনত পালিনে মৰম বিচাৰি ?
মৰিচিকা দেখি তই গলি ভোল !
শামুকৰ খোলাৰ আছেনে কিবা মোল ?
নিষ্ঠুৰ জীৱনত নেপাৰ মৰম বিচাৰি !
দুনীয়াযে আজি দৌলতৰ পূজাৰী।
নোপোৱাৰ বেদনাক বেদনা নুবুলিবি,
পোৱাৰ আনন্দত নিজক নেহেৰুৱাবি।
সহিব পাৰিবিনে পাই হেৰুৱাৰ বেদনাক ?
সুধিবি তাৰ গভীৰতা আকাশৰ উচ্চতাক
অশান্ত মন তোৰ উত্তাল উৰ্মিমালা,
সংগ্ৰাম হ'ব তোৰ জীৱনৰ মালা।
যুঁজি যুঁজি তই জীয়াই থাকিব লাগিব।
জীৱন সংগ্ৰামত তই জয়ী হব লাগিব।
ঐ বলিয়া প্ৰেম পূজাৰী
পূৱাব তোৰ যে কালৰাত্ৰি॥ □

শ্লীলতা

ৰিণ্টু মণি দত্ত (কাকলি)
একাদশ শ্ৰেণী

শ্লীলতা ক'ৰবাত হেৰাই গ'ল
আদিমতাই ঢাকি ধৰিলে
সভ্যতা, সংস্কৃতি ....
ব্যৰ্থ আজি
অহিংসা সততা।

জিঘাংসাই যৌৱন পালে
মহাপুৰুষৰ উপদেশবোৰ
ইথাৰত মিলি গ'ল।

ৰুদ্ধ দ্ৰয়িংৰুমত বিহুৱতীৰ
ব'লডান্স ....
অসংলগ্ন শব্দ
টুং টাং..........
হে'পাহ
সুৰাৰ পিয়লাত জিলিকে
গাভৰুৰ নগ্ন বুকু।
নৈ ঘাটৰ ফুট ব্ৰীজ
"হেৰা ভনীটি ক'লৈ যোৱা।"
উৎকৎ অশ্লীল হাঁহি
আন্ধাৰৰ আঁৰত যৌৱনৰ কদৰ্য অনুশীলন
হায় ভবিষ্য ! □

মাতৃ হৃদয়ৰ উচুপনি

ৰনজীত বৰ্ম্মণ
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

মৰমৰ সোন মনি
বহুদিন তোক নেদেখি
বুকুখন বৰকৈ বিষাইছে
জান, চহৰবোৰে
গাওঁবোৰ খালে,
মোৰ মৰম ছিঙি
তোক চহৰে বান্ধিলে
সকসে তোৰ বাবে কৰা
টোপনি ক্ষতি বোৰ
আজিও পূৰ হোৱাই নাই
আৰুনো কিমান ক্ষতি কৰিম ?
মই উৰলি যোৱা ব্লাউজটোক
পিন্ধি আছোঁ
মোক নলাগে
কিন্তু
তোৰ ভনীজনী গাভৰু হল
এতিয়া তাইৰ
ফ্ৰক পিন্ধাৰ বয়স নাই
পাৰিলে তাইৰ বাবে
এটা ব্লাউজ লৈ আহিবি। ☐

আপোন

নৃপেন শৰ্ম্মা
একাদশ শ্ৰেণী

তোমাৰ স'তে চিনাকি মোৰ
মাথো সোঁৱৰণী
প্ৰথম জীৱনৰ ৰাঙলী বেলা।
তোমাৰ স'তে কতনা খেল!
তোমাৰ বুকুৰে কৰে আমনি।
চিনাকি মোৰ বহুতৰ স'তে
আপোন নাপাও বিচাৰি।
লাহে লাহে জীৱন যুঁজত
ডাঙে মোৰ মনৰ সপোন
এতিয়া মৰমৰ পৰশ বিচাৰি
আছো বিয়াকুল হৈ
কিজানিবা চিনাকিয়ে
অচিনাকি হৈ পৰে
এই মায়াভৰা জীৱনত। ☐

১৯৯২-৯৩ চনৰ মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল

ক) সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা

স্বৰচিত কবিতা-

প্ৰথম— [illegible] কুমাৰ কলিতা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

দ্বিতীয় - মৃদুল সোণোৱাল, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— ৰণজিত বৰ্মন, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

ৰচনা বিষয়ঃ

"মোৰ দৃষ্টিত আজিৰ অসম"

প্ৰথম - পুলক বৰ্মণ, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয় - পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— তপন চন্দ্ৰ পাটোৱাৰী, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

কবিতা আবৃত্তিঃ

১ম চন্দন ভৰালী, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য় - লিপিকা কলিতা উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

৩য় - গৌতম গোস্বামী, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

চিঠি লিখা ঃ

প্ৰথম— পৰাশ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয়— চৈয়দা সীমা বেগম, ঐ

তৃতীয়া— অঞ্জনা বড়ো, ঐ

উদগণি— মৃদুল সোণোৱাল, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

আইতে লিখা চুটি গল্প ঃ

১ম - উৎপল শীল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য় — ৰণজিত বৰ্মন, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

৩য় - মমী চৌধুৰী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

উদগণি— পৰাশ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

খ) সাংস্কৃতিক প্ৰতিযোগিতা

কৌতুক অভিনয় ঃ

১ম— দিলীপ কুমাৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য় - প্ৰফুল দাস স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

৩য়— ইনাম আলি, উঃ ১ম বৰ্ষ

একক অভিনয় ঃ

প্ৰথম— অনুভা দেৱী, উঃ ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয়— দৰ্পনা ডেকা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— ৰঞ্জনা বৰ্মণ, ঐ

ভেশচন প্ৰতিযোগিতা :

১ম— অনুভা দেৱী (পাগলী), উতচ্চৰ ১ম বৰ্ষ

২য়— ৰঞ্জনা বৰ্মণ (নজৰ নিদিব), স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃয়— ৰঞ্জিত বৰ্মণ (মুছলিম লোক), স্নাতক ২য় বৰ্ষ

কইনা সজ ঃ

১ম— অনুভা দেৱী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

২য়— নম্ৰতা সিংহা, ঐ

২য়— হীমা ৰাণী বৈশ্য, ঐ

৩য়-- ৰঞ্জনা বৰ্মণ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

উদগণি--গীতা শৰ্মা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ সংগীত-শিল্পী

উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

গ) সংগীত প্ৰতিযোগিতা

ভজন/গজল/প্ৰাদেশীক সংগীত ঃ

১ম : কবিতা তালুকদাৰ (ভজন), উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

২য় ঃ মৃদুল ডেকা (ভজন), স্নাতক ২য় বৰ্ষ

৩য় ঃ জয়া পাটোৱাৰী ফুকন (ভজন) উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

উদগণি ঃ নম্ৰতা সিনহা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বনগীত ঃ

১ম ঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

২য় ঃ প্ৰণৱ বৰদলৈ, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

৩য় ঃ ববিতা শৰ্মা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বিয়ানাম ঃ

১ম ঃ উৰ্বশী লহকৰৰ দল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

ৰঞ্জনা বৰ্মণ, ঐ

অনুভা দেৱী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

মমী চৌধুৰী, ঐ

হিমা বৈশ্য, ঐ

২য়ঃ ৰঞ্জিত বৰ্মণৰ দল, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য়ঃ ববিতা শৰ্মাৰ দল উঃ ১ম বৰ্ষ
কবিতা তালুকদাৰ, ঐ
উদগণি : দ্বিগেন বৰ্মনৰ দল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দিলীপ কুমাৰ, ঐ

বৰগীত :

প্ৰথম ঃ উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দ্বিতীয় ঃ ধনেশ্বৰ দাস, ঐ
তৃতীয় ঃ নিপুল বৰুৱা, ঐ

লোকগীত ঃ

প্ৰথম ঃ উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দ্বিতীয় ঃ জোনালী উপাধ্যায় ঐ
তৃতীয় ঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

জিকিৰ ঃ

প্ৰথম ঃ দৰ্পনা ডেকাৰ দল, স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক
জোনালী উপাধ্যায় ,, ,, ,,
অঞ্জনা বড়ো ,, ,, ,,
অনিমা দাস, ,, ,, ,,
চবিনা ইয়াসমিন, ,, ,, ,,
দ্বিতীয় ঃ উৰ্বশী লহকৰৰ দল ,, ,, ,,
মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
অৰ্পনা ৰায়, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
ৰঞ্জনা বৰ্মণ, ,,
ৰুমী তালুকদাৰ, ,,
তৃতীয় ঃ তৌফিকুৰ ৰহমানৰ দল, উঃ ২য় বৰ্ষ
অনুভা দেবী, উঃ ১ম বৰ্ষ
মমী চৌধুৰী, ঐ
হীমা ৰাণী বৈশ্য, ঐ
নম্ৰতা সিনহা, ঐ

জ্যোতি সংগীত :

১ম— প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২য় — উৰ্বশী লহকৰ স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য় — কবিতা তালুকদাৰ, উঃ ১ম বৰ্ষ

বিষ্ণুৰাভা সংগীত ঃ

১ম প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২য় — উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য় — কবিতা তালুকদাৰ, উঃ ১ম বৰ্ষ

আধুনিক গীত

১ম ঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
২য় ঃ প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
৩য় ঃ কবিতা তালুকদাৰ, উঃ ১ম বৰ্ষ
উদগণি : উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

ঘ) সমাজ সেৱা

১। চেলিম উদ্দিন আহমেদ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২। চহিদুল হক মজুমদাৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩। মফিজ উদ্দিন লস্কৰ, ,, ৩য় বৰ্ষ
৪। নজৰুল হক, ,, ১ম ,,
৫। ৰিফায়েত হুছেইন, ,, ১য় ,,
৬। সঞ্জীৱ দে ,, ১ম ,,
৭। মনোজ দাস, উঃ ২য় বৰ্ষ
৮। নিপুল বৰ্মণ, উঃ ১ম ,,
৯। মহেশ্বৰ ডেকা, ঐ
১০। প্ৰণৱ কুমাৰ নাথ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
১১। দিলীপ কুমাৰ ঐ

ঙ) তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা

১ম : গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় বঃ
২ম ঃ অৰূপ বৰ্মণ, ,, ,,
৩য় : মৃদুল সোণোৱাল, উঃ ১ম বঃ
উদগণি ঃ পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বঃ

চ) আকস্মিক বক্তৃতা

১ম ঃ পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বঃ

[illegible] ঃ ৰঞ্জিত বৰ্মন ,, ২য় ,,

[illegible] ঃ ৰমেন কুমাৰ শৰ্মা, ,, ২য় ,,

ছ) প্ৰশ্নবান

শ্ৰেষ্ঠ দল ঃ

গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

[illegible] বৰ্মন, ঐ

[illegible] দাস, ঐ

হাফিজুৰ ৰহমান ঐ

[illegible] —

ৰমেন কুমাৰ শৰ্মা, টি, ডি, চি, ২য় বঃ

ৰঞ্জিত বৰ্মণ, ঐ

মধুমিতা চক্ৰৱৰ্তী ঐ

সুস্মিতা দাস, ঐ

[illegible] —

ইমান আলী, উঃ ১ম বঃ

আজাদ আলী, ঐ

বাবুল শইকীয়া ঐ

অৰুণ দাস ঐ

শ্ৰেষ্ঠ উত্তৰ দিওঁতা

আজাদ আলী, উঃ ১ম বঃ

জ) ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা

শ্বটফুট (ল'ৰা)

প্ৰথম — মনজিৎ সিং, টি. ডি. চি. ১য় বাৰ্ষিক

দ্বিতীয় — দেৱ দাস, উ: মা: প্ৰ; বা:

তৃতীয় — নৰেন বড়ো উ: মা: প্ৰ: বা:

ডিচকাচ (ল'ৰা)

প্ৰথম — শ্ৰীজয়ন্ত দাস, উ: মা: প্ৰ: বা:

দ্বিতীয় — সুমন পিংকী স্নাতক ১ম বা:

তৃতীয় — প্ৰণব নাথ, ,, ,, ,,

পল্টভল্ট (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীউদ্ধৱ দাস, ,, ,, ,,

দ্বিতীয় : ৰথিন সিনহা ,, ,, ,,

তৃতীয় : কুলেন শৰ্মা, ,, ,, ,,

হাইজাম্প (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীদেৱ দাস, উ: মা ১ম বা:

দ্বিতীয় উদ্ধৱ দাস, স্না ঃ ১ম বা:

তৃতীয় : দিপৰাজ চেত্ৰী উ : মা: ১ম বা

লং জাম্প (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীপদিদুষ সিংহা, ,, ,, ,, ,,

দ্বিতীয় : সোণমণি শৰ্মা, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক

তৃতীয় : দেৱ দাস, উঃ মা: প্ৰথম বৰ্ষ

ল'ৰাৰ কাবাডী (চেম্পিয়ন দল)

১। বিদ্বান কছাৰী (কেপ্তেইন)

২। ৰাজু গুৰুং, স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

৩। সোণমণি শৰ্মা ঐ

৪। উদ্ধৱ দাস, ঐ

৫। খগেন ঠাকুৰীয়া ঐ

৬। নিপুন বড়ো, ঐ

৭। ধনেশ্বৰ দাস, ঐ

৮। দ্বিপেন বৰ্মণ, ঐ

ৰাণাৰ্চ আপ দল

১। বাবুল কলিতা, (কেপ্তেইন) উ: মা: প্ৰথম বাৰ্ষিক

২। বুদ্ধেশ্বৰ বড়ো ঐ

৩। প্ৰদীপ মজুমদাৰ, ঐ

৪। অনিল ডেকা, ঐ

৫। নৰেন বড়ো, ঐ

৬। দীপ চেত্ৰী, ঐ

৭। ৰাজীৱ ৰয় ঐ

৮। তৌফিকুৰ ৰহমান, উঃ মা: ২য় বাৰ্ষিক

২০০ মিটাৰ দৌৰ (ল'ৰা)

প্ৰথম : ৰথিন তালুকদাৰ, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক

দ্বিতীয় চেলিম উদ্দিন আহমেদ, উ: দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

তৃতীয় ঃ গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় বাৰ্ষিক

কুলেন শৰ্মা, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক
দেৱ দাস, উঃ প্ৰথম ,,

মাৰাথান দৌৰ (ল'ৰা)

প্ৰথম : ৰাজু গুৰুং টি, ডি, চি, প্ৰথম বাৰ্ষিক
দ্বিতীয় : আনন্দ দাস, উঃ প্ৰথম ,,
তৃতীয় : ৰবিশংকৰ চৌধুৰী ঐ

৪ র্থৰ পৰা ১০ মলৈ

শৰৎ চন্দ্ৰ লহকৰ, ঐ
অৰুণ চন্দ্ৰ দাস, ঐ
মনোজ কুমাৰ শৰ্মা ঐ
দেৱ কুমাৰ দাস, ঐ

ভলীবল (চেম্পিয়ন দল)

দ্বিপেন বৰ্মণ, (কেপ্তেইন) টি, ডি, চি; প্ৰথম বাৰ্ষিক
উদ্ধৱ দাস, ঐ
ধনেশ্বৰ দাস ঐ
বিদ্বান কছাৰী, ঐ
জীৱন টাইদ, ঐ
প্ৰদীপ মজুমদাৰ, ঐ
তৌফিকুৰ ৰহমান, উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
খগেন ঠাকুৰীয়া, টি, ডি চি প্ৰথম বাৰ্ষিক

ভলীবল (ৰানাৰ্চ আপ)

১। ৰথিন তালুকদাৰ, (কেপ্তেইন) ঐ
২। গিৰিধৰ ৰয়, টি, ডি, চি, ৩য় বাৰ্ষিক
৩। প্ৰফুল্ল দাস, ঐ
৪। বিজয় হাজৰিকা টি, ডি, চি, দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
৫। অমৰেশ মজুমদাৰ, ঐ
৬। নুৰুদ্দিন আহমেদ, টি, ডি, চি, প্ৰথম বাৰ্ষিক
৭। মনজিৎ সিং, টি, ডি চি, দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

ক্ৰিকেট (চিৰিজ উইনাৰ)

১। সুৰজিৎ সিংহা টি ডি চি প্ৰথম বাৰ্ষিক
২। প্ৰণৱ নাথ (কেপ্তেইন) ঐ
৩। দিপেন বৰ্মণ, ঐ
৪। কুলেন শৰ্মা, টি, ডি, চি ১ম বৰ্ষ
৫। ৰূপেন আচাৰ্য ঐ
৬। বিদ্বান কছাৰী ঐ
৭। সুমন পিংকী ঐ
৮। সুকুমাৰ ৰাভা ঐ
৯। ৰাজু গুৰুং ঐ
১০। দেৱশীষ চৌধুৰী উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
১১। ধীৰেণ তালুকদাৰ ঐ
মেন অব দ্য মেচ—সুৰজিৎ সিংহ

কাবাডী (ছোৱালী) চেম্পিয়ন দল

১। মমতা দেবী (কেপ্তেইন) উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
২। ৰীণা বড়ো উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
৩। সৰমিলা ৰায় ঐ
৪। অম্বিকা বড়ো ঐ
৫। জুৰি দাস উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
৬। মহিবুন নেচা ঐ

ৰানাৰ্চ আপ (ছোৱালী)

১। অঞ্জনা বড়ো কেপ্তেইন) স্নাতক প্ৰথম বছৰ
২। দৰ্পণা ডেকা ঐ
৩। মমিতা বৈশ্য ঐ
৪। ৰুমি তালুকদাৰ ঐ
৫। লীলা ব্ৰহ্ম ঐ
৬। দীপা পুৰকায়স্থ স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

শ্বট ফুট (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ ৱবিতা ইংতি উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
দ্বিতীয় : দীপা পুৰকায়স্থ স্নাতক তৃতীয় বাঃ
তৃতীয় : দিপীকা কলিতা উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক

দিচকাচ (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ সংগীতা বড়ো ঐ
দ্বিতীয় ঃ দীপা পুৰকায়স্থ, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
তৃতীয় ঃ মমতা দেবী, উঃ ২য় বৰ্ষ

লং জাম্প (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ মহিবুন নেচা, ঐ

(৬৩ পৃষ্ঠাত চাওঁক)

দৈহিক দেহাতীত

অধ্যাপক নিৰঞ্জন কলিতা

১

[illegible] পানীৰ ঢলৰ দৰে অন্তৰত দূৰন্ত উৎসাহ। [illegible] লগপোৱাৰ প্ৰবল বাসনা। মোৰ সৈতে [illegible] মুখাৰ্জী। কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সাহি- [illegible] পাইছিলোঁ। এখন কবি সন্মিলনত, তাৰে [illegible] দুৱৰিৰ দলিহা পৰা সুবিস্তৃত পথ- [illegible] দুয়ো মঠৰ পবিত্ৰ ধামত সোমালোঁ। [illegible] সন্যাসভক্তৰ শাৰীকেইটাত চকু থৈ সি [illegible], "এমাহ আগতে বাবাক পাইছিলো অ'। [illegible] সুধিছিল। বুঢ়াৰ হাড়ত যে তোৰ ছবি [illegible] আছিল। মুঠেও পাহৰা নাছিল ভাই।"

[illegible] যেন বাঘে মোৰে ধৰিছে। চকুৱে তেওঁকে [illegible] কুৰিছে। নাই। ক'ত বা হেৰাই থাকিল ! [illegible] পৰমহংসৰ মঠৰ দাঁতি কাষৰ শিলৰ খটখটিৰে [illegible] নামি গলোঁ। সন্মুখত সুনীল ভাগীৰথী গংগাৰ [illegible] কলৰৱ। সিপাৰে মনা-নমনাকৈ দেখা গ'ল [illegible] দৰে মহানগীখনৰ শৰীৰটো। ইয়াত প্ৰশস্ত [illegible] বেলুৰ মঠৰ আধ্যাত্মিক শোভা। স্বামী বিবেকানন্দৰ বাণী ন-ন অৰ্থৰে ধ্বনিত হৈছে। স্বনাম- [illegible] ইতিহাস-প্ৰসিদ্ধ এই পুন্য তপোবন। সহস্ৰ উদা- [illegible] পণ্ডিত সাধকে জ্ঞানৰ বোধন যজ্ঞত নিজকে সপি [illegible]। মোৰ বাবে এই সকলোবোৰ আছিল বিস্ময়! [illegible] ৰহস্য।

কিন্তু বাবা আজি নাই। যাৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰাৰ [illegible] আগ্ৰহ লৈ দৌৰি আহিছিলো পুন্যসলিলা গংগা-তীৰৰ এই পুতঃস্থানলৈ। তেওঁ বহা ঠাইখিনিত এজুপি তুলসী। এজন সন্যাসভক্তই ইতিমধ্যে মাটিচাকি এটা জ্বলাই থৈ গৈছে। মই ধৰফৰকৈ বহি ঠাইখিনি স্পৰ্শ কৰোঁ, ঘ্ৰাণ ললো। দুহাতেৰে খেপিয়াই চাওঁ তেওঁৰ অস্তিত্ব। ন হন্যতে হন্যমানে শৰীৰে। তেওঁৰ দেহা-শ্ৰিত আত্মাই শীতল ঠাইখিনিক ধন্য কৰি শাশ্বতৰ সন্ধানত মহাশূন্যত বিলীয়মান হ'ল, হয়তো আন কোনোবা পৰমতপৰ দেহাত প্ৰবেশ কৰিছে।

তেওঁ যে সুদীৰ্ঘ কাল এই ঠাইটুকুৰাতে বহি মানৱ ভাগ্যৰ উৎস অন্বেষণ কৰিছিল। তেওঁৰ সৈতে ঘটিছিল মোৰ দৈবিক সংযোগ। যাৰ সান্নিধ্যৰে মই জীৱনৰ সত্য আবিষ্কাৰ কৰি চৰম শিহৰণত অভিভূত হৈ পৰিছিলোঁ, সেই বাবা আজি নাই। ঠাইটুকুৰাত নিশ্চুপ হৈ জ্বলি আছে এটি মাটিৰ চাকি, সন্মুখত এডাল তুলসী। আৰু মোৰ বোবা নিঃষ্ফল যন্ত্ৰণা।

আহত মন, অৱসন্ন দেহাৰে উভটিলো। এইটোও সঁচা, মানুহজন মোৰ বিশেষ কোনো লেখাৰ স্মৃতি হ'ব নালাগিছিল। মানুহৰ কাহানিও ওৰ নপৰা পৃথি-ৱীৰ এই শোভাযাত্ৰাত কতজন কাৰ চাপি আহে, কত আঁতৰি যায়। কিন্তু সাধাৰণক অসাধাৰণ কৰি, মুহূৰ্ত্তক শাশ্বত কৰি অতি কম মানুহৰ সান্নিধ্যইহে আমাক ধন্য কৰে। মোৰ নগন্য জীৱন আজিও তেওঁৰ সংগসুখে মুক্তাৰ তৰংগৰ দৰে কঁপাই আছে। সেই স্মৃতি সমগ্ৰ জীৱনজুৰি বিয়পি আছে। অতীতলৈ উভতি চালেই মই দেখোঁ স্মৃতিচাৰণ কথক হৈ পৰো। এৰিঅহা অতীতৰ এটুকুৰা অক্ষত ইতিহাস মেলি ধৰিবলৈ কিয় যে বাৰে বাৰে প্ৰলুব্ধ হওঁ। মই যে তাতেই বিচাৰি পাও চিৰায়ত মোহনীয় কিবা। যি আজিও বিস্ময়।

২

গ্ৰীষ্মকালীন তিনিটা মা'হ ১৯৮৪ চনৰ। কলিকতাৰ পৃথিৱীখনত জুই জ্বলে। মানুহবোৰ দেওলগা হৈ যায়। আত্মাৰ প্ৰেৰণাত বলিয়া হৈ মহানগৰীখনৰ বুকুত উন্মাদৰ দৰে ঘূৰি ফুৰিছোঁ। কেৱল কৌতূহল জীৱনক আবিষ্কাৰ কৰাৰ। মহৎ প্ৰজন্মক ধাৰণ কৰি অহা বংগমাতৃৰ অমৰ সন্তানসকলৰ গৰিমাধন্য ঠাইবোৰ বিচাৰি ঘূৰিছোঁ। পিছে বাস্তৱৰ কলিকতাখনিত হৃদয়ৰ ৰং নাই, যান্ত্ৰিক অন্তঃসাৰশূন্যতাই চানি ধৰিছে কেও দিশ— আকাশ, বতাহ, মানুহৰ মন, সকলো। সূৰ্যৰ তলত নৃত্যৰতা ভদ্ৰবনিতাৰ বিলাসিনী লাসবেশ। অৰ্দ্ধনগ্ন গাভৰুহঁতৰ জীয়া দেহৰ ঢৌ ভদ্ৰঘৰৰ অভিজাত সন্তানে সিহঁতৰ দেহ চকুৰে চেলেকি যায়। প্ৰগতিৰ শ্লোগানেৰে নিত্যমুখৰ কলিকতা।

মানুহ! ক্ষুধাৰ ৰাজ্যত তোমাৰ স্থানৰ তল-ওপৰ নাই। কোনোবাই প্ৰাচুৰ্য্যৰ তুংগত বহি ভালৰো ভালখিনি পাইছে। আৰু কোনোবাই ভোকাতুৰ কুকুৰৰ দৰে নৰ্দমাৰ কীটৰ লগতে মিলি গৈছে। হায়ৰে সাম্যতা সমাজবাদ! হাজাৰ চালাম তোচ। কিজানি মানুহৰ এই অসমতা পৃথিৱীৰ অশান্তিৰ শেষ নোহোৱা অধ্যায়।

৩

হস্পিতেলখনৰ গেষ্টহাউচৰ এক নং কোঠাটোত হয়তো আজিও মোৰ হৃদয় ভঙাৰ শব্দ বাজি আছে। সেই নিয়ত শব্দ শুনা পালে আজিও মোৰ কলিজাটো মুখলৈ ওলাই আহিব খোজে। বিশেষ সংৰক্ষিত কোঠাটোত আসন্ন মৃত্যুমুখী দেউতা নিশ্চল হৈ পৰি থাকে। মই তেওঁৰ কাষলৈ এবাৰহে যাব পাৰোঁ। বাকী সময়খিনি কাঁচৰ বেৰখনেৰে নিৰন্তৰ চাই ৰওঁ।

জীৱন আৰু মৃত্যুৰ যুঁজখনত অংশ ল'বলৈ ইয়ালৈ বহুতো আহে। বুকুভগা কান্দোন, গোঙা আৰ্তনাদ নিশ্বৰ আয়ত চকুৰে কিমানকেই যে প্ৰাত্যহিক লগ পাওঁ। হেৰাই পোৱাৰ আনন্দত উদ্ভাসিত কোনোবা জনৰ মুখে মোকো শক্তি যোগায়। ৰজনীগন্ধাৰ সুবাস আৰু ধূপ শিখাৰ ধোঁৱাৰ বিচিত্ৰতাৰে হস্পিতেলৰ কৰিড'ৰত শাৰী শাৰীকৈ সজাই থোৱা শুভ্ৰ চিতাবোৰে জীৱনৰ ৰহস্যময়তাক উপলব্ধ কৰি পৃথিৱীৰ অসাৰতাৰ কথা সঁকিয়াই দিয়ে। জীৱনৰ সপোনপুৰী এই বি আৰ, সিং নামৰ হস্পিতেলখনলৈ বহু মানুহ আহে। কোনোৱে কয়, ইয়াত সূৰ্য নোলায়। কোনোৱে কয় এন্ধাৰৰ শেষত থকা পোহৰৰ কথা। কিন্তু জীৱনটোৰেই জানো এন্ধাৰ পোহৰৰ ছয়াময়া বিজুলীখেলা নহয়? মৃত্যুৰ মোহনাত উপস্থিত নোহোৱাকৈ মানুহে জানো জীৱনৰ সত্য কি বুজে?

মই মৰি জীয়া নাই, জী মৰি আছোঁ। দূৰত এৰি অহা আশাকাতৰ ঘৰখনৰ সুখ-দুখৰ ভেটি দেউতা। মোৰ ওপৰত পৰিয়ালৰ আসন্ন দায়িত্ব, সন্মুখত পৰীক্ষা, এনেবোৰ আঘাতে মোক ঠেকেছে, খুছে, বিদ্ধস্ত কৰে! ৰাতিৰ পিছত ৰাতি কিমান যে দুঃস্বপ্ন দেখিছো। মই আছিলো জনপূৰ্ণ নিৰ্জনত তেনেই অকলশৰীয়া।

এদিন দেউতাৰ বিশেষ দায়িত্বত থকা ডাক্তৰ ভট্টাচাৰ্য্যই টানি নিয়াদি তেওঁৰ থকা ঘৰলৈ নি মোক বুজালে, সান্ত্বনা দিলে, বি, কাৰেজিয়াচ, লেট বিলিভ ইন দ্যেট চুপ্ৰিম পাৱাৰ। হি উইল চেভ য়োৰ ফাডাৰ্ছ লাইফ। হাৰ্ডিৰ বিখ্যাত উক্তিটো আওৰালে, হেপিনেচ ইজ দা ওকেজনেল এটিচুদ ইন দ্য ট্ৰেজিক ড্ৰামা অৱ পেইন।

সেই মানুহজন আছিল সঁচাকৈয়ে দেৱতুল্য। তেওঁৰ পৰিয়ালৰ সহজ সান্নিধ্যই কেও কিছু নোহোৱা ঠাইখনিত মোক দিলে বুকুত সাহস। আৰু এদিন মোক তুকুনেই শুনাই দিলে

—'তোমাৰ আৰু আলিয়ে গলিয়ে খোৱা-লোৱা নালাগিব। খোৱা মেজত বহি প্ৰতিদিনেই তোমাক অপেক্ষা কৰিম। শুনিলানে কবিবৰ'' ?

''কবিবৰ।'' মই থতমত খাই মনতে পাগুলিলোঁ। এয়া আকৌ কি সম্বোধন? মই কবি? কবিতা লেখিলেই জানো কবি হয়? কবিতাৰ সৈতে মোৰ সাধনাৰ মিলন হোৱা নাই এতিয়াও। তেওঁৰ

[illegible] হাঁহিটো বৈয়ে থাকিল। যেন শেষ নহ'বই।

—"[illegible] মনমাক কবিতাৰ ভূতে পালে। যোৱা [illegible] থাকি তাই অসমীয়া কবিতা আওঁৰাই [illegible] তাইৰ ভিতৰত নতুন কিবা এটা হৈছে, যিটো [illegible] নাছিল। আমি দুয়ো সুখী হৈছো। অ' [illegible] আচলতে তুমিহে।"

[illegible] দেউতাৰ দেহ সংলগ্ন পাল্‌চ-টেলিভিচনটোত [illegible] দৃষ্টি থৈ আনফালে ঘূৰিল। যন্ত্ৰ-কাঠাটোত [illegible] ধৰা পিতাৰ বাবে মোৰ বুকুখন কঁপি [illegible] যদি কেনেবাকৈ ছন্দপতন হৈ যায়.......। [illegible] কপৌৰ দৰে মোৰ সমগ্ৰ সত্বা জঠৰ হৈ [illegible]।

8

[illegible] এন্ধাৰ হৈছে। ডাক্তৰে দিয়া সম্বোধনটো [illegible] অপৰিচিত যেন লাগিল। অতিথিশালয়ৰ [illegible] আবাসস্থানলৈ মাথোন অলপ কেইখোজৰ [illegible] ব্লেডৰ আঁচোৰ নপৰা কৃষ্ণঘন দাড়িৰে [illegible] জীৰ্ণ-জঠৰ মুখ। নিদ্ৰাহীনতাৰ বাবে শীৰ্ণ-[illegible]। শৰীৰত কোনো পোহৰৰ উজ্জলতা নাই। [illegible] জীৱনৰ সৈতে যুঁজি যুঁজি আনকি মই নিজৰ [illegible] কথাই পাহৰি গৈছোঁ। গাত পঞ্জাৰীটো [illegible] আহিলো। তনয়াৰ মুখখনিয়ে বাৰে [illegible] মোক মধুৰ যন্ত্ৰণা দিছে। প্ৰেচিডেন্সীত পঢ়া [illegible] সোতৰ বৰ্ষীয়া তন্বী ৰূপহী গাভৰু। দেখ-[illegible] মই অজ্ঞাত অন্যভাষী যুৱক। মোক সংকোচ [illegible] লাগিছিল, নকৰিলে। বৰং প্ৰথম সাক্ষাততে [illegible] মানসিক পৰিচয় পাই তেওঁ আনন্দত জঁপিয়াই [illegible] পোনতে ইংৰাজীত চলিছিল আমাৰ কথা-[illegible] পিচলৈ বাংলাত। তাৰ পিছত অসমীয়াত। [illegible]প্ৰসাদ, বিষ্ণুপ্ৰসাদ অম্বিকাগিৰি, দেৱকান্তৰ লগতে [illegible] কবিতা তেওঁক শুনাইছিলো। জ্যোতি [illegible] নিমাতী কইনা'ৰ কাহিনী শুনি বিস্ময়ত থ'ৰ [illegible] পৰিছিল তেওঁ। মোক কৈছিল—

—"আপোনাৰ এইটো কি শক্তি, ইমান সুন্দৰকৈ কথা ক'ব পাৰে, সেয়াও ইমানবোৰ ভ'ল কথা। মোক অন্তৰ উজ্জ্বলাৰা কথা শুনাব লাগে। মোৰ মনে হাঁহিব পৰাকৈ কাৰোবাৰ চকুলৈ মোক চাই থাকিব লাগে। মোৰ হাঁহিয়ে মা-দেউতাক আনন্দ দিব পৰাকৈ কাৰো-বাৰ মৰমৰ উত্তাপত জীৱলৈ মোক প্ৰাণৰ আহাৰ লাগে। বৰুণ দাদা, আপুনি মোৰ অন্তৰৰ কথা শুনিলেনে?"

তেতিয়া তনয়াৰ কথাৰ উত্তৰ দিয়াতকৈ মই পৰি-য়ালটোৰ বুজি নোপোৱা দুখৰ ৰহস্য উদ্ধাৰ কৰাতহে তন্ময় হৈ আছিলোঁ। ডাক্তৰ, তনয়া আৰু ডাক্তৰ-পত্নী যি নিজেও এখন মেডিকেল কলেজৰ শিক্ষয়িত্ৰী, এই সুন্দৰ সৰু পৰিয়ালটোৰ অশ্ৰুৰ উৎস ক'ত? আমি দুয়ো কথা পাতিলে কেতিয়াবা কিয় দুয়োজনেই বিমূঢ় হৈ আমালৈ চাই থাকে? অচিন অজ্ঞাত হৈও মই কিয় তেওঁলোকৰ হৃদয়ত স্থান পাই গলো?

তনয়াৰ কথাকে ভাবি খোজ ললো। খেলি-মেলি লাগি যায় মনটো। কুঁপি কুঁপি চৌখেলি মোৰ মনৰ পৰ্দাত তেওঁৰ নিস্পাপ সৰল মুখমণ্ডল ভাঁহি উঠে। কোমল ৰাহ লগা ভাবকিছুমানেৰে মন উপচি পৰে,

মোৰ অনুভূতিৰ বৈভৱ মিলি
বাঁহীৰ সুৰে আহিছা তুমি
ৰূপহী ফাগুন আৰু শিশিৰ বসন্তৰ বুকুৰেদি
তুমি জানা জানো, কোন মই,
পৰিচয় বা কি?
মানুহৰ হৃদয় দুৱাৰেদি সোমাওঁ
কিবা পাওঁ, কিবা হেৰাওঁ
পৰিচয় বিহীন মই অনামী কবি।

৫

অন্তৰ মনবিকশিত কৰো
অন্তৰতৰ হে
নিৰ্মল কৰো, উজ্জ্বল কৰো

সুন্দৰ কৰোহে –

পিয়ানো বজাই তনয়াই গান গাইছে। দুৱাৰত ভেজা দি মই শুনি ৰওঁ। তেওঁ মোক নেদেখে। কণ্ঠত কি আহ্লাদিনী শক্তি। মোৰ দেহ-মন প্ৰাণ পাই উঠে মুহূৰ্ত্তে। নাৰীৰ কণ্ঠঅমৃতৰ দৰে সুস্বাদু সম্পদ আৰু কি থাকিব পাৰে। সংসাৰ মৰুত সংগীত সৰোবৰ, কবিয়ে কৈ গৈছে। প্ৰকৃত সংগীত শিল্পীক মই শ্ৰদ্ধা কৰো, মহত্বৰ উচ্চ আসন দিওঁ। সুচাৰুবদ্ধ অনুশীলন আৰু জন্মগত প্ৰতিভাৰ সুখকৰ সংগমতহে ব্যক্তি উচ্চ সাংগীতিক কণ্ঠৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰে। দুয়োটা শক্তিৰে অধিকাৰী তনয়া।

ক'ব গলে তনয়াৰ সান্নিধ্যতে মই ৰূপ-ৰস-গন্ধ-স্পৰ্শৰ উপৰিও কিবা এক নুশুনা সংগীতৰ সুৰ শুনিছিলো। যৌৱন দেহ-মনৰ যে চঞ্চল ব'হাগ। তেওঁৰ উদ্ভট যেন কথা-বতৰা, অস্বাভাৱিক আচৰণে সেই ক্ষন্তেকীয়া দিন কেইটাত মোক দিছিল উষ্ণতা, সঞ্জীৱনী সুধা। চুম্বকৰ দৰে মোক টানিছিল। সামান্য ছোৱালীজনীৰ সংগীত জ্ঞান, জীৱনবোধ আৰু ভূমাস্পৃহা দেখি তবধ মানিছিলো। ৰবীন্দ্ৰ সদনৰ ৰবীন্দ্ৰ জয়ন্তীত তেওঁৰ সংগীত শুনিছো, কবি সন্মিলনত কবিসকলৰ সৈতে চা-চিনাকি হৈছো, বিৰলা প্লেনেট'ৰিয়াম, নেচনেল লাইব্ৰেৰী, এচপ্লেনেদ আদিৰ ইটো-সিটো নিৰ্দেশকৰ দৰে মোক দেখুৱাই যায় আৰু বিশেষজ্ঞৰ দৰে একোটা মন্তব্যও কৰি ভয় ভয়কৈ মোক সোধে ভুল হ'ল নেকি ?

মই কওঁ, "বংগজননীৰ তুমি সুযোগ্যা সন্তান।"

তনয়াক কেতিয়াবা মীৰাবেন বা বিথোফেন, কেতিয়াবা টলষ্টয়ৰ নাটাচা নতুবা দষ্টভয়েস্কিৰ গোনিয়া আৰু কেতিয়াবা বীনা বৰুৱাৰ তগৰ যেন লাগে। সততে দৃষ্টি সন্ধানী এইজনী সৃষ্টিধৰ্মী মনৰ তনয়াৰ সৈতে মোৰ এৰা বাটৰ বিষাক্ত স্মৃতি নমিতা, দীপিকা, বৈশালি বস্তিক ৰিজাই চাওঁ। তাইঁত আছিল একো একোপাহ ৰূপহ কুন্টজ ফুল। জলহবিৰ ফুল। পুৰ্ণিমাৰ জোনৰ বিপৰীতে সিহঁতৰ মাজত বিচাৰি পাইছিলো অমাৱস্যাৰ এন্ধাৰ। স্বাৰ্থৰ অহংকাৰ থকা মন সুন্দৰ হ'ব নোৱাৰো কোনো ব্যক্তিত্বৰ আকৰ্ষণেৰে সিহঁতে মোক প্ৰভাৱিত কৰিব নোৱাৰিলে, যিটো মোৰ চাৰিত্ৰিক দৰ্শন আছিল। আজিও মই যদি অকলশৰীয়া, তাৰ কাৰণ এইটোৱে। তনয়াক সিহঁতৰ শাৰীত থ'ব নোৱাৰি। অপাংক্তয়ে তেওঁৰ ব্যক্তিত্ব। শ্ৰদ্ধাৰ পৰাজন্ম হয় প্ৰেম, আকৰ্ষণ আৰু সৌন্দৰ্যবোধ। তনয়াই মোক এই শিক্ষা দিয়ে।

তনয়াৰ গান শেষ হ'ল। ঘুৰিয়েই মোক দেখিলে। কোনো সংকোচ নাই, কোনো দ্বিধা-জড়তা নাই। টানি নিয়াদি নি মোক বহালে। মই কেৱল নিৰ্বাক-নিস্পন্দ হৈ তেওঁলৈ চাই ৰলো, চাই ৰলো। গোলাপ শুভ্ৰ আয়ত চকুৰে মোলৈ অনিৰ্মেষ চাই থকা এই তেজমণ্ডহৰ ছোৱালীজনী যেন ব্যাপ্তি লভি বিৰাট ৰূপ ল'লে। মই ক্ৰমে চিনি নোপোৱা হলো।

৬

মৰণক অতি কাষৰ পৰা প্ৰত্যক্ষ কৰা মই আৰু এটি ভয়ংকৰ অভিজ্ঞতাৰ অগ্নিকুণ্ডত জপিয়াই পৰিলো ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে। সেই ভয়াবহ ৰোমাঞ্চকৰ ৰাতিটোৱে এডাল ক'লা সাপৰ দৰে কুণ্ডলিকৃত হৈ মোক মেৰিয়াই ধৰিছিল। ইতিমধ্যে এক আগষ্টৰ পৰা বিশ্ববিদ্যালয়ত পৰীক্ষাবোৰ আৰম্ভ হৈছিল। ন-ঔপন্যাসিক নগেন আৰু পলৰীয়া বন্ধু অবনিয়ে মোক পৰীক্ষাত বহিবলৈ লিখিছিল। এচুকত সিঁচৰিত হৈ থকা কিতাপৰ দ'মটোলৈ চকু গ'লেই মোৰ হাঁহি উঠি যায়। হায়ৰে সাপনেখীয়া পপীয়া আশা! পৰীক্ষা দিম। অধ্যাপক হ'ম। বংশত সুনাম আনিম।

ৰক্তলেখা ভাৰত বুৰঞ্জীৰ বুনিয়াদত সিদিনা স্বাধীনতা দিৱসৰ তথাকথিত মেহফিল। পোন্ধৰ আগষ্ট। এজন জমিদাৰ ঠাকুৰ, বিগাৰৰ। মোৰ কাষৰ কোঠাতে থাকে।

[illegible] জীয়েক পুনমৰ ব্লাড কেঞ্চাৰ। পূৰ্ণ [illegible] দৰে কিশোৰী পুনমৰ বিতোপন [illegible] হৰিণীৰ দৰে তাই চঞ্চল। পুৱাৰ [illegible]। ৰোগীৰ পৰা ডাক্তৰলৈ সকলোৰে [illegible] তাই।

[illegible] সৌভাগ্য যে ক্ষনিকৰ। সেইদিনা [illegible] বৰযুণ নেওচি তাইৰ শুভ্ৰ চিতা [illegible] কৰিয়াই নিছিলো! দেউতাক, মই [illegible] মেডিকেলৰ ছাত্ৰ অমৃৎ সিং আৰু প্ৰবাল [illegible] নিমতলা, ৰবি ঠাকুৰৰ গৰিয়সী সমাধি [illegible] চেৰীফলৰ দৰে সুন্দৰ লনী দেহটো [illegible] সোমাই দিওঁতে দেউতাকৰ যি অৱস্থা [illegible] বৰ্ণনাতীত।

[illegible] যেন এটা বাৰুদহে জ্বলি ছিল মোৰ। [illegible] কবিৰ ক'বৰ মন গৈছিল —

[illegible] অস্ত্ৰৰে নুখুচিবা
[illegible] তোমাকে দি গলো মোৰ সৰ্বস্ব
[illegible] যৌবন মোৰ বাৰ্দ্ধক্য
[illegible] পৰি পোত যাম
[illegible] শুচি কৰিব
[illegible] পাতিব মোৰ শৰাধ।

৭

[illegible] পুনমৰ শেষ পৰিণতিয়ে মোক ভিতৰে [illegible]। যেন ভয়ংকৰ পিশাচে বুকুতহে [illegible] নাচিছিল। মই ভিতৰে ভিতৰে মৰি [illegible] যেন। দুদিন শয্যাগত। দেহত একুৰা [illegible] তথাপি মই হাৰি গ'লে নহ'ব। দেউ [illegible] নিয়াটোৱে মোৰ একমাত্ৰ চিন্তা হৈছিল। [illegible] জীৱন মৰণৰ সৈতে যুঁজি যুঁজি মই প্ৰায় [illegible] উপক্ৰম হৈছিলোঁ। মোক চাবলৈ ইয়াত [illegible] নাই। মনেৰে যাক আশা কৰি- [illegible] জানো পোহৰৰ দেৱীহৈ তেওঁ আহিবহি? [illegible] কঁপিছিলোঁ। একমাত্ৰ কম্বলখন যথেষ্ট নাছিল।

কঁপালত কোমল হাতৰ স্পৰ্শ। মসৃণ আঙুলিকেইটাৰে দুগালত হেঁচি ধৰি কোনোবাই মোক কানৰ কাষতে মাতিছে। মই চকু মেলিব নোৱাৰোঁ। জ্বৰে চেপি গৈছে যেন এফালৰ পৰা শৰীৰটো। তথাপি তেওঁৰ প্ৰতিটো কম্পিত শব্দ আৰু স্পৰ্শৰ প্ৰতিটো মুহুৰ্ত্ত মই অনুভৱ কৰি গৈছোঁ।

—"বৰুণ দাদা, তোমাৰ যন্ত্ৰণাখিনি মোক দিয়া।"

এয়া কি, সপোন নে দিঠক? ৰহস্য নে সত্য? হয়তো প্ৰত্যয়। আত্মাৰ আদেশ। ইমান দাহিকা শক্তি থাকে কেনেকৈ এই নাৰীৰ বুকুত? সত্যৰ দোহাই কিজানি মই ভুলকৈ অনুভৱ কৰা নাছিলোঁ। মোৰ বুকুত তেওঁৰ মসৃণ বুকুৰ উম। পেলিকন চৰাইৰ দৰে দুবাহু প্ৰশস্ত কৰি মোক যেন পোৱালিৰ দৰে বুকুৰ মাজত সোমাই ল'ব। যি দেহাতীত আনন্দই মোৰ শৰীৰ, মন আত্মা চিন্ময় ৰসেৰে আপ্লুত কৰিলে সেই আনন্দ মই শব্দৰে তুলি ধৰিবলৈ অসমৰ্থ। মনৰ প্ৰয়োজনত চলা দেহা ইমান সুন্দৰ হ'ব পাৰে! তনয়াৰ স্পৰ্শত এচাতি পবিত্ৰ শীতল বৰষুণত তিতা যেন লাগিল।

তেওঁলোকৰ ফালে মুখ কৰিবলৈ ভয় হৈছিল, জানোবা আৰু কিবা অঘটন ঘটে। দেওঁবাৰৰ আবেলি এটা। আশুতোষ মুখাৰ্জ্জীৰ 'নিষিদ্ধ বইখন মেলি লৈছোঁ। ইতিমধ্যে দেউতা কিছু সুস্থ হৈ উঠিছিল। সোঁ বুকুত এটা পেচমেকাৰ বহুওৱা হৈছিল।

তনয়া সুন্দৰকৈ পিন্ধি উৰি উপস্থিত। অৰ্থ, ওলাই যাব লাগে। মই তেওঁৰ ইচ্ছাৰ বিপৰীতে এখোজ দিব নোৱাৰোঁ। দুয়ো আহি ট্ৰামত উঠিলো। হাওৰা হৈ পুনৰ ৰেলত ধৰ্মতলা, পিছত ৰিক্সাৰে বেলুৰ মঠ। গোটেই বাটছোৱা অনৰ্গল মঠৰ ইতিহাস কৈ আহিছিল তেওঁ। সিদিনাৰ কাণ্ডটোৰ কোনো অভিব্যক্তি এতিয়া নাই। যেন যি হৈছিল- হোৱাৰ কাৰণেই হৈছিল। অৰ্থ সহজ। বাৰে বাৰে মোক যেন ক'ব খোজে, হেৰা দুদিনীয়া বন্ধু, তুমিতো মোৰ কোনো নোহোৱাই, ময়ো

তোমাৰ সকলো হৈও কোনো নহওঁ। কেনে মজা হ'ল কথাটো।

গংগাতীৰত তেতিয়া যাত্ৰীৰ ভীৰ। এজন অশিতি বৰ্ষীয় সন্যাসী। আহত এডালৰ তলত ধ্যানমগ্ন। তেওঁৰ গাত্তেই যেন তনয়াই উবুৰি খাই পৰিব। সাউতকৈ চৰণ চুই অনুনয়ৰ সুৰত কলে— "চকু মেলা পিতা মই মাটিৰ মানুহৰ দাম জানিবলৈ আহিছো। তুমি সত্য। আজিৰ পিহত কাইলৈ মোৰ কি হ'ব কোৱা। এওঁ মোৰ কোনো নহয়, অথচ এওঁৰ নিৰ্দেশত মই কিয় চলিবলৈ ভালপোৱা হলো পিতা? মই মৰি আছিলো, এওঁ ক'ৰবাৰ পৰা আহি জগাই দিলে।"

তনয়াই সন্ন্যাসীৰ আঠুত খামোচ মাৰি ধৰি ৰ'ল বৃদ্ধই তেওঁৰ চুলিত হাত বুলালে। কপালত চুমা খালে। মোলৈ তীক্ষ্ন দৃষ্টিৰে চালে। কোঁটৰগত চকুদুটাত প্ৰহেলিকা। চালে মোহাধিষ্ট নোহোৱাকৈ থাকিব নোৱাৰি। দৃষ্টিত কিবা অশৰীৰী ব্যঞ্জনা ফুটি উঠে। তেওঁ তীব্ৰ কণ্ঠেৰে স্পষ্টকৈ ক'লে—

—"তাইক শাস্তি দে বেটা। সময়ৰ সৈতে জীৱন অৱধাৰিত। দয়াময়ে ছোৱালীজনীক দিছিল এটা অবিশ্বাস্য সম্ভাৱনা, যাক আন ফালেৰে কাটিও নিছে। তাই মৃত্যুঞ্জয়ী হওঁক!"

বৃদ্ধ নীৰৱ হ'ল। তনয়াক জোৰকৈ উঠাই লৈ আহো তেওঁৰ কথাবোৰ বুজা-নুবুজাকৈ অন্তৰত ৰৈ ৰৈ বাজিছে। ইফালে ঘৰত সাত বজালৈ তনয়াক নাপাই মাক-দেউতাকে হাঁহাকাৰ লগাই দিছিল। তনয়া কিন্তু নিৰ্বিকাৰ।

ডাক্তৰৰ ওচৰত মোৰ অপৰাধবোধ হ'ল। তনয়াই কোনোফালে নোচোৱাকৈ গৈ নিজৰ কোঠাৰ দুৱাৰ শিৰিপকৈ বন্ধ কৰি দিলে। ডাক্তৰক দিনটোৰ সকলো কথা খুলি কলো। প্ৰথমৰে পৰা অনুভৱ কৰিছিলোঁ মাক- দেউতাকৰ ভিতৰত সুপ্ত হৈ আছে গভীৰ বিষাদ। তনয়া বিষাদ-সিন্ধু, সেই সিন্ধুৰ দুয়ো দুটি অন্যতম সোঁত।

অব্যক্ত যন্ত্ৰনাত মানুহজন সেঁতা পৰিল। চিৎকাৰ কৰি উঠিল তেওঁ, 'পাৰিবানে বচাব মুনমাক? ডাক্তৰী বিজ্ঞানত জীৱনক জীৱনদি বচোৱাৰ উপাই ন'ই। তাই অসীম। সীমাৰ মাজত আমি স্বাৰ্থপৰহৈ তাইক ধৰি ৰাখিব বিচাৰিলো। এয়াতো সম্ভৱ নহয়।"

বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল। তনয়াৰ কেঞ্চাৰ হৈছে। বৃদ্ধ সন্যাসীৰ কথাৰ তাৎপৰ্য বুজিলো। ভিতৰত তনয়াৰ কণ্ঠত "বৰো বেদনাৰ মতো বেজেছ তুমিঃহ আমাৰ প্ৰাণে। মন যে কেমন কৰে তাহা মনে জানে .. " বেসুৰাই উঠলি উঠিছে। সুৰত কেনে উমুখ হৃদয়ৰ আহ্বান, থৌকি-বাথৌ জীৱনৰ ঢৌ আৰু অস্তাচলৰ অন্তিম ৰাগ। পোৱাৰ মাজেৰে যে হেৰোৱাৰো ছায়াঘন এন্ধাৰ লুকাই আছিল নাজানিছিলো। পৰ্দাত নিৰ্বাক ছবিৰ দৰে কঁপি উঠিলোঁ।

উভতি অহাৰ দিন ওচৰ চাপিছিল। এৰিব লগা হোৱাৰ বাবে তনয়াৰ ওচৰ চাপিবলৈ ভয় হৈছিল। তেওঁলোকক মাত লগাবলৈ গ'লো। দেখিলো মাক-দেউতাক গুমহৈ বহি আছে। দৃষ্টিয়ে ঢুকি পোৱা দূৰত তনয়া নাই। ডাক্তৰে হুমুনিয়াহ কাঢ়ি কলে—

—"তোমাৰ মাজেৰে আমি নতুন জীৱন পাইছিলো। তুমিতো গুচিয়েই যাবা, যোৱা। আমি আকৌ মৰিম। জীয়াই মৰি থকাত কি যে দাৰুণ ব্যথা।' সৰু ল'ৰাৰ দৰে তেওঁ ফেকুৰি উঠিল। ঘৈণীয়েকে মুখ ঢাকি সোমাই গ'ল ভিতৰলৈ। হয়তো তেওঁ বিহনাতগৈ আশ্ৰয় ললে। তনয়া তেতিয়ালৈকে নোলোৱা দেখি মই উদ্‌গ্ৰীৱ হৈ পৰিছোঁ।

—"তাই এই আহি ওলাব লাগে, ৰ'বা।" সেঁতা হাঁহিৰে ডাক্তৰে আত্মসম্বৰণ কৰিলে। তেওঁ চ'ফাৰ পৰা উঠিল।

মোৰ পোনে পোনে থকা আয়নাখনত সেয়া কাৰ বিৰহিনী ৰূপ প্ৰতিবিম্বিত? দুচকুত বন্যা। আউলি-বাউলি মেলা চুলিৰে অনিৰ্মেষ মোলৈ চাই আছে। কিহে জানো মোক মোক তেওঁৰ অতি কাষলৈ

[illegible] । ভিতৰৰ পৰা কিহবাই যেন মোক [illegible] । মই কওঁ দুৰ্বল কণ্ঠে—

"তনয়া, আকৌ আহিম।"

তেওঁ নিৰ্বাক-নিস্পদ। তেওঁৰ সোঁহাতখন মুঠিৰ [illegible] লৈ চুমা খাওঁ। অন্তৰখন হাঁহাকাৰ কৰি উঠিল। [illegible] হাতত থকা কিতাপ এখন মোলৈ আগবঢ়াই [illegible]। বিষাদ সিন্ধু। মহম্মদ মীৰ মোচাৰৰফ হোসেনৰ [illegible] ৰচিত। কাৰবালাৰ সেই অন্তহীন শোকৰ কাহিনী [illegible] ক্লাচিক পৰ্যায়ৰ গ্ৰন্থ বিষাদ সিন্ধু।

মই কিতাপখন দুহাতেৰে শিৰত লৈ চুম্বন কৰিলো।

৮

তেতিয়াৰ পৰা সিদিনালৈ সাতটা বছৰ চকুৰ পচাৰতে [illegible] হ'ল। দেউতাক ডাক্তৰী পৰীক্ষাৰ বাবে নিয়া [illegible] মই তনয়াক লগ পাইছিলো। তেওঁৰ শৰীৰ [illegible] বিধ্বস্ত হৈ গৈছিল। টেলিগ্ৰামখনে ধুমুহাৰ [illegible] কঢ়িয়াই আনিছিল সেই দুঃসংবাদটো। ১৯৯১ [illegible] জুলাইৰ দিনা তনয়াৰ মৃত্যু হৈছিল। মৃত্যু [illegible]। তেইশ টা বহাগৰ অকাল মৃত্যু।

[illegible] তোমাৰ নয়নত জ্বলিছিল সেই জুই
আজি সেই জুই ক'লৈ গ'ল সুধিছো তোমাক
মোৰ হৃদয় দহি যি ধোঁৱা
উঠিছিল ভাঁহি
সেই ধোঁৱা গুহি গুচি গ'লা কিয়
সুধিছো তোমাক।

৯

আত্মাৰ অন্তহীন অস্তিত্বত মই বিশ্বাসী। মোৰ ভৱিষ্যত দৰ্শন কৰা গংগাতীৰৰ সন্যাসীজনো নাই। তনয়াও নাই। সিদিনা তনয়াৰ মৃত্যুৰ সম্পূৰ্ণ এবছৰ পিছত মোৰ দেউতাও গুচি গৈছে পাৰ্থিৱ শৰীৰটো আমাক শোকৰ বাবে উপহাৰ দি। মৰণৰ শোভাযাত্ৰাতময়ো এদিন ভাগ ল'ব লাগিব। ই নিতান্ত তুচ্ছ কথা। কিন্তু সোঁৰৰণীৰ তীৰ্থক্ষেত্ৰত সকলো আছে শাশ্বত হৈ। এই তিনিটা অৱয়বহীন পুন্যাত্মালৈ মনত পৰিলেই অপাৰ্থিৱ শিহৰণে মোৰ আত্মাক দোলাদি যায়।

স্বৰ্গীয় বিষাদভৰা পিয়লাটি হ'ল
দুখৰ মদিৰাৰে পূৰ।
জীৱন বীণৰ নপৰিল ওৰ
শোকৰ তাঁৰত যে লক্ষ সুৰ। □

জানানে ?

গৌতম গোস্বামী
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

১। প্ৰঃ— বিশ্বৰ বৃহত্তম গাওঁখনৰ নাম কি ?
উঃ— সুনন্দা (ভাৰতৰ ৰাজস্থানত অৱস্থিত)

২। প্ৰঃ— 'বুঢ়ী আইৰ সাধু' কিতাপখন লক্ষ্মীনাথে কাৰ হাতত তুলি দিছিল ?
উঃ— অৰুণা।

৩। প্ৰঃ— পৃথিৱীৰ বৃহত্তম অফিচঘৰ ক'ত আছে ?
উঃ— পেণ্টাগণত (U.S.A.)

৪। প্ৰঃ— প্ৰথম অসমীয়া সাধুকথাৰ কিতাপ লেখক জনৰ নাম কি ?
উঃ— এলিজা ব্ৰাউন।

৫। প্ৰঃ— ৰাষ্ট্ৰীয় সংগীত কিমান সময় গাব লাগে ?
উঃ— ৪৭ চেকেণ্ড।

৬। প্ৰঃ— প্ৰথম অসমীয়া মহিলা আলোচনী কি ? আৰু ইয়াৰ সম্পাদিকা কোন আছিল ?
উঃ— 'ঘৰ জেউতি'। ইয়াৰ সম্পাদিকা আছিল কমলা কাকতি আৰু কনকলতা চলিহা।

৭। প্ৰঃ— 'Republic, নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন ?
উঃ— প্লেটো।

৮। প্ৰঃ— জেং বিহু কি ?
উঃ— ছোৱালীয়ে ভাগ লোৱা বিহু।

৯। প্ৰঃ— ১৯৭২ চনত প্ৰেৰণ কৰা ভাৰতীয় উপগ্ৰহটোৰ নাম কি ?
উঃ— ভাস্কৰ—১।

১০। প্ৰঃ— 'গাওঁ অঞ্চলতহে প্ৰকৃত পৰিবেশ পোৱা যায়।" এইষাৰ কথা কোনে কৈছিল ?
উঃ— জৱাহৰলাল নেহৰু।

১১। প্ৰঃ— কোনটো বঁটা ৰাষ্ট্ৰসংঘই প্ৰদান কৰে ?
উঃ— কলিঙ্গ বঁটা।

১২। প্ৰঃ— কোনখন পৰ্বত আটাইতকৈ পুৰণি ?
উঃ— আৰাৱলী।

গল্প

মহা অষ্টমীৰ বলি

অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

(এক)

[illegible] বেছি নহয়।

চল্লিশ-পঞ্চাশ হাজাৰ নহয়। পোন্ধৰ-বিশ হাজাৰো [illegible] পাঁচ হাজাৰ, মাত্ৰ পাঁচ হাজাৰ টকা। [illegible] বাবে সৰগৰ তৰা-জোন আৰু কাৰোবাৰ [illegible] হয়তো হাতৰ মলি। মহাজনে সিদিনা কৰবাৰ [illegible] একনৰ আগত তেনেকৈয়ে কৈছিল— দহ [illegible] টকা হেনো তেওঁৰ হাতৰ মলি। অথচ দহ [illegible] তেওঁ কাকো এনেয়ে নিদিয়ে। আনৰ ঘৰত [illegible] বিশ টকা হ'লে তেওঁৰ ঘৰত পোন্ধৰ টকা। [illegible] অনা চাৰিঅনা-আঠঅনাটোও তাৰ [illegible] কাটি ৰাখিবলৈ নাপাহৰে।

সেয়ে মহাজনৰ ওচৰলৈ যোৱাৰ ইচ্ছা তাৰ মুঠেও [illegible]। কিন্তু আশাময় বুকু। লোনটোৰ পিছত [illegible] দৌৰি যোৱা ছমাহে কম হাৰাশাস্তি হ'লনে? [illegible]গীয়ালৈ গ'ল। নকবলগীয়াক ক'লে। ততো[illegible] হাজিৰা ক্ষতি হোৱাত তিৰি ছলি সহ বহুদিন সি লঘোনে থাকিল। ছমাহে অফিচ খৰ কৰি তাঁত [illegible] কাটি থাকোতে থাকোতে যেনিবা লোনটো [illegible] আগন্তুক হৈছিল। কিজানি পোৱা কপালত [illegible] ফুলেই। জীৱনৰ গতি সলনি হয়েই। সেয়ে, [illegible] উপায় নেদেখি সি মহাজনৰ ঘৰলৈ গৈছিল।

উৰগুৰি হোকা টানি থকা মহাজনে এমোকোৰা ধোঁৱা এৰি দি পাতলকৈ হাঁহিছিল— "কি অই! আজি কি ভাগ্য যে তই মোৰ চোতালত পদধূলি দিলিহি পুৰাই পুৰাই। ক চোন ক, কেলেই নো আহিলি?"

মহাজনৰ কথাৰ ব্যংগ বিদ্ৰুপ শুনি কথাটো কওঁ বুলি আগবাঢ়ি থকা তাৰ জিভাখন যেন কুছি মুছি ভিতৰ সোমাইছিল। তথাপি নকওঁ নকওঁ বুলিও সি কৈছিল— "দেউতা, ডি-আৰ-ডি এত লোন এটাৰ বাবে যোৱা ছমাহে খাটোতে খাটোতে এতিয়া হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। আগতেও ভালেখিনি টকা গ'ল। এতিয়া আৰু দুশ টকা দিলে বোলে পোনেই বেংকলৈ নামটো আহিব। কিন্তু জানেইতো, একেলগে সিমান টকা জনমতে নেদেখাৰ নিচিনা। গতিকে, এমাহমানৰ কাৰণে ....।"

—"তোক টকা দুশ দি উপকাৰ কৰিব লাগে।" মহাজনে কথাখিনি কৈ অলপ ৰ'ল। হোকাটো টানি আৰু এমোকোৰা ধোঁৱা উকৰাই দি পুনৰ ক'লে—" চা, তইঁতক কেনেকৈ উপকাৰ ক'ৰো। সিবেলি তোক কিমান ক'লো বোলে ঘৰত লঘোনে-ভোঘোনে মৰাতকৈ ডেকা বৈৰাগীয়েৰ জনীক পুৰা ইয়ালৈ পঠাই দিবি। ঘৰৰ পথাৰৰ কাম বনৰ তদাৰক কৰি কৰি মোৰ শ্ৰীমতী জুৰুলা। সেয়ে তেওঁৰ হাত পাত দুখনকে লাৰি চাৰি দিব। দিনটো ইয়াত খাবও আৰু গধূলি টকা দহটাও লৈ যাব। কিন্তু কি কৰিলি? —নাই কেইদিনমান পঠাই আৰু অহিব নিদিলি।" দেউতা, মই আহিবলৈ বাধা কৰা নাছিলো। তাইহে কিবা আহিব নোখোজা হ'ল ..

সঁচা কথাষাৰ কব খুজিও নক'লে সি। তাই তাৰ বৰ সাদৰী পত্নী। মহাজনৰ ঘৰলৈ যাবলৈ এৰাত সি তাইক বেয়া পোৱা নাছিল। বৰং, হিয়া-মন পুৰি মৰা এক অব্যক্ত জ্বালা-যন্ত্ৰণাৰ পৰা মুক্তিহে পাইছিল। মহাজনৰ ঘৰলৈ কাম কৰিবলৈ পঠাই সি যে কি এক বেদনা অনুভৱ কৰিছিল।

এসময়ত নীৰৱে সি উঠি আহিছিল মহাজনৰ ঘৰৰ পৰা। লোন পোৱাৰ আশা তেতিয়াই তাৰ মৰহি

গৈছিল। ঘনে ঘনে কেৱল চকুৰ আগত ভ্ঁাহি উঠিছিল তাৰ মানুহজনী। বিয়া হবৰ ছবছৰে হ'ল। সেই জোৰণতে দিয়া ভাল কাপোৰজোৰৰ পিছত আৰু এখনো কাপোৰ সি আৰু দিব নোৱাৰিলে। চিৰা ফটা চাদৰ মেখেলা ব্লাউজবোৰ তাৰ দুচকুত ভ্ঁাহি উঠিছিল। মহাজনৰ পুতেক আৰু তাৰ বিয়া একে মাহতে হৈছিল। তিনিটা ছলিৰ মাক হৈও মহাজনৰ বোৱাৰীয়েক আজিও বিয়া দিব পৰা গাভৰুৰ দৰে হৈ আছে। আৰু তাৰ মানুহজনী দুকুৰি বছৰীয়া আদহীয়া তিৰোতাৰ দৰে.....। দুবছৰমানতে তাইৰ বয়স যেন পোন্ধৰ বছৰমান বাঢ়ি গ'ল। ভালকৈ খাব নাপালে, বেমাৰত চিকিৎসা নাপালে ...

আৰু একো ভাবিবৰ পৰা নাছিল সি। ঘৈণীয়েকে তাক একো সোধা নাছিল। সিও একো কোৱা নাছিল। তথাপি তাৰ মুখখন দেখিয়ে তাই হয়তো সকলো বুজি পাইছিল।

আ আজি আবেলি—

লোনৰ বাবে তাৰ লগত একেলগে ব্লক অফিচলৈ তঁাত-বাটি কৰা ভোগৰাম যদুৰামে লোন পাই, লৰা তিৰোতাক কাপোৰ-কানিৰে সজাই পৰাই উলাহ মালহৰে পূজা চাবলৈ গৈছিল ....

তাৰ এটা দীঘল হুমুনিয়াহ ওলাই আহিছিল।

(দুই)

হুমুনিয়াহ ওলাই আহিছিল তাইৰো।

অলপ-অচৰপ নহয়। দুশ-পঁাচশ নহয়। এহাজাৰ দুহাজাৰো নহয়। পঁাচ হাজাৰ। পঁাচ হাজাৰ টকা ঘৰখনলৈ আহিব। অথবা পৃথিবীলৈ সৰগখন নামি আহিব।

আশাৰে ভৰি পৰিছিল তাইৰ বুকু। নানাৰঙী সপোন জিলমিলাই উঠিছিল তাইৰ হিয়াৰ মনিকোঠাত। টকাখিনি তাই যেনেকে তেনেকে খৰচ কৰিব নিদিয়ে। তাইক ভাল কাপোৰ নাই। অলংকাৰ নাই। নালাগে তাইৰ। শিৰত সেন্দুৰখিনি, কপালৰ ফেঁাটটোৰে তাইৰ বাবে মূল্যবান অলংকাৰ। টকা পঁাচ হাজাৰেৰে সেইকন অলংকাৰকে ভালদৰে ৰক্ষা কৰিব লাগিব।

বিয়াৰ আগৰ আৰু বিয়াৰ পাচৰ মানুহজনৰ দেহাটোৰ কথা ভাবিলে তাইৰ বুকুখন সীমাহীন ব্যথাৰে উপচি উঠে। মাক-পিতাক, ভায়েক-ভনীয়েক কোনো নোহোৱা মানুহটোৱে কি কৰিছিল —সঠিককৈ কোনেও নাজানিছিল। কিন্তু মানুহটো ভালদৰে চলিছিল। বিয়াৰ পিচত তাইহে জানিছিল, মানুটোৱে চুৰ কৰিছিল মাজে মাজে। বিষাদ আৰু অন্ধকাৰময় ভৱিষ্যতৰ শংকাই আৱৰি ধৰিছিল তাইক। কিন্তু তাই হতাশ হোৱা নাছিল। নিশাৰ গভীৰতাত বুকুৰ উমেৰে তাই কৈছিল — তাইক কাপোৰ কানি নালাগে, অলংকাৰ নালাগে। দুসাজ ভাতো নালাগে, এসাজ খাই লাগিলে এসাজ লঘোনে থাকিব। তাইক কেৱল তাক লাগে। কোনোবা দিনা কৰবাত যদি ধৰা পৰে, কোনোবাই যদি মাৰি পেলাই, তাইৰ অৱস্থা কি হব? তাইৰ হব লগা সন্তানক যদি কোনোবাই চোৰৰ পুতেক বুলি কয়, তাচ্ছিলা কৰে, সিহঁতে কেনেকৈ সহ্য কৰিব?

তাইক গভীৰ আবেগেৰে অঁাকোৱালি ধৰি মানুহটোৱে যেন কিবা আশ্বাস দিব বিচাৰিছিল। মানুহটো সঁচাই ভাল হৈছিল। সঞ্চিত ধন যেতিয়া শেষ হৈছিল, ধাৰলৈ লোৱাৰ থলো নাইকীয়া হৈছিল, দুদিনমান লঘোনে থকাৰ পিছত মোনাৰ ভিতৰত দাখন লৈ মানুহটো এদিন চহৰলৈ গৈছিল।

দুখ-আনন্দৰ এক মিশ্ৰ অনুভূতিত তাইৰ হিয়াখন জ্বলা-কলা হৈছিল। আৰু যোৱা ছটা বছৰত মানুহটোৰ আয়ুস পোন্ধৰ বিশ বছৰহে বাঢ়ি গ'ল। কথাবোৰ ভাবিলে তাইৰ নিজকে অপৰাধী যেন লাগে। কঠিন শ্ৰমৰ মাজলৈ ঠেলি দি তাইয়ে মানুহটোক ক্ষয়ৰ গৰাহত পেলাই দিয়া নাই নে?

সেইবাবেই, অনিচ্ছা সত্বেও তাই মহাজনৰ ঘৰত কাম কৰিবলৈ গৈছিল। তাইও উপাৰ্জন কৰিব পাৰিলে, মানুহটোৱে কিজানি মাজে মাজে জিৰণি লব পাৰেই। কিন্তু বুঢ়া বয়সতো মহাজনৰ তাইলৈ যি চকুৰ চাৱনি, ঘৃণাৰে তাইৰ বুকু ভৰি পৰিছিল।

মাত্ৰে লাহে ভাৰ হৈছিল মহাজনৰ ঘৰত তাই যেন নিৰাপদো নহয়। তাই যাবলৈ এৰি দিছিল। মানুহটোৰ অহৰ্নিশেষ তাইক জুমুৰ দি ধৰিছিল।

সেয়ে লোনটো পোৱাৰ সম্ভাৱনাত তাইৰ বুকুত নিতৌ নতুন সপোনে গাজালি মেলি উঠিছিল। টকা পাঁচ হাজাৰ পালে মানুহটোক এখন দোকান কৰি দিব। ছাগলী কেইটামান আনিব পাৰিলে আৰু নিয়মিত ভাবে সূঁতা পাই থাকিলে, তাঁত আৰু ছাগলীৰ উপাৰ্জনেৰে তাইয়ে ঘৰখন চলাব পাৰিব। দোকানৰ লাভখিনিৰে ধাৰো মাৰিব, দোকানখনো ডাঙৰ কৰিব। মানুহটোও ভাল হব আৰু ছলি দুটাৰো ভৱিষ্যত। সঁচাই টকা পাঁচ হাজাৰ আহিব। অথবা সৰগখন পৃথিৱীলৈ নামি আহিব ;

কিন্তু মাত্ৰ দুশ টকা ক'তো বিচাৰি নোপোৱা বাবেই লোনটো নহ'ল। আৰু লোন পোৱা ভোগৰাম-যদুৰাম আজি উখল-মাখল কৰি সপৰিয়ালে পূজা চাবলৈ যোৱা দৃশ্যটো চাই তিল তিলকৈ গঢ়ি উঠা সপোনৰ সোনালী সৌধৰ ভগা টুকুৰাবোৰলৈ -- তাই আকৌ দুচকু ভৰাই চাইছে। ছলি দুটাৰ কান্দোন তাইৰ কানত বৈ বৈ বাজিছে। ভোগৰাম যদুৰামৰ ছলিৰ গাত নতুন কাপোৰ দেখি দুয়ো যে কেনেকৈ কান্দিছিল 'মাই, আমাকো পূজাৰ কাপোৰ লাগে -।''

সিহঁতৰ কাপোৰৰ কথা তাই ভবা নাই। ভাল কাপোৰ নাপালেও সিহঁত নাঙঠ হৈ নাথাকে দালি-মাংস নাপালেও লঘোনে নাথাকে যদিহে মানুহটো ভালে থাকে। কিন্তু এই দেহাটোৰ সদায় দা-কুঠাৰ মাৰি থাকিলে, মানুহটো কিমান দিন টিকিব ? ভগ-ৱানে নকৰক, কেতিয়াবা যদি তেওঁৰ কিবা হয়। সন্ধিয়া তুলসী তলত চাকি জ্বলাই সদায় কৰা প্ৰাৰ্থনাৰ কথাখিনি তাই মনে মনে আওৰালে -- ''প্ৰভু, তেওঁক যেন ভালে-কুশলে বহুকাল জীয়াই ৰাখা। লাগিলে মোক মাৰি নিবা। তেওঁৰ বা আমাৰ কাৰো যেন একো অসুখ'বিসুখ নকৰা। মানুহটো পৰি থাকিলে চাৰিটা পেটৰ কি অৱস্থা হ'ব ? চিকিৎসা কৰিবলৈও যে আমাৰ একো নাই প্ৰভু--।'

আজি কিন্তু ভগৱানৰ প্ৰতি প্ৰাৰ্থনাখিনি আওৰাই আনদিনৰ দৰে তাই আত্মতৃপ্ত হ'ব পৰা নাই। অতীত ভবিষ্যতৰ বহুতো কথাই তাইক জুমুৰি দি ধৰিছে। কঠোৰ পৰিশ্ৰমৰ মাজলৈ ঠেলি দি মানুহটোক তাই নিজে অসুখ-বিসুখ আৰু মৰণৰ মুখলৈ আগবঢ়াই দিছে নেকি ? তাই যেন ক'ৰবাত বৈধব্যৰ বুকু ভগা শোকৰ বিননি শুনিছে, ছলিহাল নিঠৰুৱা হোৱাৰ শংকাই তাইক তুঁহ জুইয়ে পোৱাদি পুৰিছে --।

(তিনি)

চিনাকি হাতৰ পৰশত ৰত্নাকৰৰ চকামকা ঘুমটি ভাগি গ'ল। তাৰ বুকুত হাত থৈ কাষতে বহি আছে সাৱিত্ৰী। আঢ়ৈ বছৰমানৰ মূৰত তাই এনে-দৰে মাজৰাতি উঠি আহিছে। দেহত যৌৱনৰ জোৱাৰ মাৰ নগলেও দুয়ো কাহানিবাই নিজকে বুঢ়া-বুঢ়ী সাজিছে। আপা-আপী দুটা জনম দি ইতিমধ্যেই যি পাপ কৰিছে, সেই পাপ কৰাৰ ইচ্ছা আৰু সিহঁতৰ নাই।

ৰত্নাকাৰে দুহাতৰ মুঠিত সাবিত্ৰীৰ হাতখন সুমু-ৱাই ল'লে। মুহূৰ্ত মুহূৰ্তকৈ সময় আগবাঢ়ি গৈ থাকিল। কাৰো মুখতে কথা নাই. ঘন ঘন শ্বাস-প্ৰশ্বাসৰ মাজে মাজে ওলাই আহিছে দীঘল হুমুনিয়াহ। নিশাহৰ উত্তাপ গাত লৈ দুয়ো যেন অনুভৱ কৰিছে পৰস্পৰৰ হতাশাচ্ছন্ন বুকুৰ বিষাদ। নীৰৱতাই সৰৱ ভাষা হৈ দুয়োকে শুনাইছে দুয়োৰে ব্যৰ্থভৰা বুকুৰ হাহাকাৰ।

কঁপা কঁপা মাতেৰে ৰত্নাকৰে ক'লে ''মই এটা কথা ভাবিছোঁ।'' সাবিত্ৰীয়ে যেন দেহৰ সমস্ত বল দি উচ্চাৰণ কৰিলে ''কি'' ?

নীৰৱতাই আকৌ সিহঁতৰ হুমুনিয়াহবোৰ স্পষ্ট কৰি তুলিলে। সন্ধিয়াৰ পৰা ৰত্নাকৰে ভাবি থকা কথাটো ওলাই আহিব খুজিও পিছুৱাই যায়। লাজ নে সংকোচ নে ভয়ে যেন তাৰ কণ্ঠৰ দুৱাৰ বন্ধ

কৰি দিয়ে। এবাৰ সি সাবিত্ৰীৰ হাতখন সজোৰে মুঠি মাৰি ধৰিলে, যেন কথাটো ক'বলৈ শক্তিহে আহৰণ কৰিলে— "ধাৰলৈ বিচাৰিলেও আমাক কোনেও টকা নিদিয়ে।

বিক্ৰী কৰি পৰিশোধ কৰিবলৈ বা ধাৰত পৰি কাঢ়ি নিবলৈও যে আমাৰ একো এটা নাই। সেয়ে কাৰোবাৰ পৰা মনে মনে টকা অলপ আনো বুলি ভাবিছো। খাবলৈ নহয়, আমি আগতে ভবা মতে কামবোৰ কৰিম। আমাৰ অৱস্থা যেতিয়া ভাল হ'ব, টকাখিনি মনে মনে ঘুৰাই দি আহিম। তই কি কৱ ?"

সাবিত্ৰীয়ে আনখন হাতো ৰত্নকৰৰ দুহাতৰ মুঠিত সুমুৱাই দিলে "তুমি যি ভাল দেখা।"

পুনৰ দুয়োৰে নীৰৱতাত গভীৰ ৰাতি গহীন হৈ পৰিল। সাবিত্ৰীয়ে দুয়োহাতেৰে ৰত্নাকৰৰ কঠুৱা হাত দুখন মোহাৰি থাকিল। কিছুপৰ পিছত তাই অনুচ্চ-স্বৰে কলে 'মন্ত্ৰী এম এল এবিলাকেও বোলে হেজাৰ হেজাৰ টকা ভেটি খায়। অফিচৰ কেৰাণী অফিচাৰ-বোৰে ঘোচ খোৱা কথা আমি জানোৱে। দোকানী-বোৰেও চাউল দালিত শিল-বালি মিহলায়। এই বিলাকো চোৰৰ কামৰ নিচিনাই।"

তাৰ পাছত কথাই কথাই গঢ়লৈ উঠিল এটা নিৰস-নিপানী পৰিকল্পনা। কাইলৈ সপ্তমীৰ পিছদিনা অষ্টমী। গাঁৱৰ সোঁমাজতে গোঁসাইঘৰৰ চোতালত দুৰ্গাপূজাৰ মহামেলা অনুষ্ঠিত হৈছে। সিদিনা দিনত ছাগলি বলি পৰিব। সন্ধিয়া আৰতি লগোৱাৰ পিছত ৰাতি অঞ্চলটোৰ ডেকাহঁতে থিয়েটাৰ কৰিব। হেজাৰ বিজাৰ মানুহেৰে পূজাথলী খদমদম লাগিব।

মহাজনৰ বাহিৰে ঘৰৰ আন সকলো প্ৰতিবছৰে থিয়েটাৰলৈ যায়। সিদিনাও নিশ্চয় যাব। আৰু সিদিনাই কামটো কৰিব লাগিব। কামটো কৰি ৰত্নাকৰ আৰু ক'ৰবালৈ গুচি যাব। তিনি-চাৰিদিন পিছতহে ঘৰলৈ ঘুৰি আহিব।

ভবা মতে কাম।

পিছদিনা পুৱাই ৰত্নাকৰে ক'ৰবাত ঠিকাদাৰৰ তলত কাম কৰিবলৈ ওলাই গ'ল।

পুৱাৰ পৰা দুপৰীয়া হ'ল, দুপৰীয়াৰ পৰা সন্ধিয়া হ'ল আৰু তাৰ পাছত ৰাতি হ'ল। ল'ৰা-ছোৱালী দুটাই পিতাকক বিচাৰি সাবিত্ৰীক দিগদাৰি দিবলৈ ধৰিলে। বিয়াৰ পিছত এই প্ৰথম মানুহটো নথকা ঘৰখন সাবিত্ৰীৰো বৰ উদং উদং লাগিল। যাবৰ সময়ত পাঁচ টকা তাই জোৰ কৰি দি পঠাইছে। কিন্তু টকাকেইটাৰ মায়াত মানুহটো কিজানি লঘোনে থাকিব। ভাবি ভাবি ল'ৰা-ছোৱালীহালক দুমুঠি ভাত খুৱাই সাবিত্ৰী লঘোনে পৰি থাকিল।

অষ্টমী ৰাতি। হঠাতে মহাজনৰ টোপনি ভাগি গ'ল। কাষৰে মহাজনীৰ কোঠাত কিবা টুং-টুং শব্দ। চোৰ চোৰ বুলি মহাজনে চিঞৰি দিলে। ঘৰে ঘৰে ঘৰৰখীয়া বুঢ়াবোৰ ওলাই আহি মহাজনৰ ঘৰ ঘেৰি পেলালে——।

চিঞৰ এটা মাৰি সাবিত্ৰী খকমকাই বিচনাত উঠি বহিল। বাহিৰত কাহিলি কাহিলি পুৱা হৈছে। পুৱতি নিশাৰ সপোন নফলাকৈ নাথাকে——।

ক'ত যায় তাই এতিয়া কত মৰে তাই ?

ভাবোতে ভাবোতে সূৰ্যটো আহি মুৰৰ ওপৰত উঠিল। অলপ পিছতে ভাটিবেলা হ'ব, সন্ধিয়া হ'ব ৰাতি হ'ব। আৰু গড়াল বগাই ভঙা হাৱাখিড়িকী-টোৰে মানুহটো মহাজনীৰ কমত সোমাব আৰু——

পোৰণি বান মৰা মানুহৰ দৰে সাবিত্ৰী ইচাট-বিচাটকৈ ঘূৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে। ক'তো বহিও থাকিব নোৱাৰে, থিয় হৈও থাকিব নোৱাৰে, শুইও থাকিব নোৱাৰে। মাজে মাজে উঠা জ্বৰটো উঠি মানুহটো যদি ক'ৰবা'ত পৰি থাকিলহেঁতেন।

ক'ত আছে জনা হলে'ও তাই দৌৰি গ'লহেঁতেন— নালাগে টকা। কিন্তু ক'ত যায় এতিয়া, কি কৰে তাই ?

উমি উমি জ্বলি থকা শংকাৰ জুইকুৰা আন্ধাৰ হোৱাৰ লগে লগে সাবিত্ৰীৰ বুকুত দপদপাই জ্বলিবলৈ

গল্প

মানুহ

দেৱেন চন্দ্ৰ ডেকা
স্নাতক, দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

ৰাতিপুৱা বিচনাৰ পৰা উঠি গা-পা ধুই আঠমান বজাত মোৰ বন্ধু জাকিৰৰ লগত কাছাৰীলৈ বুলি ওলালোঁ। বতৰ সেমেকা যদিও সিমান ঠাণ্ডা নহয়। দুয়ো খোজকাঢ়িয়ে আগবাঢ়িলোঁ। বহুদিনৰ মূৰত আমি লগালগি হৈছোঁ। এনেদৰে লগ হ'লেই আমাৰ মাজত নিৰন্তৰ আলোচনা চলে। হৈ যোৱা বহু ঘটনাক লৈয়েই আমাৰ মাজত আলোচনা হয়। অৱশ্যে আমি জানো যে আমাৰ এনে আলোচনাই সমাজৰ বৰ বৰ [illegible]লোক সকলৰ মুখা খুলিব নোৱাৰে। তথাপি আজিও আমাৰ তেনে আলোচনাৰ ব্যতিক্ৰম নহ'ল। [illegible] যেন লাগিলেও সমাজৰ ব্যাধিস্বৰূপ কিছুমান বিষয় লৈ আমাৰ মাজত দ্বন্দ্বও উপস্থিত হ'ল।

পল্টনবজাৰ পাৰ হৈ অলপ দূৰ গৈছোঁ, এনেতে [illegible] পতিত আহি থকা কেণ্টাৰ এখনে নিয়ন্ত্ৰণ হেৰু-ৱাই ৰাস্তাৰ দাঁতিত বহি থকা অৰ্দ্ধনগ্ন বাৰ-তেৰ বছৰীয়া ছোৱালীজনীক খুন্দা মাৰি গুচি গ'ল। মানুহ-বোৰৰ অলপ গোট খালে, অলপ পাছতে কেৰাহীকৈ চাই আঁতৰি গ'ল। সকলো ব্যস্ত। ফুটপাথৰ ছোৱালী-জনীৰ খবৰ ল'বলৈ সামাজিক প্ৰাণীবোৰৰ সময় ক'ত? কোনো শব্দ কৰা নাছিল তাই, হয়তো দুৰ্ঘটনাৰ আগতেই তাইৰ গাত তেনে শক্তি নাছিল। ভোকৰ জ্বালাত হয়তো তাই কেইবাদিনো ছটফটাই আছিল। জীপ, অ'টো, ৰিক্সা, মাৰুতি সকলোবোৰেই ওচৰেদি চলি থাকিল। ওচৰেদি খোজকাঢ়ি যোৱা মানুহ-বোৰৰ কিছুমানে 'ফুটপাথৰ' বুলি মন্তব্য কৰি নিৰু-দ্বেগে আঁতৰি গ'ল।

আমি অবাক! মৃত্যুৰ লগত যুঁজি যুঁজি ভাগৰি পৰা নিঃসহায় ছোৱালীজনীৰ কথা ভাবিবলৈ এইখন সমাজৰ মানুহবোৰৰ সময় নাই। সময় যেন তেওঁলোকৰ বাবে জীৱনতকৈও বহু মূল্যবান। ছোৱালীজনীৰ আহত শৰীৰৰ শুকান এডোঙা তেজ ৰাস্তাৰ ওপৰেদি বৈ যাবলৈ ধৰিলে। হয়তো অলপ পিছতে তাৰ ওপ-ৰেদি মাৰুতিৰ চকাও নিশব্দে বাগৰি যাব।

ততাতৈয়াকৈ তাইৰ জঠৰ মৃদু স্পন্দিত শৰীৰটো চিকিৎসাৰ বাবে লৈ গ'লো। চিকিৎসালয়ৰ ওচৰ পোৱাত জাকিৰক তাইৰ ওচৰত থৈ হোটেল এখনলৈ দৌৰা-দৌৰিকৈ পানী আনিবলৈ গ'লো। মানুহবোৰে মাথো চাই আছিল; কৰিবলৈ যেন একোৱেই নাই। পানীগিলাচ লৈ আহি দেখিলোঁ, এতিয়া আৰু পানীৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। মই এক ব্যৰ্থতাৰ হুমুনিয়াহ কাঢ়ি স্তব্ধ হৈ ৰ'লো। □

গল্প

বৰষা ঋতুৰ গান

মৃদুল সোনোৱাল
উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বৰ্ষণমুখৰ ক'লা ডাৱৰৰ মাজত নীলা আকাশখন প্ৰায় হেৰাই গৈছিল। বৰষুণৰ লগে লগে বতাহো বলি আছিল কেতিয়াবা জোৰেৰে কেতিয়াবা লাহেকৈ। চাহপাতৰ কেঁচা গোন্ধে সুৰভিত কৰিছিল চৌদিশ।

বহুসময় ধৰি নিবিড় তন্ময়তাত মানস নিমজ্জিত। বন্ধৰ দিনবোৰ এনেকৈয়ে পাৰ কৰি দিয়ে। কেতিয়াবা ছবি আঁকে, কেতিয়াবা গান শুনে। মন গ'লে দুই এটি গানৰ কলিও আওৰাই মাজে মাজে।

সন্মুখৰ সেউজী বাগিছাখন বহু দূৰলৈ বিস্তীৰ্ণ হৈ আছে। গছ-পাতবোৰ বসন্তৰ সজীৱতা লৈ নতুন পাতেৰে জাতিষ্কাৰ। হাতৰ কাপটো থৈ মানসে উঠিল। ভাবিলে এখন ছবিকে আঁকা যাওঁক। সি সৰুৰে পৰা সুন্দৰ ছবি আঁকিছিল। বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত পুৰস্কৃতও হৈছিল। বহুতে তাক আৰ্ট স্কুলত ভৰ্তি হ'বলৈ কৈছিল, কিন্তু বহু কথা চিন্তা কৰি সি এই পথ নল'লে। দেউতাকৰ প্ৰভিডেণ্ট ফাণ্ডৰ সামান্য টকা আৰু বিধবা মাকৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব লৈ আৰ্ট কলেজৰ সপোন দেখাটো অলিক কল্পনা মাথোন।

ছবিখন আঁকি মানসে চাহৰ কাপটো মুখলৈ নি লগে লগে আঁতৰাই আনিলে, একেবাৰে বৰফ হৈ গৈছে।

লগুৱা ল'ৰাটোক পুনৰ একাপ চাহ দিবলৈ কৈ টেবুলৰ পৰা আলোচনী এখন টানি আনিবলৈ গৈ দেখা পালে টেবুলত এখন চিঠি।

যোৱাকালি ৰাতি কামৰ পৰা আহি পোনেই বিচনাত পৰাত চকুত নপৰিল। চিঠিত কোনো ডাকঘৰৰ ষ্টাম্প নাই, হাতৰ আখৰো অচিনাকি।

কাম কৰা ল'ৰাটোক সুধি গম পালে কোনো ড্ৰাইভাৰ ধৰণৰ লোকে কালি চিঠিখন দি গৈছে।

মানসে চিঠিখন খুলি দেখিলে তাত মাথো কেইটিমান শব্দহে লিখা আছে।

....

মানস

আজি দুপৰীয়াৰ সময়কণ মোৰ কাৰণে ৰাখিবানে? প্ৰয়োজনীয় জৰুৰী কাম থাকিলে নেলাগে। ওচৰতে আছো যেতিয়া কেতিয়াবা পুনৰ দেখা হ'ম।

— বন্ধু

চিঠি পঢ়ি সি ভাবিবলৈ ধৰিলে এই নামহীন বন্ধুজন বাৰু কোন? সমৰ, চাকিল, কাবেৰী নে অনুলেখা? হাতৰ আখৰবোৰ চালে কোনোবা ছোৱালীৰ হাতৰ আখৰ যেনেই লাগে।

মনত উত্তেজনা জাগিলেও সেই মুহূৰ্তত তাৰ কিবা কৰাৰ একো উপায় নাছিল। কাম কৰা লৰাটোক ৰুমকেইটা পৰিষ্কাৰ কৰিবলৈ কৈ সি ফুলনিলৈ আহিল। বৰষুণ দি আছে তেতিয়াও লাহে লাহে। কেইপাহমান ফুল ডালেৰে সৈতে ছিঙি নি সি ড্ৰইং ৰুমত সজালে। সৰুৰে পৰা এই অভ্যাস। ছোৱালী নথকা ঘৰখন সিয়েই সজাই পৰাই ৰাখিছিল। মাক বেছিভাগ সময় পাকঘৰ-পূজাঘৰ লৈয়ে ব্যস্ত হৈ থাকিছিল। আজিও তাৰ এই অভ্যাস জীপাল হৈ আছে। এই সৰু বঙলাটো সি তাৰমতেই সজাই তুলিছে। এনেও তাৰ ভিতৰত এটি শিল্পীসত্বা লুকাই আছেই।

কিমান সময় যে সন্মুখৰ গছ গছনি বোৰলৈ চাই আছিল। লাহে লাহে তাৰ চকুৰ পৰা এই গছ-গছনিবোৰ মচ খাই আহিব ধৰিলে। চকুৰ আগত ভাঁহি উঠিল ইউনিভাৰ্চিটিৰ দিনবোৰ। একেখন কলেজৰ পৰাই সিহঁত পাঁচ বন্ধু পাচ কৰি ইউনিভাৰ্চিটিত ভৰ্তি হৈছিল। সিহঁত মানে সমৰ, চাকিল, কাবেৰী, অনুলেখা আৰু সি। কিমান যে আনন্দমুখৰ আছিল সেই দিনবোৰ।

প্ৰীতি, ভাল অভিমান, কাজিয়াৰ মাজেৰে পাৰ কৰিছিল সিহঁতে দিনবোৰ। তাৰ মাজত মানস আৰু অনুলেখা— দুয়ো দুয়োৰে প্ৰতি কিবা এক বুজিব নোৱাৰা আকৰ্ষণ অনুভৱ কৰিছিল। মানসে কেতিয়াবা যদি আন কোনো ছোৱালীৰ লগত ঘনিষ্ঠভাবে কথা পাতে, অনুলেখাই কিবা এক বুজাব নোৱাৰা অভিমানত জ্বলি পুৰি মৰিছিল। সেইদিনা হয় দুয়োৰে মাত বন্ধ। কিন্তু দুয়ো দুয়োকে মনে মনে ভাল পালেও মুখফুটাই কোনোদিনেই মনৰ কথা জনোৱা নাছিল। বন্ধুবৰ্গৰ কোনেও গম পোৱা নাছিল।

প্ৰেমক জানো লুকাই ৰাখিব পাৰি? এদিন নহয় এদিন সেয়া প্ৰকাশ পাবই। মানস-অনুৰ প্ৰেমো এদিন সকলোৰে আগত প্ৰকাশ পাইছিল অভাৱনীয় ভাবে।

এবাৰ বন্ধৰ দিনত আটাইকেইজন বন্ধু লগলাগি দুটি ভ্ৰমণত ওলাইছিল। দূৰলৈ নহয়। অসমৰ আশে পাশে থকা ৰাজ্য কেইখনকে চোৱাৰ মানসেৰে। প্ৰথমেই গৈছিল অৰুণাচললৈ। তাৰ সহজ-সৰল মানুহবোৰৰ ব্যৱহাৰত, প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যত মুগ্ধ হৈ পৰিছিল সিহঁত। বিশেষকৈ মানস আৰু অনুলেখা। বন্ধুবৰ্গৰ মাজত থাকিও সিহঁত দুয়ো কিছু বেলেগ বুলি যেতিয়া জানিলে আৰম্ভ হ'ল দুয়োৰে মাজত লুকাচুৰি খেলা।

তাৰ পিছৰে পৰা দুয়ো একেলগে ফুৰিছিল, নানা বিষয়ে আলোচনা কৰিছিল। তেনেকৈ এদিন ফুৰি ফুৰি পাহাৰীয়া জুৰি এটিৰ কাষৰ শিলত বহি দুয়ো দুয়োৰে মুখলৈ তন্ময় হৈ চাই আছিল। সেই দৃশ্যকে দেখা পাইছিল কাবেৰীয়ে। বাচ্ হৈ গ'ল ৰাতি আড্ডা গৰম। আটায়ে হাঁহি হাঁহি কৈছিল—

"লক্ষণ ভাল নহয়; হৃদয় ঘটিত গণ্ডগোল।"

লাজত দুয়ো প্ৰতিবাদ কৰিছিল যদিও শেষত হাৰ মানিলে। তাৰ পিছৰে পৰা কবলৈ গলে বন্ধুবৰ্গৰ হেঁচাত সিহঁত দুয়ো আৰু বেছি কাষ চাপি আহিল।

অহাৰ দিনা দুয়ো নাম নজনা এটি পাহাৰীয়া ফুলৰ পুলি জুৰিটোৰ পাৰতে গুজি থৈ আহিছিল কোনো দিনেই বিচ্ছিন্ন নোহোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰে।

দিন বাগৰি গৈছিল, আৰু ঘনিষ্ঠ হৈছিল দুয়ো। চহৰৰ পৰা কিছু নিলগত এটি সৰু ধুনীয়া ঘৰত বাস কৰিছিল মানস আৰু তাৰ মাক। অনুলেখা গলেই মানসৰ মাকৰ মুখ উজলি উঠিছিল। মৰমো কৰিছিল। সদায় লগ কৰিছিল দুয়ো দুয়োকো। কেতিয়াবা তাৰ ব্যতিক্ৰম হ'লেই অনুয়ে লিখিছিল—

—"তোমাক এদিন দেখা নেপালেই মোৰ ৰিক্ত মন তেতিয়াই পাল ছিঙা নাৱৰ দৰে ঔতৰি যায় দূৰলৈ আৰু দূৰলৈ। যেন হেৰাই যাব খোজে আশা আৰু স্বপ্ন।"

কেতিয়াবা কৈছিল — "তোমাৰ মুখৰ এষাৰ মাত, এটি সৰু সুন্দৰ হাঁহিক মই মোৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ সম্পদ বুলি ভাবোঁ মানস।"

কিন্তু আচৰিত, তাক ইমান ভাল পাইয়ো এদিন অনুলেখা আঁতৰি গৈছিল মানসৰ কাষৰ পৰা।

মাকৰ অনুমতি লৈ মানস এদিন অনুলেখাৰ ঘৰলৈ গৈছিল, অনুক নিজৰ কৰি ল'বলৈ বিচৰা কথা জনাবলৈ। অনুৰ মাকেই দেখা দিছিল, কৈছিল— "অনু আমাৰ এজনী মাথো ছোৱালী। তাইক সুখী কৰিবলৈ আমিও বিচাৰোঁ। তাই যিদৰে ডাঙৰ হৈছে তুমি তেনেকৈ তাইক ৰাখিব পাৰিবা জানো?

সেইদিনা অনুলেখাৰ মাকে মুকলিকৈ আপত্তি নকৰিলেও তাৰ যোগ্যতাৰ ওপৰত সন্দেহ প্ৰকাশ কৰিছিল। কিন্তু উচ্চ বংশৰ মৰ্য্যাদা তথা আভিজাত্যৰ গৌৰৱেৰে গৰ্বিত অনুলেখাৰ দেউতাকে তাক মুকলিকৈ অপমান কৰিছিল। তাৰ দৰিদ্ৰতা তথা বংশক লৈ ঠাট্টা কৰিছিল।

বাটেদি আহি থাকোঁতে তাৰ চকু পানীৰে ভৰি পৰিছিল। তথাপি মনৰ জোৰতেই সি ভাঙি পৰাৰ পৰা ৰক্ষা পৰিছিল।

পথত তাৰ কাৰণে বৈ আছিল অনুলেখা। তাৰ মুখতে সকলো' শুনিলে। অসহায় মুখে সুধিছিল ''এতিয়া কি কৰা যায় ?'

সি কৈছিল -- "উপায় আৰু কি। এতিয়া সকলো তোমাৰ ওপৰত। মই জোৰ কৰি তোমাৰ মা দেউতাৰ পৰা তোমাক কাঢ়ি আনিবলৈ নেযাওঁ। এই এমাহ তুমি তোমাৰ মনে কি বিচাৰে জানিবলৈ চেষ্টা কৰা। ভালদৰে ভাবি চোৱা কোন পথেৰে আগবাঢ়িবা। আৰু মোকো কেইদিনমান অকলে থাকিবলৈ দিয়া। মোক হৃদয়হীন বুলি নেভাবিবা। এই এমাহ ভালদৰে চিন্তা কৰি তোমাৰ ইচ্ছাৰে তোমাৰ পথ বাচি ল'বা। মোৰ ফালৰ পৰা তোমাৰ বাবে দুৱাৰ সদায়ে খোলা থাকিব।''

অনুলেখাই গম্ভীৰ হৈ কৈছিল — তুমি এটা চাকৰিৰ কথা চিন্তা নকৰা কিয় মানস ?'

—"তাৰ মানে তুমিও তোমাৰ মাৰ দৰেই ....।''

কথাখিনি আধাতে এৰিছিল মানসে।

বিশেষ একো নকৈ মানস আঁতৰি আহিছিল। লগ পাইছিল কাবেৰীক। সকলো শুনি খঙত জ্বলি উঠিছিল। কৈছিল— "মৰতীজনীক ৰেজিষ্ট্ৰী বিয়াৰ বন্ধনত বন্দী কৰিব লাগিছিল।

শুনি হাঁহিছিল মানসে — "শুকাই যোৱা ফুলক শকত সূতাৰে বান্ধি ৰাখিলে জানো কিবা লাভ হব। তেনে বন্ধন মই নিবিচাৰো।''

সেই এমাহৰ ভিতৰতে এদিন বহুদিনৰ আগতে দিয়া এখন দৰ্খাস্তৰ উত্তৰ আহিল : সুদূৰ অৰুণাচলত এটি প্ৰতিষ্ঠিত কোম্পানীয়ে নতুনকৈ খুলিবলৈ লোৱা চাহ বাগিছাত সহকাৰী পৰিচালক পদৰ এপইন্টমেন্ট লেটাৰ।

ৰক্ষা পৰিছিল সি। চহৰখনত তাৰ উশাহ বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছিল। এতিয়া মুক্তি পোৱাৰ উল্লাসত নীল আকাশত মুক্ত বিহংগৰ দৰেই উৰিবলৈ মন গ'ল তাৰ সকলো বেদনা পাহৰি।

ঘৰখনৰ দায়িত্ব আত্মীয় এজনৰ গটাই দি কাকো একো নজনোৱাকৈ মাকক লৈ গুচি আহিছিল এই অৰুণাচললৈ য'ত এদিন সি আৰু অনুৱে একেলগে ফুৰিছিল, হাঁহিছিল।

অহাৰ দিনাই অনুলৈ এখন চিঠি ডাকত দি আহিছিল। লিখিছিল —

মৰমৰ

অনু

মোক বিচাৰিবলৈ চেষ্টা নকৰিবা। পাহৰি যোৱা। তোমাৰ আগৰ সকলো চিঠি পত্ৰৰ যোগেদি পঠিয়াই দিছো। তুমি নষ্ট কৰি পেলাবলৈ কৈছিলা কিন্তু মই পৰা নাছিলো। আলফুলে সাঁচি থৈছিলো। কিন্তু তুমিয়ে নাই, মই সাঁচি থৈ কি কৰিম। তুমি সুখী হোৱা। মই তোমাৰ পথৰ প্ৰতিবন্ধক নহওঁ।

— মানস।

কিমান অভিমানেৰে লিখিছিল সি। চিঠি পঢ়ি অনুলেখাৰ কি প্ৰতিক্ৰিয়া হৈছিল সেয়া জনাৰ আগ্ৰহ বা সময় কোনোটো'ৱে নাছিল মানসৰ। আঁতৰি আহিছিল চহৰৰ জনসমুদ্ৰৰ পৰা পাহাৰৰ সীমাহীন সৌন্দৰ্যত নিজকে পাহৰি থাকিবলৈ।

ইতিমধ্যে মানসৰ জীৱনৰ ওপৰেদি কেইবাটাও বসন্ত পাৰ হৈ গ'ল। পুলিতে ৰোপন কৰা চাহ গছৰ পুলিবোৰ এজোপা পূৰ্ণাংগ গছলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল। সি এইবোৰৰ মাজতে ব্যস্ত হৈ পৰিলে। এদিন মাকৰো মৃত্যু হ'ল। সি আৰু নিসংগ হৈ পৰিল। সি নিজকে কামৰ মাজতে ডুবাই ৰাখিলে। বিভিন্ন সামাজিক কামতো আগভাগ ল'লে। পাহাৰীয়া সহজ সৰল মানুহখিনিৰ উন্নতিৰ বাবে পাৰ্যমানে সহায়-সহযোগ আগবঢ়াইছিল।

এইবোৰৰ মাজত থাকিও মাজে মাজে সি বৰ নিসংগ অনুভৱ কৰে, পাহৰিব খুজিও পাহৰিব নোৱাৰে অতীতৰ কথাবোৰ।

এই দুখ-বেদনাৰ মাজতো তাক কিবা এক আশাই বান্ধি ৰাখিছে। আনৰ পৰা লুকাব পাৰিলেও সি নিজৰ পৰা তাক লুকাব নোৱাৰে। সঁচাকৈয়ে আশাই

[illegible] ৰাখে, দুখ বেদনা সহ্য কৰিবলৈ প্ৰেৰণা [illegible] আশা বৰ ছলনাময়ী, মোহময়ী।

[illegible] বেলৰ শব্দত তাৰ ভাৱত যতি পৰিল। [illegible] সি তললৈ নামি আহিল। দুৱাৰ মেলি [illegible] এগৰাকী নাৰী, গাত পাতল ৰেইনকোট [illegible] এটি ছাতি। পিছমুৱা হৈ থাকিলেও [illegible] পোৱাত অসুবিধা নহ'ল। কিন্তু আচৰিত, [illegible] বাৰধানতে সি পাহৰি পেলাইছিল [illegible] অতি প্ৰিয় অতি পৰিচিত হাতৰ আখৰবোৰ।

[illegible] ওলাই আহিল। ক'লে — "ভিতৰলৈ [illegible] আহা।"

অনুলেখাই গাৰ ৰেইনকোটটো খুলি বাহিৰৰ [illegible] ৰেলিঙত আঁৰি থলে আৰু মানসৰ পিছে [illegible] ঘৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই আহিল।

[illegible] ৰুমত বহিবলৈ কৈ ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল [illegible]।

অনুলেখাই বহি বহি ৰুমটোৰ চাৰিওফালে দৃষ্টি [illegible]। কি সুন্দৰ ৰুচিৰ চিহ্ন ৰুমটোৰ। ছবিৰ [illegible] সজাই তুলিছে মানসে।

[illegible] ভুৰ পৰি গ'ল অনুলেখাৰ। অধীৰ আগ্ৰহেৰে [illegible] ওলাই অহালৈ বৈ থাকিল।

[illegible] ভিতৰলৈ গৈ মানসে কাম কৰা ল'ৰাটোক [illegible] যোগাৰ দি চাহ আনিবলৈ কৈ ওলাই আহিল। অনুলেখাৰ মুখামুখিকৈ চোফাত বহি পৰিল।

[illegible] হৈ অনুলেখাই মানসৰ মুখলৈ চাই থাকিল। [illegible] লেও মুখখন আগতকৈ বেছি ৰঙা বগা [illegible] ছে মানসৰ।

মানসে ম্লান হাঁহিৰে সুধিলে, "কি চাইছা? অনুলেখাই তলমূৰ কৰিলে। কিছুসময়ৰ পিছত [illegible] ক'লে, "তোমাক খুব বিচাৰিছিলোঁ, কিন্তু [illegible] খবৰ মোক কোনেও দিব পৰা নাছিল।"

—"কিয় বিচাৰিছিলা। মোৰ হৃদয়ক আকৌ [illegible] দিবলৈ?"

—"তেনেকৈ নক'বা মানস। তুমি কিয় মোৰ বাবে কেইটামান দিন অপেক্ষা নকৰিলা। নিজৰ মনটি প্ৰস্তুত কৰি লবলৈ কিছুসময় লাগিছিল আৰু যিদিনাই প্ৰস্তুত হৈ ওলাইছিলো দেখো তুমি আঁতৰি গৈছা কাকো একো নজনোৱাকৈ। মোক অলপ ভাবিবলৈ কিয় সময় নিদিলা মানস?"

—"সেইবোৰ অতীতৰ কথা বাদ দিয়া। তোমাৰ মা দেউতাৰ খবৰ কি?, কৈছিল মানসে।

—"দেউতা নাই। দুবছৰ হ'ল ঢুকোৱা। মা মোৰ লগে লগে আছে। মানস, তোমাক পাবলৈ যিদিনাই ঘৰৰ পৰা ওলাইছিলোঁ, তাৰ পিছত আৰু ঘৰলৈ ঘূৰি নগ'লো। এখন মিচনাৰী স্কুলৰ চাকৰি এটা যোগাৰ কৰিছোঁ।"

মানসে একো নকৈ বহি থাকিল। অনুলেখাই কৈ যাব ধৰিলে —

—"ইয়ালৈ আহিয়ে স্কুলৰ ডনেশ্বন বহীত তোমাৰ নামটো পাই আচৰিত হৈছিলো। বস্তুতক সুধি তোমাৰ ঠিকনাটো উলিয়ালোঁ।

—"ঠিক কলম্বাচে আমেৰিকা আবিষ্কাৰ কৰাৰ দৰেই লাগিল নহয়জানো?" মানসৰ কথাৰ ধৰণ দেখি হাঁহি উঠিল অনুলেখাৰ। মানসেও হাঁহিলে।

ল'ৰাটোৱে চাহ দি গ'ল। মানসে হাত আগবঢ়াব লওঁতেই অনুলেখাই হাত পাতি ললে টি পটটো। দুকাপ চাহ বাকি মানসৰ কাপত চেনি দিবলৈ লওঁতেই মানসে মিছাকৈ কৈ উঠিল—

মই আজি-কালি চাহত চেনি নেখাওঁ। তুমিয়ে লোৱা।

অনুৱে সন্ধানী দৃষ্টিৰে তাৰ চকুলৈ চাই সুধিলে, "বিয়া কৰোৱা নাই?"

—"সেইবোৰ কথা নুসুধিবা মোক। মোৰ দিবলৈ নতুন খবৰ একোৱেই নাই। তোমাৰ কথাকে কোৱা। তুমি নিশ্চয় মা-দেউতাৰ ইচ্ছামতেই সংসাৰ পাতিলা? কেনে লাগিছে?"

মানসৰ কথাত বিষণ্ণ হৈ পৰিল অনুলেখা। দুচকুত বিৰিঙি উঠা দুটোপাল চকুৰ পানী মানসৰ অলক্ষিতে

মোহাৰি ললে।

অনুলেখাই ক'লে— "মানস, তোমাৰ ওচৰত মই অন্যায় কৰিছোঁ, তুমি নিজকে কষ্ট নিদিবা। মোক সেই অন্যায়ৰ প্ৰায়শ্চিত কৰিবলৈ দিয়া।"

মানসৰ মুখ কঠিন হ'ল। ভাঁহি উঠিল অভিমান। অনুৰ ওপৰত নে ভগৱানৰ ওপৰত বুজা নগ'ল।

সি ক'লে — মই জীৱনত এজনী ছোৱালীকেই ভাল পাওঁ আৰু সেই ভালপোৱাক চিৰজীৱন বুকুৰ মাজত সাঁচি ৰাখিম। হৃদয়ৰ উচ্ছাস আবেগ আৰু কৰুণা মিলাই মোৰ এই ভালপোৱাক সৰু কৰিবলৈ নিবিচাৰিবা। মই সকলো সহ্য কৰিব পাৰোঁ, সহিব নোৱাৰোঁ আনৰ কৰুণা। এই বিষয়ে আৰু কথা নপতাটোৱে মই বিচাৰোঁ, মিচ অনুলেখা গোস্বামী।"

উঠি থিয় হ'ল অনুলেখা। বুকু ফাটি ওলাই আহিব খোজা বেদনাখিনি মানসৰ আগত প্ৰকাশ হ'বলৈ নিদিলে। মানস হেৰাই গ'ল কোনো অচিন দিগন্তত। এইজন সেই মানস কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে, ৰেইনকোট আৰু ছাতিটো লৈ বৰষুণত তিতি তিতি ওলাই আহিল। আশা কৰিছিল মানসে পিছৰ পৰা এবাৰ হ'লেও মাতিব। কিন্তু মানস ভিতৰৰ পৰা ওলায়ে নাহিল।

পাৰ ভাঙি ওলাই অহা দুচকুৰ চকুপানীবোৰ বৰষুণে বাৰে বাৰে ধুৱাই নিবলৈ ধৰিলে। যেন তাইৰ বেদনাবোৰ উটাই নিব নিজৰালৈ, নিজৰাই নিব নদীলৈ আৰু নদীয়ে নিব বিস্তৃৰ্ণ সাগৰৰ বহল বুকুলৈ।

বৰষুণৰ মাজেৰে কলৈ গৈছে অনুলেখাই নিজেই গম পোৱা নাই। যেন তাইৰ মনটো নিৰলাত একান্ত নিৰ্জনতাত নিজৰ স'তে মুখামুখি হবলৈ আগবাঢ়িছে। এটা সময়ত তাই সেই ইউনিভাৰ্চিটিত পঢ়ি থাকোতে অহা জুৰিটোৰ কাষ পালেহি। তাইৰ মনত অতীতৰ সেই মধুৰ দিনবোৰ চকুৰ আগত ভাঁহি উঠিল।

মনত পৰিল সেই তেতিয়াই মানস আৰু তাই কই থৈ যোৱা অচিন ফুলৰ পুলিটোলৈ। আছেনে বাৰু এতিয়াও! তাই আগবাঢ়ি গ'ল সেই ঠাই-টুকুৰালৈ। পুলিটো সিহঁতৰ প্ৰেমৰ দৰেই মৰহি গ'ল নেকি?

তাই গৈ দেখা পাইছিল। সেই ঠাইত এজোপা পূৰ্ণাংগ জোপোহা গছ। ধুনীয়া ফুলেৰে গোটেই গছজোপাকেই ঢাকি ৰাখিছে। তাই লৰবি গ'ল। কিন্তু......।

ফুলজোপাৰ কাষত বৈ আছিল মানস। তাইক দেখি সি সেই তাহানিৰ চিৰ পৰিচিত মিঠা হাঁহিৰে, যি হাঁহি চাবলৈ আজি তাই তাৰ ঘৰলৈ গৈ বিমুখ হৈ উভতি আহিছিল, সেই হাঁহিটো লৈ মানসে দুহাত মেলি দিছিল। অনুলেখা বৈ থাকিব নোৱাৰিলে। দৌৰি গৈ মানসৰ দুবাহুত সোমাই বুকুত মুখ গুজি হুক হুকাই কান্দি উঠিল।

—"তুমি নিষ্ঠুৰ মানস, তুমি খুব নিষ্ঠুৰ।" তাইৰ এই কান্দোন আছিল আনন্দৰ। হেৰাই পোৱাৰ কান্দোন। মানসে আলফুলে তাইৰ মূৰত হাত বুলাই দিছিল। □

উপলব্ধি

শ্ৰীঅনুভা দেৱী
একাদশ শ্ৰেণী

[illegible] পৰিয়ালৰ ছোৱালী গায়ত্ৰী। মাক [illegible] গায়ত্ৰীৰ সৈতে এখনি সুখী সংসাৰ। তথা- [illegible] মাজতেই আউল লাগি যায়। চৰিত্ৰ [illegible] সৈতে গায়ত্ৰী সাইলাখ দেৱীস্বৰূপা। [illegible] এজনী ভাল সংগীতৰ শিল্পী হোৱা। কিন্তু [illegible] লক্ষ্যত উপনীত হোৱাত বাধা স্বৰূপে থিয় [illegible] দেইতাক। ছোৱালীয়ে ঘৰৰ বাহিৰত নাচ- [illegible] ফুৰাৰ মাক দেউতাক সম্পূৰ্ণ পৰিপন্থী।

[illegible] টেবুলত বহী কিতাপখন মেলি এইবোৰ [illegible] চিন্তা কৰি আছিল তাই। মাকে যে কেতি- [illegible] কাষতে থিয় হৈ আছে তাইৰ গমেই [illegible] মাকক পিছফালে থিয় হৈ থকা দেখি [illegible] উঠিল। তাই তেনেকৈ উঠা দেখি মাকে [illegible]— "গীতু, তই পঢ়ি আছনে, কিবা অইন কথা [illegible]?" মাকৰ প্ৰশ্নৰ কোনো সমিধান নিদি [illegible] ক'লে— "মা, এইবাৰ বিহুত মোৰ লগৰ [illegible]বোৰে, নাচিব আৰু তত মোক গান গাবলৈ [illegible] জানা মা, ৰমেনদাই মোক গান গোৱাৰ [illegible] বাবে বাবে কৈ গৈছে। মোক গান গাবলৈ [illegible]?" ইমান পৰে গায়ত্ৰীৰ কথা শুনি [illegible] মাকে ক'লে— "বিহুতনো তই কেনেকৈ গান [illegible] বি? আজি কালি এনেয়ে দিন কাল [illegible] তাতে ইমান মানুহৰ মাজত তই কেনেকৈ [illegible] পাৰিবি? ছোৱালীয়ে এনেকৈ নাচ গান [illegible] কুৰাৰ কোনো অৰ্থ নেদেখো। মাকৰ [illegible] গায়ত্ৰীয়ে ক লে—" মইতো অকলে নাযাওঁ, [illegible] বহুত ছোৱালী যাব।" কিন্তু গায়ত্ৰীৰ কথা [illegible] নুশুনি কোঠাটোৰ পৰা ওলাই গ'ল। মাকৰ [illegible] শুনি গায়ত্ৰীৰ মন ভাগি পৰিল। মাক ওলাই যোৱাৰ পিছে চাই তাই ভাবিবলৈ ধৰিলে - মই কেতি-য়াও গান গাব নোৱাৰিম নেকি? মোৰ আশা, মোৰ লক্ষ্যত মই কেতিয়া উপনীত হম? মাকৰ বাধাই গায়ত্ৰীৰ মনটো থকা-সৰকা কৰিলে। মাকৰ কথামতেই গায়ত্ৰীয়ে কেৱল পঢ়া আৰু ঘৰৰ কামৰ মাজতেই দিন নিয়াবলৈ ধৰিলে।

ঘড়ীৰ কাটাৰ লগে লগে গায়ত্ৰীৰ জীৱনেও পাক ঘূৰিবলৈ ধৰিলে। কৈশোৰৰ দুৱাৰ দলি পাৰ হৈ গায়ত্ৰী যৌৱনত ভৰি দিলে। এইখিনি সময়তে গায়ত্ৰীৰ পৰিচয় ঘটিল সুৰভিৰ সৈতে। সুৰভিৰ যদিও পঢ়াৰ প্ৰতি কোনো আগ্ৰহ নাই তথাপি নৃত্যৰ প্ৰতি বিশেষ আগ্ৰহ। প্ৰথম চিনাকিতেই সুৰভি আৰু গায়ত্ৰীৰ মাজত এটা নিবিড় সম্পৰ্ক স্থাপন হ'ল। গায়ত্ৰীৰ মনৰ কথাৰ পৰাই সুৰভিয়ে বুজিব পাৰিলে তাইৰ লক্ষ্য। সেই কাৰণে সুৰভিয়ে সদায় সুযোগ বিচাৰি থাকে কেনেকৈনো গায়ত্ৰীক তাইৰ লক্ষ্য পথত আগ বাঢ়ি যোৱাত সহায় কৰিব পাৰে।

অতি সোনকালেই সুৰভিয়ে সেই সুযোগ পালে। সেইদিন খন কলেজৰ বাৰ্ষিক সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আছিল। সুৰভিয়ে গায়ত্ৰীৰ অনিচ্ছা স্বত্বেও গানৰ প্ৰতিযোগিতাত গায়ত্ৰীৰ নামটো দিদিলে। উপায় নাপাই গায়ত্ৰীয়ে গান গাবলৈ বাধ্য হ'ল। গায়ত্ৰীৰ গীতত সকলো স্তব্ধ হৈ পৰিল। গায়ত্ৰীয়ে তাইৰ গীতৰ বাবেই শ্ৰেষ্ঠ গায়িকাৰ সন্মান লাভ কৰিলে।

কলিংবেলৰ শব্দ শুনি মাকে দুৱাৰখন খুলি দিলে। দুৱাৰ মুখত গায়ত্ৰীক দেখা পাই খঙাল সুৰত ক'লে "তোৰ আজি কলেজৰ পৰা আহোতে ইমান পলম কিয় হ'ল?" গায়ত্ৰীয়ে কলে— "মা আজি আমাৰ কলেজৰ বাৰ্ষিক সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আছিল। তাত জোৰকৈ গানৰ প্ৰতিযোগিতাত মোৰ নামটো দি দিয়াৰ বাবে মই গান গাবলৈ বাধ্য হ'লো। 'চোৱা মা', এইবুলি কৈ গায়ত্ৰীয়ে শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা হোৱাৰ বাবে দিয়া পুৰস্কাৰটো দেখুৱালে। কিন্তু মাকে সেইটোৰ প্ৰতি কাণসাৰ নকৰাকৈ গায়ত্ৰীক

ক'লে—'' তই ভালদৰে পঢ়া শুনা কৰি ভাল ৰিজাল্ট কৰ, সেইটোৱেই আমাৰ বাবে সুখৰ কথা হ'ব। গান-চান গাই সময় নষ্ট কৰাৰ কি অৰ্থ? কাইলৈ এঘৰলৈ গুছি যাবি তাত তোৰ গানৰ কোনো প্ৰয়োজন নহ'ব।''

মাকৰ কথাই গায়ত্ৰীক বিচলিত কৰি তুলিলে। নিজৰ কোঠাত সোমাই গায়ত্ৰীয়ে বাৰে বাৰে চিন্তা কৰিব ধৰিলে নাৰীৰ উদ্যোগবিহীন এই জীৱনৰ কথা। যত নেকি কেৱল মাত্ৰ বিবাহিত জীৱনৰ মাজেৰে গধুৰ সংসাৰৰ বোজা কান্ধ পাতি লোৱাকে উদ্দেশ্য বুলিধৰা হয়। সেইদিনাখন ৰাতিয়েই গায়ত্ৰীয়ে পণ কৰিলে যে তাই গান গাবই আৰু মাক দেউতাকক দেখুৱাই দিব ছোৱালীৰ মাত্ৰ পঢ়া আৰু তাৰ মাজেৰেই সংসাৰৰ বোজা কান্ধ পাতি লোৱাই উদ্দেশ্য নহয়। নাৰীৰো নিজৰ নিজৰ মনৰ কিছুমান লক্ষ্য বা অভিপ্ৰায় থাকিব পাৰে।

আজিকালি গায়ত্ৰী সংগীতৰ সাধনাত একাণপটীয়াকৈ লাগি গৈছে। তাই শাস্ত্ৰীয় সংগীত আৰু নৃত্যতো পাৰদৰ্শীতা দেখুৱাইছে। মাক দেউতাকৰ অনুমতি অবিহনেও গায়ত্ৰীয়ে বিভিন্ন অনুষ্ঠানত গীত পৰিবেশন কৰি ৰাইজৰ বিপুল সমাদৰ লাভ কৰিলে। ৰাইজৰ পৰা সমাদৰ লাভ কৰিলেও গায়ত্ৰীয়ে এইক্ষেত্ৰত কিন্তু মাক দেউতাকৰ পৰা কোনো সঁহাৰি নাপালে। অতি সোনকালেই গায়ত্ৰীৰ ওচৰত সেই আনন্দপূৰ্ণ দিনটোও আহি পালে।

এখন বিহু ফাংচনত গায়ত্ৰীৰ দেউতাকক মুখ্য অতিথি হিচাপে নিমন্ত্ৰণ কৰিলে। সেই ফাংচনত গায়ত্ৰীয়ে গীত পৰিবেশন কৰিলে। গায়ত্ৰীৰ গান শুনি দেউতাকো অভিভূত হৈ পৰিল। প্ৰথমবাৰৰ বাবেই দেউতাকে গায়ত্ৰীৰ মনটো উপলব্ধি কৰিলে আৰু গায়ত্ৰীৰ কলাক প্ৰশংসা কৰিলে। গায়ত্ৰীৰ প্ৰতি কৰা অবিচাৰৰ কথা ভাবি দেউতাকে নিজে নিজেই দুঃখিত হ'ল। □

উচ্চাকাংক্ষা

শ্ৰীধনেশ্বৰ দাস
স্নাতক ১ম বৰ্ষ

[illegible] নাম চন্দনপুৰ। গাঁওখনত ধনীৰামৰ এটি [illegible] পৰিয়াল। পৰিয়ালটিত ধনীৰাম, পুতেক [illegible] ঘৈণীয়েক ধৰিত্ৰীৰ বাহিৰে আৰু কোনো [illegible]পি সিহঁতৰ দুখ কুলাই পাঁচিয়ে নধৰা। [illegible] কাৰণ আৰ্থিক অনাটন। ধনীৰামে গাঁওৰে [illegible] ঘৰে দিনহাজিৰা কৰি যি দুপইচা পায় [illegible] কোনোমতে পৰিয়ালটো চলায়। এদিন কাম [illegible] সিহঁতে দুবেলা-দুমুঠি খাবলৈ নাপায়। ইফালে [illegible] ধনবৰকো স্কুলৰ পঢ়া খৰছ দিব লাগে। ধনবৰ [illegible] ল'ৰাতকৈ কিছু বেলেগ। কষ্টক সাহসেৰে [illegible] লৈ সি পঢ়া শুনা কৰিছে। গাঁওৰে স্কুলৰ [illegible] শ্ৰেণীত পঢ়ে। সি পঢ়াত বেয়া নহয়। [illegible] শ্ৰেণীত প্ৰথম হৈ উত্তীৰ্ণ হয়। নিজৰ সকলো [illegible] পালন কৰি ফলাফল ভগৱানৰ হাতত এৰি দিয়া [illegible] ল'ৰা সি। উৎসাহী পুতেকক দেখি সেয়ে [illegible] দিনৌ হাজিৰা কৰিবলৈ না নকৰে। তাৰ [illegible] সি পুতেকক ৰজাৰ ভাত খুৱাইহে এৰিব।

কিন্তু বিধিৰ বিপাক ঘটিল। কথাতে কয় নহয় [illegible] দৰিদ্ৰতা মানুহৰ বাবে অভিশাপ। বেচেৰা ধনীৰামৰ [illegible] সেয়ে হ'ল। গাঁওৰ মানুহৰ কাম কমি আহিবলৈ [illegible]। ফলত ধনীৰামে সদায় কাম নোপোৱা হ'ল [illegible] সিহঁতে সময়মতে ভাত খাবলৈ নোপোৱা হ'ল। [illegible] পেটকিটাই ভাতৰ কাৰণে হাঁহাকাৰ কৰিবলৈ [illegible] পেটৰ জ্বালাত তিনিও ইজনে সিজনৰ মুখলৈ [illegible] কান্দি থাকিবলৈ ধৰিলে। সিহঁতৰ এনেকুৱা [illegible] হাঁহ নচৰা অৱস্থা দেখিও ওচৰ চুবুৰীয়াহঁত [illegible] এসাজ ভাতৰ চাউল দিবলৈ আগ বাঢ়ি [illegible] নিয়তিৰ কি নিষ্ঠুৰ পৰিহাস। বৰং সিহঁতে ধনীৰামহঁতৰ কান্দোন শুনি থাকিবলৈহে ভাল পালে। শুকাই ক্ষিণাই সিহঁত হাড়ে ছালে সমান হ'ল আৰু মুখৰ মাতো হেৰাল।

কিন্তু নিয়তিয়ে এনেকুৱা নিষ্পাপী প্ৰাণী তিনিটাৰ দুখ সহি থাকিব পাৰিব? ধনবৰে স্কুললৈ নোযোৱাত সেই স্কুলৰ মোহন মাষ্টৰৰ চিন্তা হ'ল। তেওঁৰ ঘৰ ধনবৰহঁতৰ ঘৰতকৈ কিছু আঁতৰত। মোহন মাষ্টৰ স্কুলৰ আটাইবোৰ শিক্ষকতকৈ কিছু বেলেগ। তেওঁৰ দয়ালু প্ৰকৃতিৰ। আনৰ প্ৰতি তেওঁৰ কোনো কপটতা নাই। দুখীয়াৰ দুখ বুজে। স্কুলৰ দুখীয়া ল'ৰা ছোৱালীক ও পৰ্য্যামানে সহায় কৰে। স্কুল চুটি হোৱাৰ পিছত ধনবৰ স্কুললৈ নহা দেখি সিনো কি কৰিছে, ক'ত গৈছে, খবৰ লবলৈ বুলি ধনবৰহঁতৰ ঘৰলৈ ৰাওনা হ'ল।

মোহন মাষ্টৰে ধনবৰহঁতৰ ঘৰ পাই দেখে যে ধনবৰ আৰু তাৰ মাক-দেউতাকৰ একেবাৰে শোচনীয় অৱস্থা, চকুত চকুপানী, শৰীৰৰ অংগ-প্ৰতংগ খাব নাপাই কোচ খাই গৈছে। অৱস্থা দেখিয়ে মোহন মাষ্টৰে সকলো কথাৰ বুজ ললে। ধনবৰে চাৰক দেখি ভিতৰৰ পৰা কোনোমতে সি পঢ়া ভঙা-চিঙা চকীখন আনি বহিবলৈ দিলে। মাষ্টৰ অহাদেখি ধনবৰৰ মাক-দেউতাকো কোনোমতে থৰক বৰককৈ আহি ওচৰতে বহিলহি। ধনীৰামে সেঁহাই-সেঁহাই মাষ্টৰক সিহঁতৰ অৱস্থাৰ বিতং বিৱৰি ক'লে। ধনীৰামৰ এনে অৱস্থাত মাষ্টৰে খুব দুখ পালে আৰু মনে মনে ভাবিলে ইহঁতক ওচৰ চুবুৰীয়া মানুহেনো এনেদৰে চাই থাকিব পাৰিছেনে, অথচ এসাজ ভাতৰ চাউলো দিব নোৱাৰেনে? মানুহ কিমান নিষ্ঠুৰ হ'ব পাৰে? ল'ৰালৰিকৈ মাষ্টৰে জেপৰ পৰা ২০ টা টকা ধনবৰৰ হাতত দি দোকানৰপৰা চাউল, তেল, দালি ইত্যাদি যি লাগে আনিব ক'লে। এনে দুৰৱস্থাত মাষ্টৰে সহায় কৰিবলৈ অহাত সিহঁত তিনিওৰে মৃৰা-কেইটা মাষ্টৰৰ প্ৰতি আপোনা-আপুনি দো খালে আৰু তিনিওৰে চকুপানী টুকিলে। ধনবৰ ইতিমধ্যে

দোকানলৈ গ'ল। মাষ্টৰে মাক-বাপেকৰ লগত ধনবৰে যে সুবিধা পালে মেট্ৰিক পৰীক্ষাত ভাল ৰিজাল্ট কৰিব পাৰিব সেই বিষয়ে কিছুপৰ আলোচনা কৰিলে। অৱশেষত মাষ্টৰে ধনীৰামক এটি ভাল উপদেশ দি কলে যে সি ঘৰতে হাত সাবটি বহি থাকিব নালাগে। চহৰত হেনো সদায় দিনহাজিৰা কৰি বহুতো পইচা উপাৰ্জন কৰিব পাৰি! সেয়ে ধনীৰামে মাষ্টৰৰ কথা শুনি গুৱাহাটীলৈ গৈ দুপইচা গোটাব লাগে। কিয়নো ইতিমধ্যে লাহে লাহে ধনবৰেও মেট্ৰিক পৰীক্ষা দিবৰে হ'ব। সি এইবাৰ নবম মান শ্ৰেণীত। ধনীৰামে মাষ্টৰৰ কথা শিৰত তুলি ললে। কিন্তু সি বাৰু যাব কেনেকৈ? চহৰলৈ গ'লেতো হাতত দুপইচা লাগিবই। মাষ্টৰক জনালে। তেতিয়া মাষ্টৰে জেপৰ পৰা ১০০ টকা ধনীৰামক দি অলপ টকা ঘৰত থৈ বাকী-খিনি তাক নিবলৈ কলে। ধনীৰামে যে মাষ্টৰক কি বুলি ধন্যবাদ জনাব তাৰ ভাষা বিচাৰি নাপাই মাষ্টৰৰ মুখলৈ ভেবা লাগি চাই থাকিল। এনে এটা মহৎ উপদেশ দি মাষ্টৰ ঘৰলৈ যাবলৈ ওলাল। তেনে সময়তে ধনবৰ দোকানৰপৰা আহি পালে আৰু চাৰক চকীৰপৰা উঠা দেখি অলপমান সময় বহিব দিলে একাপ চাহ খাই যাবলৈ বুলি। কিন্তু মাষ্টৰে ধনবৰক ওচৰলৈ মাতি আনি মৰমতে মূৰটোত হাত বুলাই দি ভাল ধৰণে তাক পঢ়ি যাবলৈ কলে আৰু চাহ নাখাও বুলি কৈ মাক-বাপেকক মাত দি নিজৰ ঘৰলৈ বুলি উভটিল। এনে এজন মহৎ গুণৰ মানুহ দেখি তিনিওৱে বৰ আচৰিত মানিলে আৰু তেওঁৰ কথা সুঁৱৰি সিহঁত ভাত ৰন্ধা বঢ়াত লাগিল।

পিছদিনা ৰাতিপুৱাতে ধনীৰাম শোৱাপাটি এৰি সকলো ঠিক থাক কৰি গুৱাহাটীলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। গুৱাহাটী পাইয়ে সি ঘৰ বিচৰাত লাগিল কৰবাত ভঙাচিঙা ঘৰ এটি পায় বুলি। ভাগ্য ভাল যে এনেদৰে ঘৰ বিচাৰি ফুৰোতে এঘৰ মানুহে তাক চান্দমাৰীতে এডৰা মাটিৰ ৰখীয়া হিচাপে এটি সৰু ঘৰত থাকিব দিলে। এনেকৈ বিনা ভাড়াৰ ঘৰ পোৱাত তাৰ অৱশ্যে ভালেই লাগিল। এনেদৰে সি গুৱাহাটীত থিতাপি ললে।

ধনীৰামে প্ৰতিদিনে চহৰত কাম কৰি অলপ দিনতে সৰহ পইচা গোটালে। এতিয়া বঢ়িয়াকৈ সি পেট ভৰাই ভাত খাব পৰা হ'ল আৰু ঘৰলৈক পইচা পঠাব পৰা হ'ল। এনেদৰে এবছৰকাল সি আৰু তাৰ পৰিয়ালটো ভালধৰণে চলিল।

কিন্তু হঠাৎ জানো ধনীৰামে কি কৰি পেলালে। কথাতে কয় বোলে, সঙ্গই মানুহক নষ্ট কৰে। ধনী-ৰামৰ ক্ষেত্ৰতো একেই ঘটিল। এজন দুষ্ট মানুহৰ লগত পৰি আমাৰ ধনীৰামে এদিন দুদিনকৈ মদ পান কৰিবলৈ ধৰিলে অৰু লগতে তাঁচ পাতো লুটিয়াব ধৰিলে। কিয় জানো আমাৰ ধনীৰামৰ এনে হঠাৎ অভূতপূৰ্ব পৰিৱৰ্তন? গাঁওত থাকোতে তাচৰ কথাটো বাদেই আনাকি সি কোনো ৰাগিয়াল বস্তুৰেই সেৱন কৰা নাছিল। তাৰ হাতৰ সকলো জমা পইচা ইতিমধ্যে শেষ হ'ল। তাৰ পিছত সি এদিন কৰিলে পিছদিনা কাম নকৰে আৰু কাম কৰি পোৱা পই-চাখিনি অকল মদ বা জুৱাখেলতে ব্যৱহাৰ কৰে। এনেদৰে তেওঁক আকৌ মহাকালে লগ দিলে।

ইফালে ধনীৰামে ঘৰলৈ পইচা নপঠোৱা দেখি ধনবাৰে আৰু মাক বৰ চিন্তাত পৰিল। চাওতে ধনবৰৰ মেট্ৰিক পৰীক্ষাও পালেহি। মাথোন ছমা-হহে বাকী। আঙুলিৰ মূৰত গণিলেই এই ছমাহ শেষ। কিন্তু সিহঁতৰ বাবে যেন দুখৰ ৰাতি নুপুৱায়। ছমাহ কাল কেনেকৈ কটাব? ইফালে যি খিনি জমা পইচা আছিল সেইখিনিও শেষ হৈ গ'ল। চিন্তিত মানে এইবাৰ ভাবিলে এই কথাই কথা নহয় পুতেকক পঢ়াবৰ বাবে তাই গাঁওৰ মানুহৰ ঘৰে ঘৰে যি কাম পায় তাকে কৰিবলৈ প্ৰস্তুত হ'ল। ঢেকীত ধান বনা, কাপোৰ ধোৱা, ভুঁই ৰোৱা আদি কৰি সকলো কাম তাই কৰিব ল'লে। এনে দৰে পুতেকক পঢ়ুৱাৰ বাবে নিজৰ লাজ-সন্মান সকলো পিছপেলাই থৈ আনৰ কাম বিলাক কৰি গ'ল।

ধনবৰৰ পৰীক্ষালৈ মাথো এমাহ বাকী। ইতি-মধ্যে সি মাকৰ কাম কৰি পোৱা জমা পইচাৰে কলেজতে ফৰ্ম ফিলাপ কৰিলে। বাপেকৰ কথা মনতে আহিলেও সি সেই কথা পিছপেলাই দিনে-ৰাতি নিজৰ পঢ়াত লাগে। পঢ়া-পাতি তাৰ ভালেই চলিছে। ঠিক সেই সময়তে তাৰ এটা সুখবৰ আহিল সি হেনো বৃত্তি পাইছে। নগদ ১৪০ টকা। এনেকুৱা এটা শুভ মুহূৰ্তত সুখবৰটো পাই সি আৰু তাৰ মাক নথৈ আনন্দিত হ'ল। ধনবৰে মনে মনে ভগৱানক স্মৰণ কৰিলে। অন্য নহ'লেও তাৰ পঢ়াকাটো ভালধৰণে চলি যাব।

বৰ্তমানলৈ আমাৰ ধনীৰামৰ কোনো খ-খবৰেই নাই। ধনবৰৰ পৰীক্ষা এদিন-দুদিনকৈ পাৰ হ'ল। কিন্তু বাপেকে এবাৰ খবৰ লবলৈ নাহিল। তাৰ পৰীক্ষা অৱশ্যে ভবামতে ভালেই হ'ল। পৰীক্ষা দি উঠি বাপেকৰ খবৰ লবলৈ বুলি মাকে ধনবৰক গুৱাহাটীলৈ পঠালে। গুৱাহাটীত আহি ধনবৰে দেখে বাপেকৰ সম্পূৰ্ণ বিপৰীত অৱস্থা। সি বাপেকক মদ খোৱা, জুৱা খেলা দেখা পালে। বাপেকৰ এনে বেয়া পৰিৱৰ্তনত সি বৰ দুখ পালে। আৰু সি মনতে ভাবিলে মেট্ৰিক পৰীক্ষা যেতিয়া পাছ হ'বই গুৱাহাটীতে বাপেকৰ লগত থাকি কলেজত পঢ়িলে নিজেও খোৱা লোৱাত অসুবিধা নাপাব আৰু বাপেকৰ এই অৱস্থাত পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই আনিব পাৰিব। এই উদ্দেশ্য লৈ সি এমাহমান থাকি পুনৰ ঘৰমুৱা হ'ল।

চাওঁতে চাওঁতে ইতিমধ্যে ধনবৰৰ পৰীক্ষাৰ ৰিজাল্ট ওলাল। গাওঁৰ সকলোৱে গম পালে যে ধনীৰামৰ পুতেক ধনবৰে মেট্ৰিকত প্ৰথম বিভাগ সহ অংকত লেটাৰ নম্বৰ লৈ পাছ কৰিলে। ধনবৰৰ এনেকুৱা সাফল্যত সকলোৱে তবধ মানিলে। আনকি শিক্ষকসকলেও এনেকুৱা সাফল্যত তাক আশীৰ্বাদ দিলে ভবিষ্যতলৈ সি ডাঙৰ মানুহ হ'ব বুলি। মোহন মাষ্টৰৰ কথাটো কবই নালাগে তেওঁ ধনবৰক কোলাতে ল'বনে বোকোচাতে ল'ব। গতিকে সকলোৱে ধনবৰৰ সাফল্যত বৰ ৰং পালে।

ধনবৰে গুৱাহাটীৰ কটন কলেজতে নাম ভৰ্ত্তি কৰিলে। ক'লা শাখাত। তাৰ ভাব এম এ পঢ়ি এজন ভাল প্ৰফেছৰ হোৱা। যিমান কষ্ট কৰি হ'লেও কেইজনমান ল'ৰা গোটাই টিউচন কৰি পইচা ঘটি সি নিজৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'বই, তাৰ প্ৰতিজ্ঞা। গতিকে আইকচোন আমাৰ ধনবৰেনো ইমান এটা ডাঙৰ কষ্টকৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰে নে নোৱাৰে আৰু নিজৰ বাপেক ধনীৰামক সেই আগৰ মদ, জুৱা নেখেলা স্বভাৱটো ঘূৰাই আনিব পাৰে নে নোৱাৰে তাৰ বাবে আমি বাট চাওঁ ...। □

চকুলো

পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা
স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

আজি মোৰ মনটো ভাল লগা নাই। অহাকালিলৈ মই ঘৰৰ পৰা আঁতৰি যাম পঢ়িবলৈ। চহৰত একেবাৰে গুৱাহাটী চহৰত। অতি ভাল ৰিজাল্ট কৰা নাই যদিও গুৱাহাটীৰ যিকোনো এখন কলেজত আসন এখন পাম বুলি মা-দেউতাৰ বিশ্বাস। ঘৰৰ ওচৰতে কলেজ এখন আছে যদিও তাত মা-দেউতাই পঢ়িব নিদিয়ে। মানুহে শুধিলে কয়— 'সমাজ এইখনহে, সন্ধ্যা হোৱা মাত্ৰকে মদপীৰ হুলস্থূল, আজি বোলে অমুকে-অমুকক মাৰিলে'' ইত্যাদি বহুত কিবা-কিবি কয়। কেতিয়াবা হয়তো কেৰাচিন তেলৰ হাহাকাৰ আকৌ বাৰিষা বানপানী আছেই। মুঠতে নানা অজুহাত।

মা-দেউতাৰ এই কথাবিলাক যদিও সঁচা, তথাপি – মোৰ ইয়াৰ প্ৰতিবাদ কৰি কবৰ মন যায়— এই গাওঁত কিয় পঢ়া-শুনাৰ পৰিবেশ নাই? ওচৰৰ কলেজখনৰ পৰা শিক্ষা লাভ কৰিলেনো মোৰ কি লোকচান? পৃথিৱীৰ কিমানজন কবি সাহিত্যিকে চহৰত শিক্ষা লাভ কৰিছিল বা চহৰত বাস কৰিছিল? আমি গাওঁৰ পৰিবেশটো পৰিবৰ্ত্তন কৰি লব নোৱাৰিমনে? কিন্তু দেউতাৰ আগত মুক্তভাবে এইবোৰ কথা কব নোৱাৰো। দেউতাৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে যোৱাৰ মোৰ সাহস নাই। সেয়েহে এদিন গৈ নামভৰ্ত্তি কৰি আহিলো। হোষ্টেলো ঠিক কৰিলো। কালিলৈ হোষ্টেললৈ যাম।

বিচনাত পৰাৰ লগে লগে নানা ধৰণৰ চিন্তাই মনত খুন্দিয়াব ধৰিলে। গুৱাহাটী একেবাৰে অসমৰ প্ৰাণ কেন্দ্ৰ। তাতে মই পঢ়িমগৈ। ইয়াৰ আগতে গুৱাহাটীলৈ স্কুলৰ পৰা শিক্ষামূলক ভ্ৰমণতহে গৈছিলো। সেয়েহে বিশেষ একো নাজানো। কলেজত পঢ়ি বা কেনে লাগে। কলেজত বোলে ৰেগিং কৰে, আৰ্থাৎ পুৰণা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবিলাকে নতুনবোৰৰ লগত চিনাকি হয়। ৰেগিংৰ বাবে সৃষ্টি হোৱা নানা পৰিস্থিতিৰ বিষয়ে ৰমেনৰ মুখে শুনিছিলো। ৰেগিংৰ অজুহাতত মোক এবাটি পানীত সাঁতুৰিবলৈ দিয়ে, মোৰ ওপৰত যদি নানা অত্যাচাৰ চলে তেতিয়া? তেতিয়া মই কি কৰিম? সিহঁতৰ বিৰুদ্ধে জানো প্ৰতিবাদ কৰিব পাৰিম। আনহাতে হোষ্টেলত ৰূমমেটকেইটা বা কৰ! সিহঁতে যদি মোৰ ভাষা বুজি নেপায়—বা মই যদি সিহঁতৰ ভাষা বুজি নাপাওঁ, তেতিয়া? নীৰৱে থাকিম যিটো মোৰ বাবে অসম্ভৱ?

টং টং কৰাৰ শব্দ শুনি ঘড়ীটোলৈ চাই দেখো সময় বাৰ। মাজনিশা। এতিয়ালৈ টোপনি অহা নাই, ইপিনে ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠিব লাগিব। টেবিলত থকা পানী গিলাছ খাই পুনৰ বিছনাত পৰিলো। টোপনি যোৱাৰ বৃথা চেষ্টা কৰিলো।

আনহাতে মা দেউতা, একমাত্ৰ ভনীজনী বন্ধু-বান্ধবকো এৰিব লাগিব। মই ওঁপজা অতি চেনেহৰ গাওঁখনৰ পৰা, খুড়া খুড়ীৰ পৰা সঁচাকৈয়ে আঁতৰি যাব লাগিব। হঠাৎ মোৰ মনটো সেমেকি উঠিল। আমাৰ স্কুলৰ ফিল্ডখনত যে গধুলী গধুলী খেলিছিলো সেই সময় কিমান মধুৰ আছিল। পথাৰৰ বন বিৰিণাৰ মাজে মাজে, পানীৰ ঢৌৰ ভাজে ভাজে গৰখীয়াৰ বাঁহীৰ সুৰৰ লহৰ, বৰ গছজোপাৰ তলৰ বৰপুখুৰীটোত বৰশী বোৱা, নিৰ্জন বনৰ পৰা অহা কুলি-কেতেকিৰ মাত জানো কৰবাত পাম? মই ইহঁতৰ মাজৰ পৰা আঁতৰি যাব পাৰিমনে? ইহঁতক জানো মই পাহৰিব পাৰিম?

মা-দেউতা আৰু ভনীজনীলৈ মনত পৰাত বুকুখন যেন কিহবাই খুন্দামাৰি ধৰিছে। সিহঁতক জানো মই এৰি যাব পাৰিম। তাৰমানে মোৰ শিক্ষাজীৱন বাহিৰত, চাকৰিও হয়তো বাহিৰতে হ'ব. মোৰ এক-

মাত্র ভণীজনীৰ লগত একেখন কাঁহীতে ভাত খাবলৈ আৰু নাপাম নেকি ?

আৰু মালা বৰুৱা, যাক প্ৰথম দৃষ্টিতে মোৰ চিনাকি চিনাকি লাগিছিল। আমাৰ ঘৰৰ পৰা মাত্ৰ পাঁচ কিলোমিটাৰ মান দূৰত তাইৰ ঘৰ। প্ৰায়ে লগ পাওঁ। আজি তিনিদিন তাইকো লগ পোৱা নাই। [illegible] তাইক ইয়াৰ বিষয়ে কৈছিলো। তথাপি যোৱাৰ [illegible] এবাৰ লগ পোৱা হ'লে। তাই জানো মোলৈ [illegible] চাব। নাইবা মইয়ে তাইক পাহৰি যাম নেকি ? নাই তাইক মই এক মুহূৰ্ত্তও পাহৰিব নোৱাৰো। নাই নাই, ইয়াতকৈ আৰু বেছি ভাবিব নোৱাৰো।

মূৰতো গৰম উঠা যেন পালো। বিছনাখনে মোক দেখোন বিন্ধিব ধৰিছে। গোটেইখন কঁপিব ধৰিছে। মূৰটো বেছি গৰম হৈ আচন্দ্ৰাই কৰিছে। গাৰুটোতে মুখখন থৈ হুকহুকাই কান্দি দিলো। পিঠিত কাৰোবাৰ হাতৰ স্পৰ্শ পাই ঘূৰি দেখো মা .....। মাক আবেগবিহ্বল হৈ সাৱতি ধৰিলো। মায়ে মোৰ দুচকুৰ চকুলো মচি দিলে।

ইতিমধ্যে কাউৰীয়ে ৰাতিপুৱাৰ সংকেত দিছে। বাহিৰলৈ আহি দৃষ্টি প্ৰসাৰিত কৰি মই যেন মাৰ দৰেই সাৱটিব বিচাৰিলো মোৰ গাওঁখনক . □।

'ৰহস্য'

পুলক বৰ্মণ

উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

খবৰটো শুনি মৰ্মাহত হ'লো। হৃদয়ৰ কোমল অংশত যেন বজ্ৰাঘাট হ'ল। গোটেই অঞ্চলটোত শোকৰ ছাঁ বিয়পি পৰিল। প্ৰকৃতিয়েও সঁহাৰি জনালে। কলিয়া ডাৱৰে আকাশখন ছানি ধৰিলে। মানুহজন মৰিল। অৰ্থাৎ ডাঃ বৰুৱা।

সমগ্ৰ অঞ্চলটোতে হুৱাদুৱা লাগিল। অঞ্চলৰ গঞা ৰাইজৰ মাজত বিষাদৰ ছাঁ বিৰাজমান। ডাঃ বৰুৱা দুখীয়া দৰিদ্ৰৰ বিপদৰ বন্ধু; আৰু নাই। তেওঁ এতিয়া চিৰ নিদ্ৰাত নিমগ্ন। অগনন গুণগ্ৰাহীৰ মাজেৰে ঠেলা হেঁচা কৰি আগবাঢ়ি গৈ দেখিলোঁ। বগা কাপোৰেৰে ঢাকি থোৱা তেওঁৰ শৱ দেহ। মুখখন অনাবৃত। চাৰিওফালে ধূপ-ধুনাৰ সুগন্ধি আৰু কৃতজ্ঞতা যচাঁ তেওঁৰ গুণগ্ৰাহী সকলৰ ফুলৰ থোপাবোৰ। দেখি ভাৱ হ'ল তেওঁ যেন ভৰ টোপনিত লাল কাল। দুখ-ভাগৰৰ লেশমানো চিনমোকাম নাই। কাৰো ওচৰত অলপমানো ওজৰ-আপত্তি নাই। মই কিন্তু অনুভৱ কৰিলোঁ; মোক যেন সোঁৱৰাই দিলে, "জীৱনটো মাথো নিজৰ বাবেই নহয়, মানুহে এইটো ভাবি আনন্দ লভা উচিত নহয় যে সিহঁতৰ নেজ-শিং নাই, নাইবা ঘাঁহ নাখায়, মানৱক শ্ৰেষ্ঠ জাতি হিচাপে পৰিচয় দিব লাগিলে আমাৰ ইয়াতকৈ আৰু অধিক কৰণীয় আছে. আমি আমাৰ সাধ্যানুসাৰে সংযমী, ভাতৃত্ববোধ, মৰম-চেনেহ আৰু নৈতিকতাৰে আনৰ উপকাৰ কৰিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে' উক্তিটো ডাঃ বৰুৱাৰ। এখন মিটিঙত বিশিষ্ট অতিথিৰ ভাষণত উল্লেখ কৰিছিল। এনেতে দেখিলোঁ গঞাঁ ৰাইজে শেষ শ্ৰদ্ধা জনাবলৈ ডাঃ বৰুৱাৰ শৱ দেহ লৈ সমদল উলিয়াইছে। সমদলত অংশ গ্ৰহণ কৰি নিজকে ধন্য মানিলোঁ। মাজতে দুই এজনে কোৱা শুনিলো, "আমাৰ অপূৰণীয় ক্ষতি হ'ল। এনেকুৱা এজন ব্যক্তি আৰু কেতিয়াবা ওলাবনে।" সিহঁতে সন্দেহ প্ৰকাশ কৰিলে। সমদল আগবাঢ়িল। মৌন সমদলে। মোৰ সৰু কালত দেউতাই কোৱা ঘটনা এটা মনত পৰিল।

দেউতাই কৈছিল, "অলকেশ, আজিৰ পৰা প্ৰায় ৪০-৪২ বছৰমান আগৰ ঘটনা। মোৰ বয়স তেতিয়া ১৪-১৫ বছৰ। ঘগ্ৰাপাৰ ষ্টেচনৰ ওচৰত লাইনৰ পৰা এখন যাত্ৰী বাহী ট্ৰেইন বাগৰি পৰিছিল। লাইনচ্যুত হৈ ট্ৰেইনখন নামনিৰ একেবাৰে জলাশয়ত পৰিছিল। অধিকাংশ মানুহেই মৰিছিল। জীয়াই থকা বিলাকৰ বেছিভাগেই সিহঁতৰ কোনো এটা নহয় কোনো এটা অংশ চিৰদিনৰ বাবে হেৰুৱাইছিল। ঘগ্ৰাপাৰত তেতিয়া চিকিৎসালয় নথকাত দুৰ্ঘটনাত আঘাটপ্ৰাপ্ত সকলক নলবাৰীৰ অসামৰিক চিকিৎসালয়ত ভৰ্ত্তি কৰোৱা হৈছিল। দুৰ্ঘটনাত পতিত সকলৰ আত্মীয় স্বজন আৰু সদাশয় ব্যক্তিৰে চিকিৎসালয় ভৰি পৰিছিল। কি এটা শোকাকুল পৰিবেশ। চাৰিওঁফালে হুমুনিয়াহ।" ঘটনাটো ইমানতে শেষ নহয়! আৰু আছে। দেউতাই আৰু কোৱা মোৰ মনত আছে "দুৰ্ঘটনা স্থলীৰ পানীৰ জুৱলীত এটা সৰু শিশুই কান্দি আছিল। লৰাটোৰ কোনো অভিভাৱক নোলোৱাত আমাৰ গাঁৱৰ জ্ঞানানন্দ বৰুৱাই তেওঁক নিজ ঘৰলৈ লৈ আহিছিল। হয়তোবা লৰাজনৰ মায়েক বাপেকও এই দুৰ্ঘটনাৰ বলি হৈছিল। ল'ৰাজনৰ বয়স তেতিয়া কিজানি ১৩/১৪ মাহ মানহে আছিল। ল'ৰাজন কোন জাতিৰ; ক'ৰ মানুহ কোনেও জনা নাছিল। কাৰণ সি তেতিয়ালৈকে কথা বতৰা পাতিব পৰা হোৱা নাছিল। সি যিয়েই নহওঁক বৰুৱা আৰু বৰুৱানীৰ নিঃসঙ্গ জীৱনত সি বন্তি হৈ উজলিছিল বৰুৱা আৰু বৰুৱানীয়েও তাক অকনো কাৰ্পন্য নকৰাকৈ অকৃত্ৰিম মৰমৰ মাজেৰে ডাঙৰ দীঘল কৰিছিল। সিও বৰুৱা বৰুৱানীৰে সৈতে আমাৰ গাওঁখনক আঁকোৱালি লৈছিল। প্ৰাণভৰি ভাল পাইছিল।

[illegible] বাগৰিছিল। আৰু এদিন এই ল'ৰাজনে বৰুৱা [illegible] মৰম চেনেহ আৰু নিজ চেষ্টাৰ বলত [illegible] এই অঞ্চলৰ প্ৰথম ডাক্তৰ হোৱাৰ সুখ্যাতি [illegible] কৰিছিল।''

আজি মই ভালদৰে উপলব্ধি কৰিছোঁ এইজনেই [illegible] কনমানি শিশুটো ডঃ প্ৰণৱ বৰুৱা। যাৰ শৱ [illegible] সমদলে আজি গোটেই অঞ্চলটোকে বিষাদাচন্ন [illegible] এই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ শুশ্ৰূষা কৰি কৰি [illegible] মৰম চেনেহ পাই তেওঁ হয়তো পাহৰি গৈছিল [illegible] কৰাৰ কথা। তেওঁৰ মহানুভৱতা আৰু আত্ম [illegible] গোটেই অঞ্চলৰ ৰাইজৰে আদৰ সন্মান আৰু [illegible] ভক্তিৰ অধিকাৰী হৈছিল। ডাঃ বৰুৱা আজি [illegible] মাজত নাই। কিন্তু তেওঁৰ আদৰ্শ তেওঁৰ আত্মত্যাগ আমাৰ মাজত সদায় স্মৰণীয় হৈ ৰ'ব। কিন্তু তেওঁৰ ৰহস্য কোনো দিনেই উদ্‌ঘাটন নহ'ল। ক'ৰ মানুহ। ক'ত ঘৰ ইত্যাদি।

দেউতা ঢুকোৱাৰো আজি প্ৰায় ১২ বছৰ মান হ'ল। ঘটনাটো কোৱাৰ আজি প্ৰায় ২২/২৩ বছৰ মান হ'ল। কিয় জানো আজি ডাঃ বৰুৱাৰ মৃতদেহটো দেখি মোৰ হঠাতে দেউতালৈ মনত পৰিল। মোৰ চকুযুৰি সেমেকি উঠিল। দুধাৰি চকুলো হঠাতে বাগৰি পৰিল। সমদল আগবাঢ়িল। ডাঃ বৰুৱা অমৰ হওঁক।'' মই সাৰপাই উঠিলো। সপোন নে দিঠক মই ধৰিবই নোৱাৰিলো। মনটো কিবা উকা উকা লাগিল। □

পুষ্পবৃষ্টি

পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা
স্নাতক ১ম বৰ্ষ

বহুত দিনৰ পিছত আজি গৌতম ঘৰলৈ আহিছে। তিনি আলিৰ মূৰতে সি যেতিয়া বাছৰ পৰা নামিল সূৰ্য তেতিয়া অস্ত গৈছে। ফাগুণৰ চঞ্চল বতাহজাকে তাক বৰ বেয়াকৈ অস্থিৰ কৰি তুলিলে। হঠাৎ জানো কিয় তাৰ ঘৰলৈ আহিলো যেন লাগিল। ৰাস্তাত এই সন্ধিয়াতেই মানুহ প্ৰায় নায়েই। দিন কাল এতিয়া বিশেষ ভাল নহয়। হত্যা এতিয়া অতি সাধাৰণ। এচাম মানুহে আন এচামক হত্যাৰ দ্বাৰা প্ৰতিশোধ লৈছে আৰু লগে লগে বিয়পি পৰিছে সন্ত্ৰাস। সাধাৰণ মানুহবোৰে এতিয়া সন্ধিয়া পৰতেই নিজৰ ঘৰত সুৰক্ষা বিচাৰি সোমাই থাকে।

গৌতমে কিছু হতাশ ভাৱে ঘৰলৈ বুলি খোজ দিলে। এইবাৰতো সি আগৰ কেইবাৰৰ দৰে দুদিন মান থাকিয়েই গুচি আহিব নোৱাৰে। হোষ্টেল খুলিলেহে যাব পাৰিব; অন্তত; এই মাহটো সি ঘৰতেই থাকিব লাগিব।

ৰাতিপুৱা সি শোৱাৰ পৰা উঠোতেই ন বাজিবৰ হ'ল। দেৰিকৈ উঠাটো তাৰ আগৰ পৰাই অভ্যাস, তাতে হোষ্টেলত থকাৰ পৰাটো ৰাতিপুৱাৰ সূৰ্য দেখাৰ সৌভাগ্যই হোৱা নাই। সমুখৰ দিনটোৰ কথা ভাবি গৌতমৰ মূৰটো যেন গৰম হৈ গ'ল। আজি দিনটো সি কি কি কৰিব ভাবি নেপালে। এতিয়াই দেখোন তাৰ ইয়াত আমনি লাগিল। বিছনাৰ পৰা নামি সি খিৰিকীখন খুলি পুৱাৰ চিনাকি গাঁৱখনলৈ চাই পঠিয়ালে।

আগতে সি যেতিয়া ইয়াত ঘৰত আছিল, তেতিয়া ৰাতিপুৱাই ওচৰৰ সৰু সৰু ল'ৰা ছোৱালী জাকৰ উৎপাতত চুবুৰীটোত এটা হুলহুলীয়া পৰিবেশ আছিল। এতিয়া সি দেখিলে চুবুৰীটো একেবাৰেই নিস্তব্ধ। ওচৰৰ সৰু সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ এতিয়া আৰু সৰু হৈ থকা নাই। প্ৰায়বোৰ ল'ৰা-ছোৱালীয়েই ঠাইখনৰ বাহিৰত থাকি পঢ়া-শুনা কৰে।

টুথ ব্ৰাচডাল লৈ সি বাহিৰলৈ ওলাই আহিল। ৰাজেশৰ ঘৰলৈকে যাব লাগিব, এতিয়াই গা নুধুলে পিছত আৰু ধোৱা নহব। সেয়ে সি ৰাথৰুমত সোমাল।

চাহ খাই থাকোতে মাকে তাক সুধিলে—''তই দেখোন দিনে দিনে খীণাই গৈছ, হোষ্টেলত খোৱা বোৱা ভালদৰে নকৰ নেকি ?

সি একো উত্তৰ নিদিলে।

'মাকে আকৌ সুধিলে—'কলেজ কেতিয়া খুলিব ?

''ৰিজাল্টৰ পিছত'—সি ক'লে।

'পৰীক্ষা কেনেকুৱা হ'ল ? মাকে তাৰ মুখলৈ চাই সুধিলে।

'দিছো আৰু... ।' সি লাহেকৈ ক'লে।

'তইহে জান কি কৰ। তোক পঢ়োৱাৰ দায়িত্ব আমি পালন কৰিছো। বাকী নিজে দায়িত্ব বুজি চলিবি। তহঁতৰ নিচিনা আজি কালিৰ ডেকা ল'ৰাবোৰক আমি বুজিবই নোৱাৰো।' —মাকে তাক উদ্দেশ্যি ক'লে।

'দায়িত্ব' শব্দটো শুনিলে গৌতমৰ আজিকালি হাঁহি উঠে। সি আজিলৈকে কি ধৰণৰ দায়িত্ব পালন কৰিলে, সি নিজেই নাজানে। পঢ়া-শুনা কৰি এটা ডাঙৰ অফিচাৰ হৈ এটা কৃত্ৰিমতাৰে ভৰা জীৱন আদৰি লোৱাটোৱেই তাৰ দায়িত্ব নেকি ? এবাৰ তাৰ বন্ধু এজনে কৈছিল, ''পঢ়া-শুনা আৰু এটা কৃত্ৰিম জীৱনৰ পিছত দৌৰোতেই আমাৰ জীৱনটো যাব নেকি ? হয়তো আমাৰ এই দৌৰত চুৰ্ণ হ'ব সহস্ৰজনৰ অজস্ৰ আশা আৰু আমিবোৰ এইদৰেই এদিন অভ্যস্ত হৈ পৰিম এটা কৃত্ৰিম জীৱনত। তইতো জানই, আমি

(৫৮ পৃষ্ঠাৰ পিছৰ পৰা)

[illegible] বাবে একো কৰিব নোৱাৰো; কিন্তু আমি [illegible] মানুহৰ বাবেতো কিছু চিন্তা কৰিব পাৰো, [illegible] 'চিন্তা' কৰাটো ওতো আমাৰ সামৰ্থ্যৰ বাহিৰত [illegible]

[illegible] কৰা ইমান সহজ নহয়, বুজিছ ? দেখা [illegible], বুদ্ধিজীৱিৰ পিছত চৰকাৰে অপা- [illegible] কৰিছে।' চিন্তা কৰাৰ স্বাধীনতাও [illegible] হোৱাটোহে বিচাৰে, বুজিছে ?—গৌতমে [illegible]

[illegible] এটা মস্ত নিৰাশাবাদী'— বন্ধুজনে কৈয়েই [illegible] পৰা হতাশাৰে গুচি গৈছিল।

গৌতমে ভাবিলে, যিদিনা তাৰ মাকে গম পাব [illegible] হোৱাৰ দৰে সি এটা 'ডাঙৰ মানুহ' হব [illegible] সিদিনা তাৰ মাকে তাক অকৰ্মন্য বুলি [illegible] কৰিব নে নিজৰ সকলো আশা হতাশাত পৰি- [illegible] সত্বেও তাক প্ৰকাশ নকৰি সহজ ভাবে [illegible] সি আজিলৈকে নিজকে বুজিব নোৱাৰিলে, [illegible] মাকে তাক কিদৰে বুজিব।

[illegible] ৰাজেশৰ ঘৰৰ পৰা আহি ভাত খাই [illegible] সি [illegible] ককায়েকৰ লগত কথা পাতিলে। [illegible] সি সদায় ককায়েকৰ লগত আড্ডা দিছিল। [illegible] লগত তাৰ সম্পৰ্ক বন্ধুৰদৰে। ছোৱালী [illegible], খিয়েটাৰ' আলফা, সাম্প্ৰদায়িকতা আদিৰ [illegible] বিষয়েই সিহঁত দুয়োটাই মুকলিকৈ আলো- [illegible] কৰিছিল। তৰ্ক লাগি কেতিয়াবা দুয়োটাৰ মাজত [illegible] হলে কেইদিনমান মাতবোল বন্ধ থাকে, [illegible] আকৌ আগৰদৰে বন্ধু হৈ পৰে। তাৰ [illegible] আজি এইবোৰ ভাল নলগা হ'ল। কিয় জানো [illegible] ঘৰলৈ আহিলে আগৰ দৰে সহজ হব [illegible] নিজকে আলহী যেন অনুভব হয় তাৰ।

[illegible] ৰাজেশৰ লগত গৌতম ফুৰিবলৈ ওলাই [illegible] সিহঁতৰ গাঁৱৰ সন্ধিয়াৰ গোটেই সৌন্দৰ্য যেন [illegible] বিৰাজ কৰিছে। আজি দুবছৰে সি আপোনমনে আমতলৰ সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিবলৈ পোৱা নাই। ইটো সিটো কথা পাতি, ৰাজেশৰ লগত সি গৈ থাকিল।

কথাৰ মাজতে গৌতমে তফৎ মাষ্টৰ মজিদ, আক্ৰাম, মতি হতঁৰ কথা সুধিলো। মজিদ' তফৎ মাষ্টৰৰ ল'ৰা, গৌতম আৰু ৰাজেশৰ অন্তৰঙ্গ বন্ধু। কিন্তু আজি বহু দিনে মজিদৰ খবৰো পোৱা নাই।

ৰাজেশে এটা হুমুনিয়াহ কাঢ়ি কলে- '' গৌতম, আজি কালি সিহঁতৰ লগত আমাৰ আহ যাহ নাই। সিহঁতো আমাৰ গাওঁলৈ নাহে আৰু আমিও নাযাও।

' কিয় ৰাজেশ '' গৌতমে উৎকণ্ঠাৰে সুধিলে।

'' সৌৱা তই দেখা নাই আমাৰ সেই আগৰ নামঘৰটোৰ ঠাইত নতুন নামঘৰ। আচল কথটো মইও ভালদৰে নাজানো গৌতম। যোৱা ১৬ জানুৱাৰীৰ দিনা ৰাতিটোৰ ভিতৰতে কি হুলস্থুলখন লাগিল। মই দৌৰি গৈ কেৱল নামঘৰটোত জুই লাগি থকাহে দেখা পালো। আৰু ওচৰত কিছুমান যাঠি জোং।''—ৰাজেশে ভয়াৰ্ত্ত' ভাবেৰে কথাখিনি ক'লে।

গৌতমে যেন বুকুখনৰ কোনোবা এটা চকুত বিষ অনুভৱ কৰিলে। সি এইয়া কি শুনিছে ? তাৰ ভৰিৰ পৰা যেন পৃথিবীখন বহু তললৈ খহি পৰিছে। সদায় শান্তি বিৰাজ কৰা আমতলত এয়া কিহৰ ধুমুহা নামিল ?

"আমাৰ গাঁওবুঢ়াৰ মতে তফাৎ মাষ্টৰে হেনো নিজহাতে নামঘৰত জুই লগাই দিছে।''—ৰাজেশে ক'লে।

নহয় নহয় ৰাজেশ। এই কাম তফাৎ মাষ্টৰে কেতিয়াও নকৰে। মই জানো ৰাজেশ; মোৰ তফাৎ মাষ্টৰৰ ওপৰত গভীৰ বিশ্বাস আছে। বল আমি তফাৎ মাষ্টৰৰ ঘৰৰপৰা আহিম'' । গৌতমে ৰাজেশক ক'লে

—''নহয় গৌতম, আমি এই ৰাতি তফাৎ মাষ্টৰৰ ঘৰলৈ যোৱাটো ভাল নহব নেকি ?—ৰাজেশে ক'লে।

গৌতমৰ খং উঠি গ'ল আৰু ৰাজেশক টান সুৰতে ক'লে—"তই জানো ঘটনাটোৰ পিছৰ পৰা

তফাৎ মাষ্টৰৰ ওচৰলৈ গৈছ ? তফাৎ মাষ্টৰৰ মুখৰ কথা তই পাইছ জানো ?'- গৌতমে ৰাজেশক প্ৰায় টানি নিয়াদিয়েই তফাৎ মাষ্টৰৰ ঘৰৰ ফালে গ'ল।

জপনাখন একাষে থৈ সিহঁত দুটা তফাৎ মাষ্টৰৰ চোতালত থিয় হ'ল অ'—মজিদ।''

—''কোন ?'' ভিতৰৰ পৰা মজিদৰ মাকে মাত লগালে।

—'গৌতম ?'' চাৰে লৰালৰিকৈ লেম্পটো লৈ বাহিৰলৈ ওলাই আহিল।

—'মই আহিছো চাৰ। মোৰ লগত এইয়া ৰাজেশ।''

—,,আহ, আহ। ভিতৰলৈকে আহ।' মাষ্টৰৰ কণ্ঠত এক অব্যক্ত কাৰুণ্য ফুটি উঠিল। চকীদুখন আগবঢ়াই দি গৌতমলৈ চাই ক'লে''—' তই অলপ খীনালি দেখোন ! তোৰ পঢ়া শুনা ভালে চলিছেতো ? তোৰ কথা সুধিবলৈ কাকো লগ নাপাও।'' মাষ্টৰৰ সেমেকি উঠা চকুহালৰ পৰা চকুলো বৈ আহিল। বাধা দিয়াৰ প্ৰয়াসো যেন চাৰে কৰা নাই।

—''মজিদ নাই নেকি চাৰ ? গৌতমে সুধিলে।

—''আছে গৌতম। আঘাতত এতিয়াও শয্যাগত। তহঁতৰ ৰাইজৰ প্ৰহাৰতে তাৰ এনে অৱস্থা হৈছে।''—বৰ দুখেৰে চাৰে কথাষাৰ ক'লে।

গৌতম আৰু ৰাজেশ গৈ মজিদৰ ওচৰতে বহিল। গৌতমক দেখি মজিদৰ দুচকুৰে চকুলো বৈ আহিল।

— ''তহঁতে আমাক ভুল নুবুজিবি গৌতম।'' বৰ আকুলতাৰে মজিদে ক'লে—' আমি এ:কা নাজ... গৌতম! ৰাতিখননো ক'ত যে কেনেকৈ জুই লাগি... জুই দেখি তহঁতৰ নামঘৰটোৰ ওচৰলৈ মই দৌ... গৈছিলো। মোৰ আব্বাও গৈছিল। তহঁতৰ নামঘৰ... আমি ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰিলো। কেৱল কেইজন... মানুহ দৌৰি যোৱা যেন দেখিলো। পিছত তহঁ... ৰাইজে আমাকেই দোষ দিছে।''—মজিদে আৰু ক... নোৱাৰিলে। গৌতমৰ গাওঁৰ মানুহখিনিৰ ওপ... ভীষণ খং উঠিল। নিৰ্দোষী মানুহৰ ওপৰত দো... জাপি দিয়াৰ দৰে পৃথিৱীত আৰু জানো কিবা অপৰা... আছে .. ...

—''তহঁতক আমাৰ ৰাইজে এনেয়ে দোষ জা... দিছে। তহঁতৰ কোনো দোষ নাই। মই জানো মজি... এইয়া যে সুৰেন্দ্ৰ নাথ বৰুৱাৰ দৰে, হাচমত আলীৰ দ... ৰাজনৈতিক নেতাৰ কু-অভিসন্ধি। কিন্তু, কিন্তু গা... এই মৰম স্নেহক কোনেও নি:শেষ কৰিব নোৱাৰে... হাজাৰ চেষ্টা কৰিলেও আমতলৰ সৌখন আকা... কোনেও পৃথক কৰিব নোৱাৰে। আমতল সদা... আমতলেই হৈ থাকিব মজিদ।''

গৌতমে মজিদক আবেগেৰে সাৱটি ধৰিলে। মজি... আকোৱালি ললে কাষতে থকা ৰাজেশক।

হথাৎ মাষ্টৰৰ চকুৱে-মুখে এক নতুন দীপ্তি... উদ্ভাষিত হৈ উঠিল। সতৃষ্ণ নয়নে তেওঁ চাই ৰ'ল... সমুখৰ নতুন সূৰুযৰ প্ৰগাঢ় মিলন □

১৯৯২-৯৩ চনৰ মহাবিদ্যালয় বাৰ্ষিক প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল

ক) সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা

স্বৰচিত কবিতা-

প্ৰথম— জয়ন্ত কুমাৰ কলিতা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

দ্বিতীয়— মৃদুল সোণোৱাল, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— ৰঞ্জিত বৰ্মন, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

ৰচনা বিষয়ঃ

" মোৰ দৃষ্টিত আজিৰ অসম "

প্ৰথম— পুলক বৰ্মণ, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয়— পৰাগ চন্দ্ৰ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— তপন চন্দ্ৰ পাটোৱাৰী, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

কবিতা আবৃতিঃ

১ম— [illegible] ভৰালী, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য়— দীপিকা কলিতা উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

৩য়— গৌতম গোস্বামী, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

চিঠি লিখাঃ

প্ৰথম— পৰাগ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয়— চৈয়দা সীমা বেগম, ঐ

তৃতীয়— অঞ্জনা বড়ো, ঐ

উদগণি— মৃদুল সোণোৱাল, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

[illegible]ইতে লিখা চুটি গল্প ঃ

১ম— উৎপল শীল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য়— ৰঞ্জিত বৰ্মন, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

৩য়— মমী চৌধুৰী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

উদগণি— পৰাগ শৰ্মা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

খ) সাংস্কৃতিক প্ৰতিযোগিতা

কৌতুক অভিনয় ঃ

১ম— দিলীপ কুমাৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

২য়— [illegible] দাস, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

৩য়— [illegible] আলি, উঃ ১ম বৰ্ষ

একক অভিনয় ঃ

প্ৰথম— অনুভা দেৱী, উ. ১ম বৰ্ষ

দ্বিতীয়— দৰ্পনা ডেকা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃতীয়— ৰঞ্জনা বৰ্মণ, ঐ

ভেশচন প্ৰতিযোগিতা ঃ

১ম— অনুভা দেৱী (পাগলী), উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

২য়— ৰঞ্জনা বৰ্মণ (নজৰ নিদিব), স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃয়— ৰঞ্জিত বৰ্মণ (মুছলিম লোক), স্নাতক ২য় বৰ্ষ

কইনা সজা ঃ

১ম— অনুভা দেৱী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

২য়— } নম্ৰতা সিংহ, ঐ

২য়— } হীমা ৰাণী বৈশ্য, ঐ

৩য়— ৰঞ্জনা বৰ্মণ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

উদগণি— গীতা শৰ্মা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ সংগীত-শিল্পী

উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

গ) সংগীত প্ৰতিযোগিতা

ভজন/গজল/প্ৰাদেশীক সংগীত ঃ

১ম ঃ কবিতা তালুকদাৰ (ভজন), উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

২য় ঃ মৃদুল ডেকা (ভজন), স্নাতক ২য় বৰ্ষ

৩য় ঃ জয়া পাটোৱাৰী ফুকন (ভজন), উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

উদগণি ঃ নম্ৰতা সিনহা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বনগীত ঃ

১ম ঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

২য় ঃ প্ৰণৱ বৰদলৈ, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

৩য় ঃ ববিতা শৰ্মা, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

বিয়ানাম ঃ

১ম ঃ উৰ্বশী লহকৰৰ দল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

ৰঞ্জনা বৰ্মণ, ঐ

অনুভা দেৱী, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

মমী চৌধুৰী, ঐ

হিমা বৈশ্য, ঐ

২য়ঃ ৰঞ্জিত বৰ্মণৰ দল, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য়ঃ ববিতা শৰ্মাৰ দল উ: ১ম বৰ্ষ
কবিতা তালুকদাৰ, ঐ
উদগণি : দ্বিগেন বৰ্মণৰ দল, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দিলীপ কুমাৰ, ঐ

বৰগীত ঃ

প্ৰথম ঃ উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দ্বিতীয় ঃ ধনেশ্বৰ দাস, ঐ
তৃতীয় ঃ নিপুল বৰুৱা, ঐ

লোকগীত ঃ

প্ৰথম ঃ উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
দ্বিতীয় ঃ জোনালী উপাধ্যায় ঐ
তৃতীয় ঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

জিকিৰ ঃ

প্ৰথম ঃ দৰ্পনা ডেকাৰ দল, স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক
জোনালী উপাধ্যায় " " "
অঞ্জনা বড়ো " " "
অনিমা দাস, " " "
চবিনা ইয়াসমিন, " " "
দ্বিতীয় ঃ উৰ্বশী লহকৰৰ দল " " "
মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
অৰ্পনা ৰায়, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
ৰঞ্জনা বৰ্মণ, "
ৰুমী তালুকদাৰ, "
তৃতীয় ঃ তৌফিকুৰ ৰহমানৰ দল, উঃ ২য় বৰ্ষ
অনুভা দেৱী, উঃ ১ম বৰ্ষ
মমী চৌধুৰী, ঐ
হীমা ৰাণী বৈশ্য, ঐ
নম্ৰতা সিনহা, ঐ

জ্যোতি সংগীত :

১ম— প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২য়— উৰ্বশী লহকৰ স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য় - কবিতা তালুকদাৰ, উঃ ১ম বৰ্ষ

বিষ্ণুৰাভা সংগীত ঃ

১ম - প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২য়— উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য় - কবিতা তালুকদাৰ, উঃ ১ম বৰ্ষ

আধুনিক গীত

১মঃ মৃদুল ডেকা, স্নাতক ২য় বৰ্ষ
২য়ঃ প্ৰণৱ বৰদলৈ, উঃ ২য় বৰ্ষ
৩য়ঃ কবিতা তালুকদাৰ, উ: ১ম বৰ্ষ
উদগণি : উৰ্বশী লহকৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

ঘ) সমাজ সেৱা

১। চেলিম উদ্দিন আহমেদ, উঃ ২য় বৰ্ষ
২। চহিদুল হক মজুমদাৰ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩। মফিজ উদ্দিন লস্কৰ, " ৩য় বৰ্ষ
৪। নজমুল হক, " ১ম "
৫। ৰিফায়েত হুছেইন, " ২য় "
৬। সঞ্জীৱ দে, " ১ম "
৭। মনোজ দাস, উঃ ২য় বৰ্ষ
৮। নিপুল বৰ্মণ, উ: ১ম "
৯। মহেশ্বৰ ডেকা, ঐ
১০। প্ৰণৱ কুমাৰ নাথ, স্নাতক ১ম বৰ্ষ
১১। দিলীপ কুমাৰ, ঐ

ঙ) তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা

১মঃ গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় ব:
২মঃ অৰূপ বৰ্মণ, " " "
৩য়: মৃদুল সোণোৱাল, উঃ ১ম বঃ
উদগণি ঃ পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বঃ

চ) আকস্মিক বক্তৃতা

১মঃ পুলেন চন্দ্ৰ দাস, স্নাতক ১ম বঃ

[illegible]: ৰঞ্জিত বৰ্মণ, „ ২য় „

[illegible]: ৰমেন কুমাৰ শৰ্মা, „ ২য় „

[illegible] প্ৰশ্নবান

[illegible] দল ঃ

গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

স্বৰূপ বৰ্মণ, ঐ

[illegible] দাস, ঐ

হাফিজুৰ ৰহমান ঐ

[illegible] –

ৰমেন কুমাৰ শৰ্মা, টি, ডি, চি, ২য় বঃ

ৰঞ্জিত বৰ্মণ, ঐ

[illegible]মিতা চক্ৰৱৰ্তী ঐ

[illegible]মিতা দাস, ঐ

[illegible] –

[illegible] আলী, উঃ ১ম বঃ

আজাদ আলী, ঐ

বাবুল শইকীয়া ঐ

স্বৰূপ দাস ঐ

[illegible] দিঙঁতা

আজাদ আলী, উ: ১ম বঃ

[illegible] ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা

[illegible] (ল'ৰা)

প্ৰথম – মনজিৎ সিং, টি, ডি, চি, ১য় বাৰ্ষিক

দ্বিতীয় – দেৱ দাস, উ: মা: প্ৰ; বা:

তৃতীয় – নৰেন বড়ো উ: মা: প্ৰ: বা:

[illegible] (ল'ৰা)

প্ৰথম – শ্ৰীজয়ন্ত দাস, উ: মা: প্ৰ: বা:

দ্বিতীয় – সুমন পিংকী স্নাতক ১ম বা:

তৃতীয় – প্ৰণব নাথ, „ „ „

[illegible] (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীউদ্ধৱ দাস, „ „ „

দ্বিতীয় : ৰথিন সিনহা „ „ „

তৃতীয় : কুলেন শৰ্মা, „ „ „

হাইজাম্প (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীদেৱ দাস, উ: মা ১ম বা:

দ্বিতীয় উদ্ধৱ দাস, স্না ঃ ১ম বা:

তৃতীয় : দিপৰাজ চেত্ৰী উ: মা: ১ম বা

লং জাম্প (ল'ৰা)

প্ৰথম : শ্ৰীপদিদুৰ সিংহা, „ „ „ „

দ্বিতীয় : সোণমণি শৰ্মা, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক

তৃতীয় : দেৱ দাস, উঃ মা: প্ৰথম বৰ্ষ

ল'ৰাৰ কাবাডী (চেম্পিয়ন দল)

১। বিদ্বান কছাৰী (কেপ্তেইন)

২। ৰাজু গুৰুং, স্নাতক ১ম বাৰ্ষিক

৩। সোণমণি শৰ্মা ঐ

৪। উদ্ধৱ দাস, ঐ

৫। খগেন ঠাকুৰীয়া ঐ

৬। নিপুন বড়ো, ঐ

৭। ধনেশ্বৰ দাস, ঐ

৮। দ্বিপেন বৰ্মণ, ঐ

ৰানাৰ্চ আপ দল

১। বাবুল কলিতা, (কেপ্তেইন) উ: মা: প্ৰথম বাৰ্ষিক

২। বুদ্ধেশ্বৰ বড়ো ঐ

৩। প্ৰদীপ মজুমদাৰ, ঐ

৪। অনিল ডেকা, ঐ

৫। নৰেন বড়ো, ঐ

৬। দীপ চেত্ৰী, ঐ

৭। ৰাজীৱ ৰয় ঐ

৮। তৌফিকুৰ ৰহমান, উঃ মা: ২য় বাৰ্ষিক

২০০ মিটাৰ দৌৰ (ল'ৰা)

প্ৰথম : ৰথিন তালুকদাৰ, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক

দ্বিতীয় চেলিম উদ্দিন আহমেদ, উ: দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

তৃতীয় ঃ গিৰিধৰ ৰয়, স্নাতক ৩য় বাৰ্ষিক

কুলেন শৰ্মা, স্নাতক প্ৰথম বাৰ্ষিক
দেব দাস, উঃ প্ৰথম ,,

মাৰাথান দৌৰ (ল'ৰা)

প্ৰথম : ৰাজু গুৰুং টি. ডি. চি. প্ৰথম বাৰ্ষিক
দ্বিতীয় : আনন্দ দাস, উঃ প্ৰথম ,,
তৃতীয় : ৰবিশংকৰ চৌধুৰী ঐ

৪ৰ্থৰ পৰা ১০ মলৈ

শৰৎ চন্দ্ৰ লহকৰ, ঐ
অৰুণ চন্দ্ৰ দাস, ঐ
মনোজ কুমাৰ শৰ্মা ঐ
দেব কুমাৰ দাস, ঐ

ভলীবল (চেম্পিয়ন দল)

দ্বিপেন বৰ্মণ, (কেপ্তেইন) টি. ডি. চি; প্ৰথম বাৰ্ষিক
উদ্ধৱ দাস, ঐ
ধনেশ্বৰ দাস ঐ
বিদ্বান কছাৰী, ঐ
জীৱন টাইদ, ঐ
প্ৰদীপ মজুমদাৰ, ঐ
তৌফিকুৰ ৰহমান, উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
খগেন ঠাকুৰীয়া, টি, ডি চি প্ৰথম বাৰ্ষিক

ভলীবল (ৰানাৰ্চ আপ)

১। ৰথিন তালুকদাৰ, (কেপ্তেইন) ঐ
২। গিৰিধৰ ৰয়, টি, ডি. চি, ৩য় বাৰ্ষিক
৩। প্ৰফুল্ল দাস, ঐ
৪। বিজয় হাজৰিকা টি. ডি, চি, দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
৫। অমৰেশ মজুমদাৰ, ঐ
৬। নুৰুদ্দিন আহমেদ, টি, ডি. চি, প্ৰথম বাৰ্ষিক
৭। মনজিৎ সিং, টি. ডি চি, দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

ক্ৰিকেট (চিৰিজ উইনাৰ)

১। সুৰজিৎ সিংহা টি ডি চি প্ৰথম বাৰ্ষিক
২। প্ৰণব নাথ (কেপ্তেইন) ঐ
৩। দিপেন বৰ্মণ, ঐ
৪। কুলেন শৰ্মা, টি, ডি, চি ১ম বৰ্ষ
৫। ৰূপেন আচাৰ্য ঐ
৬। বিদ্বান কছাৰী ঐ
৭। সুমন পিংকী ঐ
৮। সুকুমাৰ ৰাভা ঐ
৯। ৰাজু গুৰুং ঐ
১০। দেবশীষ চৌধুৰী উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
১১। ধীৰেণ তালুকদাৰ ঐ
মেন অব দ্য মেচ—সুৰজিৎ সিংহ

কাবাডী (ছোৱালী) চেম্পিয়ন দল

১। মমতা দেবী (কেপ্তেইন) উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
২। ৰীণা বড়ো উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
৩। সৰমিলা ৰায় ঐ
৪। অম্বিকা বড়ো ঐ
৫। জুৰি দাস উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক
৬। মহিবুন নেচা ঐ

ৰাণাৰ্চ আপ (ছোৱালী)

১। অঞ্জনা বড়ো কেপ্তেইন) স্নাতক প্ৰথম বছৰ
২। দৰ্পণা ডেকা ঐ
৩। মমিতা বৈশ্য ঐ
৪। ৰুমি তালুকদাৰ ঐ
৫। লীলা ব্ৰহ্ম ঐ
৬। দীপা পুৰকায়স্থ স্নাতক তৃতীয় বাৰ্ষিক

শ্বট ফুট (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ ৰবিতা ইংতি উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক
দ্বিতীয় : দীপা পুৰকায়স্থ স্নাতক তৃতীয় বাঃ
তৃতীয় : দিপীকা কলিতা উঃ প্ৰথম বাৰ্ষিক

দিচকাচ (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ সংগীতা বড়ো ঐ
দ্বিতীয় ঃ দীপা পুৰকায়স্থ, স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
তৃতীয় ঃ মমতা দেবী, উঃ ২য় বৰ্ষ

লং জাম্প (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ মহিবুন নেচা, ঐ

(৬৩ পৃষ্ঠাত চাওঁক)

(৩২ পৃষ্ঠাৰ পিছৰ পৰা)

দ্বিতীয়ঃ মমতা দেৱী, উঃ দ্বিতীয় বাৰ্ষিক

তৃতীয়ঃ অঞ্জনা বড়ো, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

হাইজাম্প (ছোৱালী)

প্ৰথম : মমতা দেৱী, উঃ ২য় বৰ্ষ

দ্বিতীয় : দৰ্শনা ডেকা, স্নাতক ১ম বৰ্ষ

তৃতীয় : অম্বিকা বড়ো, উ: ১ম বৰ্ষ

২০০ মিটাৰ দৌৰ (ছোৱালী)

প্ৰথম : শৰ্মিলা ৰায়, ঐ

দ্বিতীয় : শমিষ্ঠা দাস ঐ

তৃতীয় : দিপা পুৰকায়স্থ, টি ডি চি ৩য় বৰ্ষ

কেৰম একক শাখা (ল'ৰা)

প্ৰথম – শ্ৰীচন্দন ভৰালী, , ১ম ,, (চেম্পিয়ন

দ্বিতীয় – প্ৰফুল্ল দাস ,' ৩য় ,, (ৰাঃ আপ)

কেৰম দ্বৈত শাখা (ল'ৰা)

প্ৰথম : খনিন্দ্ৰ কলিতা স্না: ২য় বৰ্ষ } চেম্পিয়ন
বিজয় হাজৰিকা ঐ

দ্বি : মঃ মফিজ উদ্দিন লস্কৰ স্না: ৩য় বা. } ৰানাৰ্চ আপ
ম চেলিম উদ্দিন আহমেদ ,, ২য়, ,

বেডমিণ্টন একক শাখা (ল'ৰা)

প্ৰথম : মনজিৎ সিং, স্না: ২য় ব: (চেম্পিয়ন)

দ্বিতীয় : মঃ নুৰুদ্দিন আহমেদ, , ১ম ,, (ৰানাৰ্চ আপ)

বেডমিণ্টন দ্বৈত শাখা (ল'ৰা)

প্ৰ : মনজিৎ সিংহ, স্না: ২য় ব: } চেম্পিয়ন
অমৰেশ মজুমদাৰ, ঐ

দ্বি : মঃ ৰিফাইত হুছেইন, ঐ } ৰানাৰ্চ আপ
মনোজ দাস, উঃ ২য় বৰ্ষ

দবা (ল'ৰা)

প্ৰথম : তুষাৰ ৰঞ্জন মিকিৰ, উঃ ২য় বা

দ্বিতীয় : গোবিন্দ টুমুং ,, ১ম ,,

কেৰম একক (ছোৱালী)

প্ৰথম : মমিতা বৈশ্য, স্নাতক ,, ,,

দ্বিতীয় : দীপা পুৰকায়স্থ, ,, ৩য় ,,

কেৰম দ্বৈত (ছোৱালী)

প্ৰথম : দীপা পুৰকায়স্থ, ,, ,, ,,
মহিবুন নেচা, উ: ২য় ,,

দ্বিতীয় : মমিতা বৈশ্য, স্নাতক ১ম ,,
সুমিতা দাস, ঐ

বেডমিণ্টন একক শাখা (ছোৱালী)

প্ৰথম : দীপা পুৰকায়স্থ, স্না: ৩য় ব: (চেম্পিয়ন)

দ্বিতীয় ঃ মধুস্মিতা চক্ৰবৰ্তী ,, ২য় ,, (ৰানাৰ্চ আপ

বেডমিণ্টন দ্বৈত শাখা (ছোৱালী)

প্ৰথম ঃ দীপা পুৰকায়স্থ, স্না: ৩য় ব: } চেম্পিয়ন
অনুভা দেৱী, উঃ ১ম ব

দ্বিতীয় : চুমিতা দাস, স্না: ১ম ব: } ৰানাৰ্চ আপ
মধুস্মিতা চক্ৰবৰ্তী ,, ২য় ,,

বছৰটোৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ—

(ল'ৰা) : দেব দাস, উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ

(ছোৱালী) ঃ মমতা দেৱী, উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ

ছাত্ৰৰ প্ৰতি০০০০০০০

নকল কৰাৰ অপৰাধত পৰীক্ষা গৃহৰ পৰা উলিয়াই দিয়া ছাত্ৰজনে সুযোগ পাই কলেজলৈ আহি থকা শিক্ষকজনক এটা গোৰ মাৰিলে। তেওঁৰ আসুৰিক জিঘাংসা চৰিতাৰ্থ হ'ল। মনে শান্তি পালে। পিছে শিক্ষকজনে ক্ষমা কৰি পুলিচৰ ভয়ত উন্মাদৰ দৰে হোৱা আৰ্ত অৱস্থাটোৰ পৰা তেওঁক ৰক্ষা কৰিলে।

সেই গোৰটো ছাত্ৰ সমাজৰ নৈতিক অধঃপতনৰ সৰ্বনিকৃষ্ট নমুনা। ছাত্ৰৰ চৰণাঘাতত বিবেকবান শিক্ষকজনৰ আত্মা-অপমানিত হ'ল; যি অপমান হৃদয়বান সকলো ব্যক্তিৰ কাৰণে নিশ্চয় যন্ত্ৰণাৰ বিষয়। মানবীয় অবক্ষয়ৰ পৰা সম্ভূত এনে হাজাৰ অযুত অপমান-যন্ত্ৰণাৰ দৃষ্টান্ত আজি ঘটিব লাগিছে চৌদিশে। ব্যক্তিৰ বেদনা সমষ্টিৰ বেদনালৈ বিস্তাৰ নোহোৱালৈকে সমাজত নতুন কোনো মৌলিক চিন্তা চেতনা আৰু পৰিবৰ্তন সম্ভৱ নহয়।

জ্ঞান-সাধনাৰ পবিত্ৰ যজ্ঞথলি হ'ল শিক্ষানুষ্ঠান; য'ত গুৰু-শিষ্যৰ মোহন সংগম ঘটিবলৈ পায়। জীৱনৰ অ-মৃত সুৰ শুনোৱা বাঁহীটি আচাৰ্য-গুৰুসকলৰ জ্ঞানদানৰ মাজেদি অতীজৰ পৰা বাজি আহিছে। জীৱনৰ মহাঅৰ্থ ছাত্ৰকালডোখৰতে উলিয়াই ল'ব নোৱাৰিলে মানুহ কাহানিও সামূহিক জীৱনৰ অংগ হৈ উঠিব নোৱাৰে। ব্যক্তিৰ সমষ্টিলৈ উত্তৰণৰ গতিয়েই হ'ল জীৱনৰ আচল কৰ্মযোগ। আহা, আমি প্ৰতিজনে এই অধ্যয়ন ক্ষেত্ৰতে সেই কৰ্মসন্যাসৰ ব্ৰতত ব্ৰতী হবলৈ কৃচ্ছসাধন কৰো।

হে আলোকসন্ধানী ছাত্ৰসকল, জীৱন মহাসংগ্ৰামৰ ৰণথলি। তুমি হব লাগিব সেই সমৰ প্ৰাংগনৰ হাৰ নমনা পদাতিক। সেয়েহে এতিয়া নিজক ন-কৈ নিৰ্মাণ কৰাৰ অগ্নিকাল। আজিৰ সময় বৰ দুঃসময়। একো একোটা জুইৰ কুণ্ডলিৰ মাজত আমাৰ সকলোৰে বৰ্তমান অৱধাৰিত। আমি এক বন্ধ্যা যুগৰ সন্তান। আজিৰ মানুহ মানব প্ৰেম ৰহিত হৈ যন্ত্ৰবৎ ভৌতিক সুখমত্ততাত উন্মাদ প্ৰায়। দুনীতি আৰু দৰিদ্ৰতাৰে দেশ আকণ্ঠলগ্ন। মহত্তৰ সন্ধানত নিৰন্তৰ উৎসৰ্গীকৃত উপনিষদীয় যুগৰ ওখ নৈতিক প্ৰমূল্য পুনৰাই ঘূৰাই অনাত তোমাৰ ভুমিকাই সৰ্বাধিক।

আহা, জীৱনৰ অনন্য সময় এই ছাত্ৰ কালছোৱাতে আমাৰ উত্তৰ সময়ক আগুৱাই নিয়াৰ বাবে নিজকে গঢ়ি-পিটি নকৈ সৃষ্টি কৰি লওঁ। আমি জাগিব; জগাব লাগিব। প্ৰাত্যহিক সৰু-বৰ কামৰ মাজতে মহানুভৱতাৰ মুকুতা বিচাৰি উলিয়াই তোমাৰ গতিপথ এতিয়াই থিৰ কৰি লোৱা - এটা বাট, গণকল্যানৰ বাট। হে নতুন, আহা। অহিংসা, প্ৰেম আৰু ত্যাগৰ বাবে নিজকে উৎসৰ্গা কৰিবলৈ হ'লে প্ৰতিজনৰ অন্তৰত জন্ম হ'ব লাগিব অন্তৰ সংস্কৃতিৰ। হে ন দিনৰ নবীন পূজাৰী, সেই অন্তৰ-সংস্কৃতিৰ তুমি খনিকৰ হোৱা।

"এজন শিক্ষক"

উপ সভাপতিৰ প্ৰতিবেদন ঃ

তেজ দিলা, প্ৰাণ দিলা
ত্যাগ দিলা ডেকা বন্ধু
পুনু আহিবা, আহি যুঁজিবা
যুঁজি জিকিবাই ডেকা বন্ধু।

আমাৰ মহাবিদ্যালয় সংবিধান অনুসৰি অধ্যক্ষ মহোদয়ে মোক শিক্ষাৰ এই মহান ৰণস্থলী এচ. বি. দেৱৰাহ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপসভাপতি পদত অধিষ্ঠিত কৰি মহাবিদ্যালয় খনৰ সেৱা আগবঢ়োৱাত সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ বাবে তেখেতলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিছোঁ।

এটা জাতিৰ এখন সমাজৰ বৌদ্ধিক চেতনা জগাই তুলিবলৈ এক বিশুদ্ধ শৈক্ষিক পৰিৱেশৰ আৱশ্যক। অতীতৰে পৰা শিক্ষাই সমাজক নৈতিক আদৰ্শৰ দ্বাৰা প্ৰভাবিত কৰি নিজৰ এই পবিত্ৰ দায়িত্ব পালন কৰি আহিছে। শিক্ষাৰ আলোকেৰে আলোকিত কৰি এই সমাজখনক আগুৱাই নিব লাগিব ছাত্ৰ সমাজে। নতুন শিক্ষানীতি বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ত প্ৰয়োগ কৰি বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ মাধ্যমত এক উন্নত সমাজ গঢ়াৰ পথ মোকলাই দিছে। আশা ৰাখিছো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মনৰ দৃঢ়তাৰে অধ্যয়ন কৰি যুগৰ সৈতে খোজ মিলাই আমাৰ সমাজ তথা দেশলৈ সফলতাৰ হাঁহি কঢ়িয়াই আনিব।

বৰ্তমান আমাৰ দেশৰ শৈক্ষিক পৰিবেশ এক জটিল সংকটৰ গৰাহত নিমজ্জিত। আমি ছাত্ৰ সমাজে যদি এই সংকট সোনকালে নিৰ্মূল কৰিব নোৱাৰে, তেন্তে হয়তো আমি ভয়ঙ্কৰ বিপদৰ সন্মুখীন হব লাগিব। দেশৰ বৰ্তমান হিংসাৰ বাতাবৰণেই এই সংকটৰ প্ৰধান কাৰণ। যদি এনেকুৱা অশান্তিজনক বাতাবৰণ অহৰহ সৃষ্টি হৈ থাকে তেন্তে গৌতম বুদ্ধ, হজৰত মহম্মদ, যীশুখৃষ্ট আদিৰ মহান শান্তিৰ বাণীক প্ৰত্যাখ্যান কৰা হ'ব। প্ৰত্যেক যুদ্ধই মানুহৰ মৃত্যু আনে। শাৰীৰিক ভাবে নিৰ্যাতনত হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ মৃত্যু হয়। লগে লগে মানৱীয় মূল্যবোধৰ অধঃপতন ঘটায়। কিন্তু এই ধ্বংসৰ পৰা আমাক উদ্ধাৰ কৰাৰ সময় এতিয়াও উকলি যোৱা নাই। শান্তিকামী অসমবাসী আগবাঢ়ি আহক হিংসাৰ বাতাবৰণ নিঃশেষ কৰি চিৰস্থায়ী শান্তি স্থাপনৰ বাবে। শান্তি-কামী ছাত্ৰ সমাজলৈ এয়ে আমাৰ প্ৰাৰ্থনা।

ছাত্ৰ শক্তি মহান শক্তি। কিন্তু এই শক্তিক মহান শক্তি বুলি কৈ আমি কেতিয়ালৈকে থাকিব পাৰিম। সমাজৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ববোধক নেওচি কৰবাৰ পৰা অকনমান জ্ঞান লাভ কৰি জহাই ফুৰাটো জানো লক্ষণ ? বৰ্তমান সময়ত ছাত্ৰ সমাজৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি হোৱাটো স্বাভাবিক। ছাত্ৰশক্তিৰ ওপৰতে যিহেতু সমাজ তথা দেশৰ ভৱিষ্যত নিৰ্ভৰশীল, গতিকে জাতীয় জীৱনৰ আদৰ্শ বা অস্তিত্ব জীয়াই ৰখাটো ছাত্ৰৰ প্ৰধান কৰ্তব্য হ'ব।

মহাবিদ্যালয় সম্পৰ্কে দুআষাৰ ঃ

বৃহত্তৰ গুৱাহাটীৰ মাজমজিয়াত উলুবাৰীত ১৯৮৪ চনত সেই অঞ্চলৰ কিছু দূৰদৰ্শী, লোকৰ কষ্ট ত্যাগৰ ফলত উলুবাৰী মহাবিদ্যালয়খনি গঢ় লয়। তেতিয়াৰ পৰাই এই অঞ্চলৰ ৰাইজে এই মহাবিদ্যালখনৰ উন্নতিৰ হকে কাম কৰি আছে। এই মহাবিদ্যালয়খন আৰম্ভনীতে ৰাতি ক্লাচ হৈছিল, কিন্তু কিছুমান অসুবিধাৰ কাৰণে ১৯৮৯ চনত মহাবিদ্যালয়খনৰ ক্লাচসমূহ দিনত কৰা হয়। এইদৰে চলি আছিল উলুবাৰী মহাবিদ্যালয়। পিছত মহাবিদ্যালয়খনৰ এটি স্থায়ী ভৱনৰ প্ৰয়োজন হোৱাত, গুৱাহাটী চহৰৰ এজন নামজ্বলা ব্যৱসায়ীয়ে আৰ্থিক অনুদানেৰে স্থায়ী ভৱনটো নিৰ্মাণ কৰি দিয়ে। আৰু তেতিয়াই সকলোৰে প্ৰস্তাৱ মৰ্মে মহাবিদ্যালয়-খনৰ নাম এচ. বি. দি. মহাবিদ্যালয় নামেৰে নামাকৰণ কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতি আৰু উলুবাৰী অঞ্চলৰ ৰাইজৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য।

প্ৰতিবেদন সামৰাৰ আগতে মোক মোৰ কাৰ্য কালত সহায় কৰাৰ কাৰণে অধ্যক্ষ মহোদয় লগতে

মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকললৈ প্ৰণাম নিবেদিছোঁ। যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আমাৰ কাৰ্যকালত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়ালে তেওঁলোকলৈ আন্তৰিক অভিনন্দন জনালোঁ।

শেষত অনিচ্ছাকৃত ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধবীৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিছোঁ।

জয়তু "শতৰূপা'
'জয় আই অসম"
গিৰিধৰ ৰয়

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভালৈ মোক নিৰ্ব্বাচিত কৰি শিক্ষাৰ এই মহান অনুষ্ঠানটিৰ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়া সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

লেখৰ জোখেৰে মহাবিদ্যালয়খনৰ বয়স বৰ বেচি হোৱা নাই। বিভিন্ন সমস্যা থকাই স্বাভাৱিক। দুই এটা উনুকিওৱাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচনা কৰিছো। মহাবিদ্যালয়খনৰ শিক্ষাৰ এটা প্ৰধান অংগ পুথি ভঁৰালৰ সুনিৰ্দ্দিষ্ট গৃহ নথকাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হব লগা হৈছে। ইয়াৰোপৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ জিৰণি কোঠাৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী সমূহ নথকাত ইয়াৰ গুৰুত্ব নাইকিয়া যেন হৈছে। মহাবিদ্যালয়ৰ স্নাতক বিশেষ পাঠ্যক্ৰম নথকাত বহু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে থকা উচ্চাকাংক্ষা মনতে মাৰ নিয়াব লগাও হৈছে। এইদৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এশ এবুৰি সমস্যাৰ মাজতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে যোৱা বছৰকেইটাত সুনাম অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱাটো আনন্দৰ কথা।

সাধাৰণ সম্পাদকৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰি মোৰ কাৰ্য কালৰ সময়ছোৱাত যোৱা ৩।১।৯৩ ইং তাৰিখৰ পৰা ৯।১।৯৩ ইং তাৰিখলৈ ''মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'' উদ্‌যাপন কৰা হয়। বিভিন্ন খেল-ধেমালি, গীত-মাত প্ৰতি-যোগিতা, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ উপৰিও বঁটা বিতৰণ সভা অনুষ্ঠিত হয়। সভাত মুখ্য অতিথি হিচাপে ভাষাবিদ ড০গোলোক চন্দ্ৰ গোস্বামী আৰু বিশিষ্ট অতিথি হিচাবে ড০ ৰত্ন কান্ত বৰুৱাদেৱে দেশৰ উচ্চ শিক্ষা তথা ছাত্ৰৰ কৰ্তব্যৰ ওপৰত সাৰগৰ্ভ বক্তৃতা প্ৰদান কৰে। খেল ধেমালিৰ ক্ষেত্ৰতো মোৰ কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলে যথেষ্ট সুনাম অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। আমাৰ উপাধ্যক্ষ তথা মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সম্পাদক মাননীয় বৰ্মণ চাৰৰ লগত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াই বিশুদ্ধ খোৱা পানীৰ ব্যৱস্থা কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা সমাধান কৰা হয়।

তাৰোপৰি ছাত্ৰ একতা সভাৰ আলোচনা মৰ্মে মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ ভিতৰত এখন স্থায়ী সুকীয়া কেণ্টিনৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

আমি সাধাৰণ সম্পাদকৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই মহাবিদ্যালয়ৰ কিছুমান অভাৱ দূৰ কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাত সিদ্ধান্ত লৈছিলো। কিন্তু দুখৰ বিষয় আমাৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ পুঁজি টনকিয়াল নহয়। কিয়নো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰা যিখিনি ধন একতা সভালৈ সংগ্ৰহ কৰা হয়, তাৰে আধা অংশ মহাবিদ্যালয়ৰ সেৱাৰ বাবে আগবঢ়োৱা হয়। আৰু বাকী অংশৰে আমি মহাবিদ্যালয়ৰ বছৰটোৰ কাৰ্যসূচী বোৰ চলাই নিওঁ। উল্লেখযোগ্য যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে চৰকাৰৰ পৰা কোনো ধৰণৰ অনুদান এতিয়ালৈ পোৱা নাই। মহাবিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা সমিতিৰ সৈতে আলোচনা কৰি শ্ৰেণীকোঠাবোৰত ফেনৰ ব্যৱস্থাও কৰা হয়। আশা ৰাখিছো যে মহাবিদ্যালয়ৰ অন্যান্য অভাৱ সমূহ কৰ্তৃপক্ষই তৎকালে পূৰণ কৰিব।

[illegible] ...ৰ মাত

[illegible] ভিতৰতে এই বছৰৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ [illegible] তথা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা [illegible] ছাত্ৰী সকলৰ সম্মিলিত আলোচনা মৰ্মে এই [illegible] মহাবিদ্যালয়ৰ ''প্ৰস্তাৱনা'' সংখ্যাটো [illegible] সিদ্ধান্ত লোৱা হয়। আমাৰ [illegible] সম্পাদক নথকা বাবে অধ্যাপক নিৰঞ্জন [illegible] আৰু জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতাক তত্বাবধায়ক আৰু [illegible] একতা সভাৰ উপসভাপতি তথা সাধাৰণ সম্পাদকক [illegible] আৰু সদস্য কিছুমান লৈ আলোচনীখন [illegible] ক্ষীপ্ৰ প্ৰস্তুতি চলাওঁ।

[illegible] বেদনৰ শেষত উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছো যে [illegible] আগৰ সাধাৰণ সম্পাদকে লোৱা আঁচনি [illegible] ''শ্বহীদ বেদী' টো এতিয়াও নিৰ্মাণ কৰিবলৈ [illegible] এই ক্ষেত্ৰত আগৰ সম্পাদকজন নিশ্চয় অগ্ৰসৰ হব। [illegible] ভৱনৰ অসম্পূৰ্ণ খিনি সম্পূৰ্ণ কৰা, চৌহদৰ [illegible] বেৰ দিয়া, সন্মুখৰ দ' ঠাই পূৰ কৰা, [illegible] প্ৰয়োজনীয় 'মেজৰ' পাঠ্যক্ৰম আৰম্ভ কৰা, [illegible] ঘাটি মঞ্জুৰিপ্ৰাপ্ত অৱস্থালৈ অনা, প্ৰয়োজনীয় [illegible] নিযুক্তি দিয়া আদি অতি প্ৰয়োজনীয় দায়িত্ব-[illegible] ক্ষীপ্ৰভাৱে ৰূপায়ন কৰিবলৈ কৰ্তৃপক্ষ আগবাঢ়ি [illegible] বুলি আশা কৰিলো।

[illegible] কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ [illegible] মাননীয় বৰ্মণ চাৰ, অধ্যাপক, অধ্যাপিকা [illegible] আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপসভাপতি গিৰিধৰ [illegible] আগবঢ়োৱা দিহা-পৰামৰ্শ আৰু সহযোগিতাৰ [illegible] আটাইলৈ কৃতজ্ঞতা যাঁচিলো লগতে সমূহ বন্ধু [illegible] শলাগৰ শৰাই আগবঢ়াই অনিচ্ছাকৃত ভুল [illegible] ক্ষমা প্ৰাৰ্থনাৰে প্ৰতিবেদন সামৰিছো।

ধন্যবাদেৰে

ৰথিন তালুকদাৰ।

[illegible] এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ বন্ধু-বান্ধৱীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো, যি সকল বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ সন্থাৰ সহ : সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত নিৰ্ব্বাচিত কৰি মোক মহাবিদ্যালয়ৰ সেৱা আগবঢ়োৱাৰ বাবে সুযোগ দিলে। *পিছে তেওঁলোকৰ আশা আকাঙ্খা কিমানদূৰ ফলৱতী* কৰিব পাৰিলো সেয়া বিচাৰৰ ভাৰ তেওঁলোকৰ হাতত অৰ্পন কৰিও বাৰে বাৰে ভাবিবলৈ বাধ্য হৈছো, এই বুলিয়ে যে সৰ্ব্বতো প্ৰকাৰে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক উমৈহতীয়া মঞ্চত উপনীত কৰাত যেন আমি ব্যৰ্থ হৈছো।

আমাৰ সকলো কাম কাজ সাধাৰণ সম্পাদকৰ লগতেই জড়িত। গতিকে খতিয়ান বোৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদনত প্ৰকাশ পাবই। কাৰ্য কালৰ সময়ছোৱাত আমাৰ ওপৰত ন্যস্ত দায়িত্ব অনুসৰি সাধাৰণ সম্পাদককে ধৰি সকলোবোৰ সম্পাদককে যথ সাধ্যে সহায় কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিলো।

সহকাৰী সাধাৰণ সম্পদক হিচাপে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহন কৰিয়ে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ''মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ'' সাত দিনীয়া কাৰ্য্যসূচীৰে কৰা হয়।

আনৰ উপকাৰ কৰিব পৰাটো এটা দৈৱৰ বিধান, মানৱ শক্তিয়ে স্ব-কৃত কাৰ্যৰ দ্বাৰা আনৰ উপকাৰ কৰিব নোৱাৰিবও পাৰো,ময়ো এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে এটা মহৎ অনুষ্ঠানৰ উন্নতি কল্পে যি দায়িত্ব সমাপন কৰিলো তাত হয়তো বহুতো ভুল ভ্ৰান্তি হৈ যোৱাতো স্বাভাৱিক।

সদৌ শেষত বিভিন্ন সময়ত অজানিতে হৈ যোৱা জ্ঞাত অজ্ঞাত বিভিন্ন ভুল এটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি লগতে মোৰ সকলো সফলতাৰে গৌৰব আপোনা-লোকক অৰ্পন কৰি আৰু বিফলতাৰ দোষখিনি শিৰত লৈ মোৰ আধৰুৱা কামখিনি সমাধা কৰিবলৈ প্ৰাৰ্থনা জনাই মোৰ এইক্ষুদ্ৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিৰ ইতি ৰেখা টানিলো।

।। জয়তু এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়।

ধন্যবাদেৰে ঃ

মঃ নুৰুদ্দিন আহমেদ

সহ ঃ সাধাৰণ সম্পাদক

এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়

প্ৰতিবেদন
সাংস্কৃতিক বিভাগ

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে এচ, বি, ডেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ গুৰু দায়িত্ব বহন কৰিবলৈ সাহস আৰু প্ৰেৰণা যোগোৱা সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধৱী আৰু মাননীয় শিক্ষা গুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ গধুৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ যাওঁতে অজানিতে ভালেমান ভুল ভ্ৰান্তি থাকি যোৱাটো স্বাভাৱিক। তাৰবাবে এই প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ ছাত্ৰী শিক্ষাগুৰু আৰু কৰ্মকৰ্তা সকলৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।

এইবাৰ ১৯৯২-৯৩ বৰ্ষৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত ছয়দিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সাংস্কৃতিক বিভাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অনুপাতে প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা নগণ্য আছিল।

এইবাৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সংগীত প্ৰতিযোগিতাত ১৯৯২-৯৩ চনৰ শ্ৰেষ্ঠা গায়িকাৰ খিতাপ অৰ্জন কৰে শ্ৰীমতী উৰ্বশী লহকৰে।

সংগীতৰ ওপৰিও এইবাৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত বহুকেইটা নতুন প্ৰতিযোগিতা পতাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল যদিও প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা সীমিত হোৱাৰ বাবে বাদ দিব লগীয়া হয়। কইনা ভেশচন, আৰু বিহুনাম এই তিনিটা প্ৰতিযোগিতা নতুনকৈ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়। ভেশচন প্ৰতিযোগিতা যথেষ্ট আকৰ্ষণীয় হৈছিল. কইনা প্ৰতিযোগিতাত বহুকেইগৰাকী প্ৰতিযোগীয়ে প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে নাম অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছিল যদিও বেয়া বতৰৰ বাবে প্ৰতিযোগিতাত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা নিচেই কম দেখা যায়। ইয়াৰ উপৰি একক অভিনয়, কৌতুক অভিনয় আদি প্ৰতিযোগিতা সমূহ ভালদৰেই হৈ যায়।

মোৰ কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিভাপূৰ্ণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উৎসাহ উদ্দীপনা বঢ়াবলৈ কলেজৰ বাহিৰৰ বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ নিয়াৰ ইচ্ছা পোষণ কৰিছিলো', কিন্তু মহাবিদ্যালয়ৰ অৰ্থৰ সীমিত পুঁজিৰ বাবে এই ইচ্ছা কাৰ্যকৰী কৰাৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ বাধ্য হৈছিলো।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকললৈ মোৰ এটি অনুৰোধ, তেওঁলোকে যাতে কোনো ধৰণৰ লাজ শংকা নকৰি মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহত অংশ গ্ৰহণ কৰি নিজৰ সুপ্ত প্ৰতিভা বিকাশ কৰি তোলাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ গৌৰব বঢ়োৱাত সহায় কৰে।

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ কাম সুকলমে চলাই নিবলৈ সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা বন্ধু-বান্ধৱী সকললৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

মোৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা মোৰ শিক্ষাগুৰু শ্ৰীনিৰঞ্জন কলিতাচাৰ আৰু কাৰ্যালয় সহায়ক শ্ৰীনিৰঞ্জন কলিতাদেৱ তথা বাইদেউ সকলৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীবংশীধৰ দাস দেৱলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। লগতে মোৰ অগ্ৰজ প্ৰতিম ৰাচিক ৰহমান সঞ্জীৱ দে, ৰমেন শৰ্মা, ৰঞ্জীত বৰ্মন, জোনালী, দৰ্পনা, বন্ধু প্ৰণব বৰা, মহেশ, অনিল, নিপুল, শ্যামন্ত নিৰঞ্জন লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ যিসকলে মোক সহায় আগবঢ়ালে সেই সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালো।

শেষত এচ, বি, ডেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনা কৰিলো। জয়তু এচ বি, ডেওৰা মহাবিদ্যালয়।

মৃদুল সোণোৱাল
সাংস্কৃতিক সম্পাদক

বহিঃ ক্ৰীড়া সম্পাদকৰ বাৰ্ষিক প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে যিসকল বীৰ জাতীয় [illegible] অসম মাতৃৰ মুক্তিৰণত ঔপনিবেশিক শোষকৰ [illegible] বুকুৰ কেঁচা শোণিত আহুতি দিলে, যিসকলে [illegible] অসমৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনত শ্বহীদ হ'ল [illegible] যিসকলে স্বেচ্ছাচাৰী শোষকৰ হাতত ধৰ্ষিতা [illegible] নিৰ্যাতিতা হ'ল সেই সকললৈ মোৰ অশ্ৰু অঞ্জলি [illegible]

১৯৯২-১৯৯৩ চনৰ বহি ক্ৰীড়া সম্পাদকৰ সম্পূৰ্ণ [illegible] গ্ৰহণৰ বাবে মই ১৮/১১/৯২ ইং তাৰিখে শপত [illegible] কৰো ; খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব [illegible] বাবে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বিগত বছৰটোৰ [illegible] নিৰ্ব্বাচিত কৰিলে সেইসকললৈ মোৰ আন্তৰিক [illegible] জনালো।

এই বছৰটোৰ কাৰ্যকাল চলাই নিয়াৰ বাবে যি [illegible] মোক উৎসাহ, উদ্দীপনা আৰু উপদেশ দিলে [illegible] মই শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিছো।

[illegible] মোক সহায় কৰা ব্যক্তি কেইজন হ'ল [illegible] শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু মাননীয় শ্ৰীযুত জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা [illegible] মই শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিছো।

[illegible] মোৰ এই বছৰটোত খেল ধেমালিত [illegible] কৰা বন্ধু-বান্ধৱীসকল হ'ল — সৰ্বশ্ৰী অৰবিন্দ্ৰ কলিতা, [illegible] বৈশ্য, গৌতম গোস্বামী, দেব দাস, সুৰজিৎ [illegible], ৰঞ্জিন তালুকদাৰ, গিৰিধৰ ৰয়, সঞ্জীৱ দে, [illegible] উপাধ্যায়, দৰ্পনা ডেকা, দিলীপ কুমাৰ এই [illegible] ব্যক্তিৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

[illegible] বিদ্যালয়ৰ খেলবিভাগৰ সকলো কাম নিয়াৰিকৈ [illegible] কৰাটো যে এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাম [illegible] সন্দেহ নাই। বৰ্ত্তমান যুগত খেল এটা পৃথিৱীৰ [illegible] অংশ। ই শিক্ষাৰ এটা প্ৰধান অংগ হৈ [illegible] মন প্ৰফুল্ল কৰি ৰাখিবলৈ হলে খেলা [illegible] প্ৰয়োজন। কিন্তু দুখেৰে জনাবলৈ বাধ্য হৈছো [illegible] বুলি আমি যিখিনি সুবিধা পাব লাগিছিল আমি সেইখিনি সুবিধা পোৱা নাই। মাত্ৰ কেইটিমান খেল আমি তথা আমাৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলে উপভোগ কৰিবলৈ পাইছো। তাতকৈ দুখৰ বিষয় হ'ল আমাৰ খেলপথাৰখন আজিলৈ সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই। গতিকে মই মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰত অনুৰোধ কৰিছো, যাতে খেল পথাৰখনত অতি সোনকালে খেলিবৰ বাবে উপযোগী কৰি তোলো।

মহাবিদ্যালয়ৰ খেলসমূহৰ সামগ্ৰী—১। ক্ৰিকেট ২। ওৱেট থ্ৰো ৩। ভলীবল ৪। ফুটবল ৫। দিছ-কাচ থ্ৰো ৬। কেৰম বোৰ্ড ৭। বেডমিন্টন এই কেইটা সামগ্ৰীৰ বাহিৰে আন একো নাই। গতিকে মই মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক জনাও যে ভবিষ্যতে যাতে নতুন নতুন খেলৰ সামগ্ৰী যোগান ধৰে।

বছৰেকীয়া খেল ধেমালি যোৱা বেলিৰ দৰে এই বেলিও কলেজ সপ্তাহৰ খেল ধেমালি প্ৰতিযোগিতাবোৰ সুন্দৰ ভাবে সমাপ্ত হয়। এই খেল ধেমালিত ল'ৰা ছোৱালী উভয়ে যোগদান কৰে। খেল সমুহ হল ১। মাৰাঠান দৌৰ, ২। ক্ৰিকেট, ৩। ভলীবল, ৪। কাবাদী, ৫। পোল' ভল্ট, ৬। হাই জাম্প ৭ লং-জাম্প, ৮। দিচ্ কাচ ৯। ওৱেট থ্ৰো। ১০। ২০০ মিটাৰ দৌৰ আৰু ফুটবল খেলটো খেল পথাৰৰ অভাৱৰ কাৰণে পাতিব নোৱাৰিলো তাৰ বাবে মই সমুহ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।

ছোৱালীৰ খেল সমুহ ১। ১০০ মিটাৰ দৌৰ ২। কাবাদী ৩। দিচকাচ্ ৪। ওৱেটথ্ৰো ৫। হাই-জাম্প ৬। লংজাম্প ৭। ডবা ৮। বেদমিন্টন ৯। কেৰম আদি এই কেইটাই খেল। আৰু যি সকলে খেলত অংশ গ্ৰহণ কৰি প্ৰথম, দ্বিতীয়, তৃতীয় স্থান লাভ কৰিছে তেওঁলোকৰ বঁটাবিতৰণি সভাৰ দিনাখন পুৰস্কাৰ দিয়া হয়। সৰ্ব্বশেষত এচ বি ডেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি সাধি মোৰ বহিঃ ক্ৰিড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন পাঠৰ চমু ভাষণ সামৰণি মাৰিলো।

জয় আই অসম।

শ্ৰদ্ধাৰে

শ্ৰীকুলেন শৰ্মা

সম্পাদক বহিঃ ক্ৰিড়া বিভাগ

লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

জয় জয়তে অসম মাতৃৰ শ্বহীদ সকললৈ মই শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জনাইছো। ১৯৯২-৯৩ ইং চনৰ বছৰটোৰ বাবে মোক লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ গুৰু দায়িত্ব অৰ্পন কৰি যি বিশ্বাস আৰু স্নেহ বন্ধু-বান্ধৱী সকলে প্ৰদৰ্শন কৰিলে তাৰ বাবে সকলো মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ, ছাত্ৰী বন্ধু বান্ধৱীকে মই মোৰ আন্তৰিক শলাগনি আৰু কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

আন আন বছৰৰ দৰে আমিও কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই মোৰ ওপৰত ন্যস্ত হোৱা দায়িত্ব পালনৰ বাবে মই প্ৰথম খোজটো দিও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক সেৱা সপ্তাহ মহোৎসৱত। আমাৰ মহাবিদ্যালয়-খন বৰ্ত্তমানে চালুকীয়া অৱস্থাৰ হোৱাৰ বাবে কিছুমান অসুবিধাৰ মাজতে লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ অন্তৰ্গত প্ৰায় সকলোবোৰ খেল ধেমালি প্ৰতিযোগিতাই অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। আপোনালোকৰ অংশ গ্ৰহণ আৰু সহায় সহযোগিতাৰে প্ৰতিযোগিতাসমূহ সফলতাবে সমাপ্ত কৰাত কিমানদুৰ কৃতকাৰ্য হৈছিলো সেয়া আপোনা-লোকৰ বিচাৰত।

বিভাগীয় দায়িত্ব আৰু কৰ্ত্তব্য সম্পাদনাৰ উপৰিও কাৰ্যনিৰ্ব্বাহক বা সাধাৰণ সম্পাদকে মোৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰা সকলোবোৰ দায়িত্ব সুকলমে পালন কৰি গৈছো।

সদৌ শেষত বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত বিশেষ-ভাৱে সহায়ৰ হাত আৰু পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে সৰ্বশ্ৰী প্ৰফুল্ল দাস, মঃ চেলীউদ্দিন আহমেদ, মঃ চহিদুল হক মজুমদাৰ, চন্দন ভৰালী শ্ৰীপ্ৰণৱ নাথ, মঃ নুৰুদ্দিন আহমেদ, মঃ নজমুল হক, এই আটাইকেইজন ব্যক্তিলৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা থাকিল। আৰু লগতে সমূহ এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাই এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰি প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীডিম্বেশ্বৰ দাস।

ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মোক ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। লগতে শ্ৰদ্ধাভাজন তথা পৰমপূজ্য অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো।

ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক পদলৈ নিৰ্বাচিত হৈ এই দায়িত্ব পালন কৰাত কিমানদূৰ সফল হ'লো তাৰ বিচাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সচেতন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰিলো।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছৰে পৰা মই এচ, বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ অৱস্থা উন্নত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো। কিন্তু মোৰ এই কাৰ্যত অধিক সফল হব পৰা নগ'ল মই আশা কৰো আমাৰ কলেজৰ নতুন ছাত্ৰ সকলে যেন এটা উন্নত জিৰণি কোঠা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সুবিধা পায়।

আন আন বছৰৰ দৰে এই বছৰো কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিন পিছতেই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আহি পৰে। বন্ধু বান্ধৱীসকলৰ সহায় সহযোগত কলেজ সপ্তাহত ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ অন্তৰ্গত কেৰম আৰু দবা খেল সমূহ সুকলমে পৰিসমাপ্তি ঘটাইছিলো। যথেষ্ট সংখ্যক খেলুৱৈৰ প্ৰতিযোগী সুলভ দৃষ্টিভংগীৰ বাবে খেল সমূহ যথেষ্ট আকৰ্ষণীয় হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত মই প্ৰতিযোগীসকলৰ পৰা পোৱা পূৰ্ণ সহায়

[illegible] বাবে তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনালো।

মই ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে [illegible] যে আমাৰ কলেজত থকা ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাটো ছাত্ৰ সংখ্যালৈ চাই নিচেই সৰু হৈছে। এই প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ বন্ধু সকললৈ এটা অনুৰোধ যে জিৰণি কোঠাৰ আৱশ্যকীয় পৰিবেশ ৰক্ষা কৰি চলে। লগতে জিৰণি কোঠাটোৰ উন্নতিৰ ফালে মন দিবলৈ কলেজ কতৃপক্ষক অনুৰোধ জনালোঁ।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা শিক্ষা গুৰু আৰু বন্ধু-বান্ধৱী বৰ্গলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকাল ছোৱাত অজানিত ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনাৰে প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰণি মাৰিলো।

ধন্যবাদেৰে

পৰাশ চন্দ্ৰ শৰ্মা

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদন পাতনি মেলাৰ আৰম্ভণিতে সাম্প্ৰতিক বিশ্বৰ ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত যিসকলে প্ৰতিক্ৰিয়াশীল শক্তিৰ হাতত নিজৰ জীৱন যৌৱন অকালতে উছৰ্গা কৰি বিশ্বৰ ইতিহাসত শ্বহীদৰ স্থান অধিকাৰ কৰিছে সেই সকল বীৰ মহাপুৰুষ শ্বহীদৰ পবিত্ৰ স্মৃতিত শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিলো।

দ্বিতীয়তে এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোক উৎসাহ উদ্‌গনি দি ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাবে নিৰ্বাচন কৰি মোৰ কৰিবলগীয়া দায়িত্বত সহায় সহযোগ কৰি আহিছে তেওঁলোকলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

সাহিত্য জাতিৰ দাপোন স্বৰূপ। সাহিত্যই এটা জাতিক মহৎ জাতি হিচাবে গঢ়ি তোলে। পৃথিৱীৰ সকলো দেশৰ আচাৰ ব্যৱহাৰ সাহিত্য সংস্কৃতি বিভিন্ন ধাৰাৰে গতি কৰে। এই বিভিন্ন গতিৰ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সৃষ্টিৰ বাবে নৱ ৰসৰ প্ৰয়োজন। এই নৱ ৰসৰ জৰিয়তেই সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰি এটা জাতিয়ে উন্নতিৰ জখলাত আগবাঢ়ি যাব পাৰে। সাহিত্যৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত গল্প, প্ৰবন্ধ, কৱিতা আদিৰে পৰিপূৰ্ণ আলোচনী সমূহৰ ভূমিকা উল্লেখযোগ্য। এই মহৎ উদ্দেশ্য আগত ৰাখি কলেজখনৰ এই আলোচনীৰ প্ৰথম প্ৰকাশৰ প্ৰয়াসেৰে ভৱিষ্যতে ইয়াৰ দ্বাৰাই বহু সু সাহিত্যিকৰ জন্ম বুলি কামনা কৰা হ'ল।

এতিয়া মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাৰ বিষয়ে আপোনালোকক অৱগত কৰিব বিচাৰিছো। ১৯৯২-৯৩ চনৰ কলেজ ছাত্ৰ একতা সভাৰ "ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা" পদৰ বাবে ছাত্ৰ ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী সকলে মোক নিৰ্বাচন কৰে। মই জনাত বছৰটো সুকলমে চলাই নিয়া হৈছে। মই কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰা সময়ত ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটো নতুনকৈ নিৰ্মিত হোৱা বাবে তাত ছাত্ৰীসকলৰ অপৰিহাৰ্য সকলো বস্তুৰে অভাৱ আছিল। মোৰ কাৰ্যকালৰ ভিতৰতে সীমিত পুঁজিৰ মাজেৰে প্ৰয়োজনীয় প্ৰায় সকলো বস্তুৰে যোগান ধৰা হৈছে। আশা কৰো ছাত্ৰী সকলে ইয়াৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰি যথোচিত প্ৰয়োগ কৰিব। মোৰ এই কাৰ্যকালত বিশেষকৈ সাধাৰণ সম্পাদক আৰু মোৰ বিভাগীয় তত্বাবধায়িকা শ্ৰদ্ধেয়া অঞ্জলী বাইদেউৰে সকলো উপদেশ, পৰামৰ্শ দি মোৰ কাৰ্যাৱলী চলাই যোৱাত যি অৰিহণা যোগালে তাৰ বাবে মই আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা তথা প্ৰণাম জনালো। শাৰীৰিক অসুস্থতাৰ বাবে কলেজখনে, সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

আৰু শিক্ষাগুৰুসকলে আশা কৰা মতে হয়তো কাৰ্য আগবঢ়াব নোৱাৰিলো, সেইদৰে সকলোলৈকে মোৰ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা থাকিল। তাৰ উপৰি মোৰ কাৰ্যাৱলীত বহুতো ভুল ত্ৰুটি থাকিব পাৰে তাৰ বাবেও সকলোলৈ ক্ষমা ভিক্ষা থাকিল। আগন্তুক ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাই মই এৰি থৈ যোৱা আধৰুৱা কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব বুলি আশা কৰিলো তথা শুভেচ্ছা থাকিল।

শেষত এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতিৰ কামনা কৰি আৰু এই প্ৰথম বছৰৰ আলোচনী-খনে ভৱিষ্যতলৈ এখন সাদৰৰ মুখপাত্ৰ হোৱাৰ কামনাৰে মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

ইতি—

জোনালী উপাধ্যায়

সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা।

ইং ১৯৯২-৯৩ চন

সমাজ সেৱা সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে যিসকল সতীৰ্থই মোক তেওঁলোকৰ বহুমূলীয়া ভোটেৰে সমাজ সেৱা বিভাগত সম্পাদকৰ পদত জয়ী কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ সেৱা কৰাত সুযোগ দিলে তেওঁলোকলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা যাচিলো।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ চিৰ নমস্য অধ্যক্ষদেৱ, উপাধ্যক্ষদেৱ সন্মানিত অধ্যাপক-অধ্যাপিকাবৃন্দ আৰু সমূহ কৰ্মচাৰীলৈ মোৰ অন্তৰ ভৰা কৃতজ্ঞতা থাকিল।

সমাজ সেৱা বিভাগৰ তৰফৰ পৰা মহাবিদ্যায়ৰ কিছুমান প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী ক্ৰয় কৰা হয়।

প্ৰতি বছৰৰ দৰে এইবাৰো বন মহোৎসৱ উপলক্ষে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ চৌপাশে সামাজিক বনানিকৰণৰ এক আঁচনি হাতত লোৱা হৈছে। তাক সফল ৰূপায়নত সহায় কৰিব বুলি ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলৰ পৰা আশা ৰাখিলো।

সামৰণিৰ পূৰ্বে মোৰ কাৰ্যকালত নানা উপদেশ দি অহা সমাজ সেৱা বিভাগৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা শেৱালীদেৱী মহন্ত বাইদেউলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

মোৰ সমূহ কামত সহায় কৰা বাবে একতা সভাৰ প্ৰতিগৰাকী সদস্য আৰু মোৰ কাৰ্যকালত সহায় কৰা জয়ন্ত, ধীৰেণ, দেৱলৈ বিশেষ ভাবে কৃতজ্ঞতা জনালো। বিগত দিনবোৰত অজানিতে কৰা ভুলৰ বাবে এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ ওচৰত ক্ষমা মাগিলো।

সৰ্বশেষত এচ, বি, দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয় আই অসম।

সুমন পাটোৱাৰী

ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক আৰু উপসভাপতি সকলৰ তালিকা।

বছৰ	সম্পাদক	উপসভাপতি
১৯৮৪-৮৫	—	—
'৮৫-৮৬	চাজাহান আলী	—
'৮৬-৮৭	শ্ৰীমন্ত মহন্ত	—
'৮৭-৮৮	নীলমণি হাজৰিকা	—
'৮৮-৮৯	নৰেন্দ্ৰ নাথ দাস	—
'৮৯-৯০	প্ৰশান্ত কুমাৰ বৰুৱা	ৰূপম ৰায়চৌধুৰী
'৯০-৯১	চাইফুদ্দিন আহমেদ	নৰেন্দ্ৰ নাথ দাস
'৯১-৯২	ৰমেন্দ্ৰ কুমাৰ শৰ্মা	ধনেশ্বৰ বৈশ্য
'৯২-৯৩	ৰখিন তালুকদাৰ	গিৰিধৰ ৰয়